анонс
НОМЕРА

Бессерівські читання 2-3 ст.

Мистецький ювілей 14-15 ст.

Студенти святкують 22 ст.

31 грудня 2014 року, №19-24 (187-192)

ЗАМОК

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

З НОВИМ РОКОМ

Коли проб'є
Дванадцята година
І Рік Новий
Постукає у дім,
Нехай в цю мить
Повірить вся родина,
Що ждуть нас
Тільки гарні зміни в нім.

Хай снігом замете
Різдвяний вечір,
Здоров'я принесе
Міцне, як дзвін.
Хай нам не дорогі
Й чарівні речі,
А мир і волю
Подарує він!

І РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

AKADEMIA VIVIT!

Далеко не кожен вищий заклад освіти має таку динамічну, багату і символічну історію, як наш: за свою більш як 200-річну біографію він існував у форматах гімназії, ліцею, семінарії, учительського і педагогічного інститутів, педагогічного училища і педагогічного коледжу, гуманітарно-педагогічного інституту, а також у минулому став першовитоком для Київського національного університету імені Тараса Шевченка і Тернопільського національного педагогічного університету ім.Володимира Гнатюка. Цьогоріч 43-я сесія Тернопільської обласної ради п'ятого скликання прийняла рішення щодо зміни типу та перейменування Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім.Тараса Шевченка в Кременецьку обласну гуманітарно-педагогічну академію ім.Тараса Шевченка. Після здійснення комплексу передбачених законодавством процедур юридичного, адміністративного та науково-педагогічного характеру, підготовки необхідних нормативних документів Державна реєстраційна служба України зареєструвала Статут Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка. Офіційна частина процесу реорганізації інституту шляхом перетворення його в академію завершилася і день 18 листопада 2014 року – день реєстрації Статуту академії – став відправною точкою нового етапу в історичному поступі нашої альма-матер – у статусі гуманітарно-педагогічної академії.

Це досягнення стало можливим завдяки багаторічним зусиллям всього колективу навчального закладу, кожного науково-педагогічного й адміністративно-технічного працівника, які своєю творчою науковою і педагогічною діяльністю, сумлінною працею сприяли модернізації матеріально-технічної бази науково-дослідницької і навчально-виховної роботи та підвищенню ефективності підготовки фахівців для національної школи.

Сьогодні на п'яти факультетах академії функціонують 17 кафедр, на яких науково-педагогічну роботу здійснюють близько 200 фахівців високої кваліфікації, більшість з яких мають наукові ступені доктора або кандидата наук і вчені звання професора або доцента. Професією педагога оволодівають майже 3 тисячі студентів денної та заочної форм навчання. Академія готує бакалаврів із восьми, спеціалістів – із дев'яти і магістрів – із трьох спеціальностей, а у структурному підрозділі – педагогічному коледжі – молодших спеціалістів – із п'яти спеціальностей. Здійснюється перепідготовка та підвищення кваліфікації вихователів дошкільних навчальних закладів.

Успішній реалізації науково-дослідних і навчально-виховних завдань сприяє наша навчально-матеріальна база та можливості, що їх надає Статут оновленого навчального закладу: підготовка висококваліфікованих фахівців за державним замовленням і договірним зобов'язаннями для закладів освіти, культури, мистецтва та інших галузей народного господарства; підготовка й атестація наукових і науково-педагогічних кадрів; здійснення виховної, навчальної, наукової, науково-технічної, науково-методичної, мистецької, спортивної та оздоровчої діяльності; підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, перепідготовки кадрів; проведення культурно-просвітницької, видавничої, фінансово-господарської, виробничо-комерційної діяльності відповідно до чинного законодавства; здійснення зовнішніх освітніх і наукових зв'язків. Як державний навчальний заклад, академія готує молодь до самостійної наукової, викладацької, мистецької, виробничої діяльності, забезпечує культурний і духовний розвиток особистості, виховує студентів у дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України.

Освітня діяльність академії ґрунтується на концептуальних засадах Національної доктрини розвитку освіти, Законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", Державній національній програмі "Освіта" ("Україна XXI століття"), які визначають її основні завдання в забезпеченні якості надання освітніх послуг: здійснення педагогічної підготовки фахівців відповідно до вимог інформаційного суспільства і змін, що відбуваються в соціально-економічній, духовній і гуманітарній сферах; модернізація навчальної діяльності на основі інтеграції традиційних педагогічних і новітніх інформаційно-комунікаційних технологій навчання; здійснення двоциклової підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра і магістра з метою збереження їх мобільності на ринку освітніх послуг.

Перспективи і тенденції розвитку нашої академії полягають у зміцненні її статусу і стабільності позицій в системі національної вищої освіти й успішній інтеграції до європейського та світового науково-освітнього простору і співпадають із тенденціями та можливостями соціально-економічного і духовно-культурного розвитку краю, відповідають культурно-освітнім нормам не тільки регіону, а й держави в цілому.

ЗВІТНА НАУКОВА: ПЕРЕХІДНИЙ ФОРМАТ

Науковці нашого ВНЗ підійшли до своєї XI Звітної науково-практичної конференції за 2014 рік, якій належить особливе місце в системі наукової роботи професорсько-викладацького складу факультетів і кафедр. Це перша конференція, що проходить в офіційних рамках гуманітарно-педагогічної академії, і заключна, яка підводить підсумки наукових пошуків наших фахівців у форматі гуманітарно-педагогічного інституту. За традицією, конференція розпочинається вступним словом ректора, професора Афанасія Ломаковича, в якому висвітлюються основні здобутки наукової роботи за минулий рік та перспективи і нові можливості її розгортання в наступному році.

Зберігається традиція у проведенні пленарного засідання: його трибуна буде надана науково-педагогічним працівникам різних структурних підрозділів академії, котрі оприлюднять результати своїх наукових пошуків у гуманітарному, психолого-педагогічному, природничо-науковому, технологічному, мистецькому та інших фахових напрямах.

Розширення та конкретизація проблематики, анонсованої на пленарному засіданні та передбаченої програмою конференції, будуть здійснені в роботі тематичних секцій. Визначаючи місце і роль Волині та Галичини в історичних процесах України, науковці кафедри суспільних дисциплін звертаються до історичного минулого краю, діяльності його відомих персоналій, висвітлюють різні аспекти українського сьогодення. Представники іншого гуманітарного сектора – українські філологи – характеризують мовно-літературні процеси на Волині упродовж останніх двох століть і водночас наголошують на методологічних питаннях вивчення української мови і літератури в загальноосвітній школі.

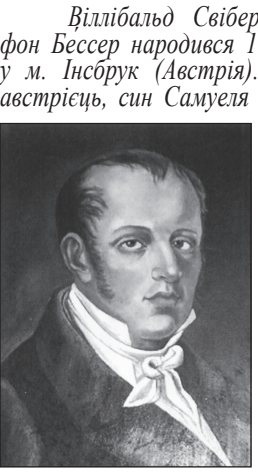
Історико-педагогічні засади підготовки фахівців у вищій школі України аналізують члени кафедри педагогіки вищої школи. Їх цікавлять історичні витоки становлення наукових шкіл у вищих закладах освіти, моніторинг якості освітньої діяльності у вищій школі, соціальна компетентність викладача ВНЗ тощо. Науковці психолого-педагогічного спрямування зосереджуються на соціально-педагогічних проблемах навчання і виховання у системі безперервної освіти, актуальних напрямках розвитку дошкільної та початкової освіти, психологічних аспектах самореалізації студентської молоді у сучасному культурному середовищі.

Фахівці іноземної філології висвітлюють шляхи формування комунікативної та соціокультурної компетенції вчителя іноземних мов, а природознавці – методичні засади професійної підготовки майбутнього вчителя біології та еколого-біологічні проблеми у сучасних наукових дослідженнях. Теоретико-методичні основи професійної підготовки вчителя технологій – в центрі уваги членів кафедри теорії та методики технологічної освіти, а науковці музикознавчих кафедр розробляють шляхи вдосконалення викладання музичних дисциплін у процесі підготовки майбутнього вчителя музики. Викладачі спеціальності "Образотворче мистецтво" досліджують традиції народного образотворчого мистецтва Західного регіону України, а їх колеги зі спеціальності "Фізичне виховання" вирішують проблеми оптимізації фізичного виховання в системі педагогічної освіти.

Оформлені за матеріалами конференції статті, що відповідатимуть напряму "Педагогічні науки", будуть опубліковані у спеціальному випуску Наукового вісника КОГПА ім.Тараса Шевченка (Серія: Педагогіка).

БЕССЕРІВСЬКІ СТУДІЇ:

Ольга ДУХ
кандидат біологічних наук

Віллібальд Свіберт Жозеф Готліб фон Бессер народився 18 липня 1784 року у м. Інсбрук (Австрія). За походженням австрієць, син Самуеля Готтліба та його дружини Марії Йозефи фон Занзенгофер. Почав навчання в Інсбруку. Рано зоставшись сиротою, з 1797 року виховувався у родича матері — професора ботаніки, хімії Львівського університету С. Б. Шиверека. Закінчив у Львові гімназію та університет. В 1805 році разом з родичем переїхав до Кракова, де закінчив університет. 31 грудня 1807 року став доктором медицини. З 1808 року – асистент клініки в Кракові.

Разом з наступником Шиверека професором Шультесом здійснив кілька наукових мандрівок околицями Кракова, Карпатами (Криниця, Сондеччина, Баб'я Гора). В 1809 році запрошений Тадеушем Чацьким працювати вчителем зоології, ботаніки, директором ботанічного саду при Волинській гімназії (з 1818 року – Волинського ліцею) в Кременці. На цих посадах працював до 1831 року. В Кременці також працював лікарем. В 1821 році підтвердив ступінь доктора медицини у Віленському університеті. Під час проживання в Кременці зробив кілька наукових мандрівок Волинню, Поділлям, Україною, добрався до Одеси, вивчав Медобори, перебував у Заліщиках та на околицях Кам'янця-Подільського; під час подорожей його часто супроводжував його учень Антоній Анджейовський. Підтримував звязки з найвідомішими європейськими флористами, від них отримував багаті матеріали. Після закриття ліцею залишився в Кременці.

1834—1838 — ординарний професор ботаніки Київського університету. Викладав латиною, російської не вивчав і не знав.

В 1841 році повернувся до Кременця. Помер 23 жовтня 1842 року і похований на Василіянському кладовищі міста.

На початку 19 століття був першим дослідником флори Поділля, зокрема, Товтр і Придністров'я.

Основні праці присвячено питанням систематики рослин і флористики. Найбільш відомі з них: «Primitiae Florae Haliciae Austriacae utriusque» ("Вступ до флори Австрійської Галичини") (1809) — двотомна праця про флору Галичини; список, опис 1215 видів рослин, зокрема насіннєвих, в тому числі, 24 нових; «Enumeratio plantarum hucusque in Volhynia, Podolia, Gub. Kiioviensi...» (1822) — праця про флору значної частини Правобережної України; «Aperci de la geographie botanique de Volhynie et de Podolie» (1823); «Rzut oka na geografję fizticzną Wołynia i Podola» (Вільнюс, 1827); в ній викладено опис флори Волині, Поділля, подано різницю між ними.

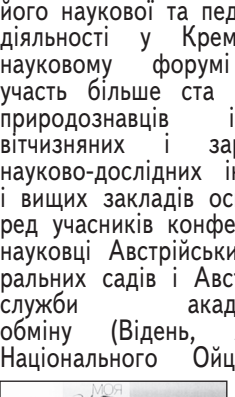
Бессер зібрав великий гербарій, який зберігається в Національному Гербарію України.

Його колекція нараховує понад 60 тис. гербарних аркушів. Загербаризовані рослини лежать вільно в обгортках із грубого сірого паперу (40х25 см), зв'язаних в теки по 100 і більше екземплярів. Колекція належить до непересічних зібрань як за кількісними, так і за якісними характеристиками її матеріалів. Вона включає матеріали з території Правобережної України, Причорномор'я, колишньої Київської губернії, які становлять її основу, а також гербарні збори інших колекторів із Західної Європи та середньої смуги Східної Європи, Кавказу, Сибіру, Індії, Африки, Австралії, Америки та ін. Особливе місце в колекції В. Г. Бессера займають матеріали його учня Антонія Анджієвського, серед яких зберігаються автентичні зразки видів, описаних ним з території України.

Вчений описав близько 100 нових видів рослин, серед яких: Aconitum lycoctonum L.— Аконіт Бессера; Allium volhynicum Besser; Carlina onopordifolia Bess. — Відкасник тарниколистий; Euphorbia volhynica Besser — Молочай волинський; Pedicularis exaltata Bess. — Шолудивник високий; Poa versicolor Besser — Тонконіг різнобарвний; Salvia cremenecensis Besser — Шавлія кременецька; Senecio besserianus — Жовтозілля Бессера; Schiwereckia podolica (Bess.) — Шиверекія подільська; Scutellaria verna Bess. — Шоломниця. весняна.

Про життя і наукову діяльність Віллібальда Бессерва можна прочитати в таких наукових виданнях: Энциклопедический словарь Брокгауз и Ефрон; Українська Радянська Енциклопедія. — 2-е видання. — Т. 1. — К., 1977. — С. 423; Любінська Л. Г. «Історія вивчення флори Кам'янця-Подільського» // Біорізноманіття Кам'янця-Подільського. — Львів, 2004. — С. 23; Олександр Кагало. Видатні постаті природничої науки Галичини: Вілібальд Бессер // Вісник наукового товариства імені Тараса Шевченка. - с. 303-305; January Kołodziejczyk. Besser (Beeser) Suibert Józef Gottlieb (1784-1842) / Polski Słownik Biograficzny.— Warszawa — Kraków — Łódź — Poznań — Wilno — Zakopane: Nakładem Polskiej Akademji Umiejętności, Skład Główny w Księgarniach Gebethnera i Wolffa, 1935.— Tom 1, zeszyt 1.— Reprint: Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1989.— S. 474-475.

Всеукраїнська наукова конференція з міжнародною участю "Бессерівські природознавчі студії" була присвячена 230-річчю з дня народження видатного природодослідника XIX століття Віллібальда Бессера та 205-річчю від початку його наукової та педагогічної діяльності у Кременці. У науковому форумі брали участь більше ста фахівців-природознавців із 38 вітчизняних і зарубіжних науково-дослідних інституцій і вищих закладів освіти. Серед учасників конференції – науковці Австрійських федеральних садів і Австрійської служби академічного обміну (Відень, Австрія), Національного Ойцовського парку,

відділів ботаніки та фізіології рослин Інституту біології в Кракові, Вищої професійної школи "Кадри для Європи" в Познані (Республіка Польща), Ботанічного саду ім. академіка О.В.Фоміна КНУ ім.Тараса Шевченка, Національного ботанічного саду ім.М.М.Гришка НАН України, Кременецького ботанічного саду, Національних природних парків "Кременецькі гори" і "Подільські Товтри", Державного дендрологічного парку "Тростянець" НАН України, Науково-дослідної станції зоології та екології КНУ ім.Тараса Шевченка, Корсунь-Шевченківського

історико-культурного заповідника, Інституту ботаніки ім..М.Г.Холодного НАН України, Навчально-наукового центру "Інститут біології" КНУ ім.Тараса Шевченка, Інституту соціальних технологій Відкритого міжнародного університету "Україна", національних університетів Києва, Білої Церкви, Глухова, Івано-Франківська, Тернополя, Ужгорода, Дніпропетровська, Корсунь-Шевченківського, Луцька, Львова, Рівного, Тернопільського обласного краєзнавчого музею та нашого інституту.

До організаційного комітету конференції, очолюваного ректором інституту, професором А.М.Ломаковичем, увійшли доктор педагогічних наук, професор В.Є.Бенера, доктор біологічних

наук, професор В.І.Чопик, кандидат психологічних наук, доцент М.Б.Боднар, директор Національного природного парку "Кременецькі гори" М.О.Штогрин, директор Кременецького ботанічного саду Р.С.Іваницький, директор Ботанічного саду ім. академіка О.В.Фоміна КНУ ім.Тараса Шевченка О.О.Сенчило.

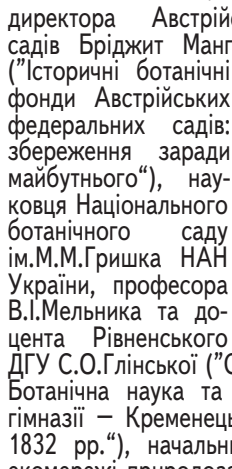
У програмному комітеті працювали науковці нашого інституту, кандидати біологічних наук, доценти О.І.Дух, О.К.Галаган, Н.І.Цицюра, заступник директора Кременецького ботанічного саду А.М.Ліснічук і завідувач відділу екологічної освіти Національного природного парку "Кременецькі гори" О.Л.Тимошенко.

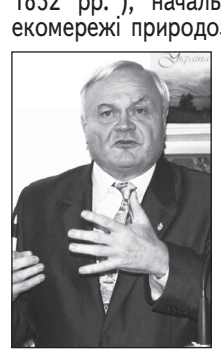
З вітальним словом до учасників конференції звернулися ректор інституту, професор А.М.Ломакович, заступник директора Ойцовського національного парку,

доктор аграрних наук Йозеф Партика, директор Ботанічного саду ім. академіка О.В.Фоміна КНУ ім.Тараса Шевченка О.О.Сенчило, доктор біологічних наук, професор Білоцерківського національного аграрного університету В.М.Черняк (колишній працівник нашого навчального закладу), директор Національного природного парку "Кременецькі гори" М.О.Штогрин і директор Кременецького ботанічного саду Р.С.Іваницький.

На пленарному засіданні прозвучали доповіді академіка Академії наук вищої школи України, професора В.І.Чопика ("Наукова спадщина Віллібальда Бессера"), аташе з питань науки та освіти Посольства Республіки Австрія в Україні Андреаса Веннінгера ("Шлях Віллібальда Бессера від Інсбрука до Кременця. Спогади про дослідника рослинного світу Галичини та Волині"), науковця Луцького НТУ, доцента В.В.Іванціва ("Вклад В.Г.Бессера у вивчення фауни України"), директора Австрійських федеральних садів Бріджит Манг ("Історичні ботанічні фонди Австрійських федеральних садів: збереження заради майбутнього"), науковця Національного ботанічного саду ім.М.М.Гришка НАН України, професора В.І.Мельника та доцента Рівненського ДГУ С.О.Глінської ("Сад Волинських Афін. Ботанічна наука та освіта у Волинській гімназії – Кременецькому ліцеї у 1806 – 1832 рр."), начальника відділу розвитку екомережі природозаповідного фонду Департаменту екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА І.О.П'ятківського ("Природозаповідний фонд Тернопільщини"), представника Національного ботанічного саду ім.М.М.Гришка НАН України, професора Д.Б.Рахметова ("Інтродукція рослин – важливий фактор збагачення та збереження фіторізноманіття"), директора Національного природного парку "Кременецькі гори" М.О.Штогрина ("Перспективи організації екологічного туризму у Кременецьких горах") і директора Кременецького ботанічного саду Р.С.Іваницького ("Сучасний стан та перспективи Кременецького ботанічного саду").

Програма пленарного засідання конференції включала наукові

повідомлення доктора біологічних наук, професора С.В.Клименко "Фітогенофонд плодових Національного ботанічного саду НАН України" (м.Київ) і доктора сільськогосподарських наук, професора С.В.Пиди "Віллібальд Бессер – видатний систематик і флорист України" (м.Тернопіль).

У секційному форматі конференції науковці Австрії, Польщі та України працювали у шести тематичних напрямах. Перша секція вивчала проблему "Наукова спадщина Віллібальда Бессера та його послідовників". Окремі доповіді, що прозвучали на її засіданні, мали місцевий природодослідницький контекст: "Передумови розвитку ботанічної науки на Тернопільщині в середині 19 століття" (М.М.Барна, Л.С.Барна, Тернопільський НПУ ім.Володимира Гнатюка), "Фонди природодослідників-кременчан у Тернопільському обласному краєзнавчому

музеї" (С.В.Костюк, Тернопіль), "Наукова і дослідницька діяльність Антонія Анджейовського" (О.В.Кратко, Кременецький ОГПІ ім.Тараса Шевченка). Інші доповідачі віддали належне науковій спадщині Віллібальда Бессера: "Дендрологічні об'єкти флори України В.Г.Бессера в ко-лекції Ботанічного саду Київського університету" (А.І.Гірін, З.Г.Бонюк, О.О.Ткачук, Київ), "Гербарна колекція В.Г.Бессера: сучасний стан і перспективи дослідження" (Н.М.Шиян, А.В.Шумілова, І.І.Дяченко, Інститут ботаніки ім.М.Г.Холодного НАН України).

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФОРМАТ

Тему "Ботанічні сади та дендропарки як осередки інтродукції та збереження фіторізноманіття" розробляли науковці – члени другої секції. Про

флористичне різноманіття, формування фонду та особливості функціонування Кременецького ботанічного саду інформували його працівники О.О.Василюк, С.С.Євсікова, Г.А.Вербицька, І.А.Гнатюк, Л.П.Поліщук, М.С.Кубінський, Л.Л.Онук, Т.В.Чубата, І.О.Скоропляс, О.І.Скакальська, І.Г.Олійник. Були представлені матеріали про склад дендрофлори парку в Корсунь-Шевченківському (К.М.Лоєнко, Корсунь-Шевчнківський) і дендропарку "Тростянець" (В.А.Медведєв, О.О.Ільєнко, Тростянець). Фахівець нашого інституту Н.І.Цицюра озвучила результати власних наукових досліджень з історії інтродукції окремих видів рослин в Україні та на Волино-Поділлі. В тій же секції спільно з нею працювали випускники нашого навчального закладу О.В.Баранчук і М.Г.Урманець.

"Ботаніка. Флора і рослинність" стали предметом дискусії на засіданні третьої секції, де домінували представники нашого інституту і Кременецького ботанічного саду. Науковці ботанічного саду характеризували його колекційний фонд відділу квітково-декоративних рослин, формування колекційно-експозиційної ділянки "Сад магнолій" і колекції лікарських рослин (А.В.Гордійчук, Р.С.Панасенко, О.А.Мельничук, Л.А.Кубінська, Л.І.Хоптян). Наші фахівці доповіли про дослідження сучасного стану флори Кременеччини (А.М.Гура, А.С.Іванюк, студентка Ганна Дем'янчук), про історію виникнення ботанічних садів і флористичних досліджень на Кременеччині (А.С.Іванюк, Г.П.Тригуба), про гідрофільні види рослин на Поділлі (І.М.Кучер) і про лікарські рослини нашого регіону (випускниця магістратури Ольга Синицька). Гості вивчали рідкісні види флори Волинського Полісся і Карпат (О.Р.Баранський, Є.В.Козир, Київ), а наші краяни із Тернопільського ДМУ ім.І.Я.Горбачевського Т.В.Бігуняк, О.І.Грималюк, Н.В.Гецько, Г.І.Кордобан, Н.В.Фагоцист попередили про отруйні лікарські рослини Тернопілля.

Членів четвертої секції зацікавили проблеми експериментальної біології. Про дослідження фізіології окремих видів рослин в Ойцівському національному парку (Польща) доповідали його наукові працівники Катаржина Мозджен, Анна Солтис-Лелек, Беата Барабаш-Красна.

Застосування методу моделювання при вивчення хвороб тварин висвітлювали наш науковець, доктор медичних наук, професор В.М.Василюк і доцент Ужгородського НУ В.О.Капчак. Про вплив рослин на зміцнення і лікування організму людини говорили кандидат біологічних наук Л.М.Головатюк, наша випускниця Л.М.Балагуда, студенти Іванна Семенюк і Наталія Мартинюк. Залежність здоров'я мешканців міста і села від стану довкілля

аналізував доктор біологічних наук, професор М.М.Ільєнко. Зміни функціонального стану організму студентів в умовах екзаменаційного стресу стали предметом дослідження кандидата біологічних наук, доцента О.І.Дух, магістранта Юлії Іванчук і студентки Марії Морозюк. Особливості експериментальних досліджень фізіології рослин нашого регіону вивчали кандидат біологічних наук В.П.Заболотна, науковець кафедри біології і загальної екології О.В.Гурська, викладач коледжу О.В.Тригуба, магістрант Наталія Радіо, студенти Оксана Онисько, Альона Ватажук і Ганна Гацюк.

Члени п'ятої секції зосередились на темі "Екологія. Біорізноманіття. Заповідна справа". Про особливості вирішення екологічних проблем у Республіці Польща на прикладі Великопольського національного парку доповів професор Вищої школи "Кадри для Європи" Рафал Курчевський (Познань). Науковці національних ВНЗ оцінювали стан екосистем різних регіонів нашої країни: Л.В.Коваль, С.П.Лапоть, Н.В.Фролова (Глухівський НПУ ім.Олесандра Довженка) – лучно-степову рослинність Сумського Полісся; Н.М.Цвєткова, А.О.Дубина (Дніпропетровський НУ ім.Олеся Гончара) – аренні ліси Дніпропетровщини; Ж.С.Самчук (НУ водного господарства і природокористування, Рівне) – динаміку рослинного покриву Малого Полісся; В.В.Баточенко (НПП "Північне Поділля") – рідкісні види лісових урочищ Подільського регіону; С.П.Совгіра, Г.Є.Гончаренко, С.І.Бакай (Уманський ДПУ ім.Павла Тичини) – технологічні процеси при зарибленні водосховищ Уманщини. Цілком природно, що основна увага членів секції була приділена Південній Волині, зокрема Національному природному парку "Кременецькі гори". Про його позитивне значення для регіону говорили працівники парку, науковці нашого та інших ВНЗ України. Темами їх виступів стали передумови екосозології в гідрологічних заказниках і самоочищення атмосферного повітря в національних природних парках (І.В.Бобрик, Л.О.Гоцкалюк, НПП "Кременецькі гори"), дослідження мікобіоти НПП "Кременецькі гори" (О.С.Коломоєць, Л.В.Регеда, Ю.В.Щербакова, В.В.Джаган, КНУ ім.Тараса Шевченка) і поширення окремих видів рослин в лісових біотопах Кременецького горбогір'я (Й.В.Царик, ЛНУ ім.Івана Франка; А.С.Оніщук, КОГПІ ім.Тараса Шевченка), а випускниця нашого природничо-технологічного факультету Віра Шульган розкрила "Лікувальні особливості реліктових рослин Кременеччини".

Особливу увагу учасників наукової конференції привернула комплексна проблематика "Біологічна й екологічна освіта, виховання і культура. Краєзнавство та екологічний туризм". Представники НПП "Подільські Товтри" О.П.Кучинська, О.В.Дем'янова, М.В.Юрченко, І.О Банар, М.М.Рябий розкрили форми екологічної освіти та виховання на базі згаданого природного парку, а доцент КНУ ім.Тараса Шевченка І.В.Давиденко зупинився на перспективах екологічного та мисливського туризму Вінничини. Про використання природних ресурсів гірської Львівщини інформували науковці Львівського національного аграрного університету Н.Я.Лопотич і П.С.Гнатів. Доценти Рівненського ДГУ В.П.Марцинковський, Л.М.Назарець, М.В.Назарець висвітлили морально-етичні аспекти сучасної біологічної науки. "Значення історичної спадщини УПА у розвитку туризму Кременецького горбогірного регіону" обґрунтувала член кафедри викладання біології та загальної екології нашого ВНЗ О.В.Галан. Доцент цієї ж кафедри Т.Є.Бондаренко озвучила тему "Метод проектів як засіб екологічного виховання учнівської молоді". Доповненням до цієї теми прозвучав виступ завідувача відділу екологічної освіти НПП "Кременецькі гори" О.Л.Тимошенко "Роль екологічних стежок та еколого-туристичних маршрутів у вихованні учнівської і студентської молоді".

За матеріалами ювілейної Всеукраїнської наукової конференції Видавничим центром нашого навчального закладу опубліковано збірник наукових праць "Бессерівські природознавчі студії".

Фото Петра ДАНИЛЮКА

ВІТАЄМО!

Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки України присвоїла вчені звання "Професор"і"Доцент" науково-педагогічним працівникам нашого навчального закладу

БЕЗНОСЮК Олександр Олексійович
кандидат педагогічних наук, професор

ВРОЧИНСЬКА Людмила Ігорівна
кандидат педагогічних наук, доцент

КОМІНЯРСЬКА Ірина Миколаївна
кандидат філологічних наук, доцент

КРАВЕЦЬ Любов Михайлівна
кандидат педагогічних наук, доцент

ЗІНЬКОВСЬКА Наталія Григорівна
кандидат біологічних наук, доцент

Успішно захистили дисертаційні дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата наук

ГУСАКІВСЬКА Світлана Степанівна
кандидат психологічних наук

МОРОЗ Олена Василівна
кандидат філософських наук

БОБЕСЮК Олександра Іванівна
кандидат філологічних наук

ДО ПСИХОЛОГІЇ СМИСЛУ

"Психологічні особливості формування ціннісно-смислової сфери майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів" – тема дисертаційного дослідження молодого науковця нашого інституту Світлани Гусаківської. Успішний захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради у Національному університеті "Острозька академія". Опонували нашому дисертанту доктор психологічних наук, завідувач кафедри практичної психології Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка, професор Г.К.Радчук і кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної і вікової психології Прикарпатського НУ ім.Василя Стефаника В.М.Мицько. Наукове керівництво дисертаційною роботою здійснювала кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології нашого інституту Н.М.Савелюк. Отже, маємо черговий науковий тандем, що

виріс у стінах рідної альма-матер і здійснив успішний дисертаційний політ до омріяного пункту призначення із символічною назвою "науковий ступінь".

Актуальність дисертаційного дослідження обумовлено насамперед тим, що у контексті сучасних освітньо-виховних орієнтирів в Україні особливого і неперехідного значення набуває формування у молодої людини здатності до самопізнання і самовизначення, а це передбачає здійснення ціннісно-смислового самоорієнтування з метою прийняття та усвідомлення відповідальності за власне особистісне і професійне самовдосконалення. У дисертації стверджується, що підсумком цього проекту виступає формування соціально спрямованої та індивідуально збалансованої ціннісно-смислової сфери особистості професіонала. Проблема, як наголошує наш науковець, полягає у тому, що в сучасній національній вищій школі все ще має пріоритет науково-предметна підготовка педагогів перед цілеспрямованим розвитком їх особистості. Як наслідок, майбутні педагоги недостатньо співвідносять смисл своєї професійної діяльності із загальнолюдськими, суспільно визнаними ціннісними орієнтирами. Вищесказане визначило мету дисертаційного дослідження: розкрити основні чинники і психологічні закономірності формування ціннісно-смислової сфери майбутніх вихователів ДНЗ під час навчання у ВНЗ.

Вирішуючи завдання дисертаційного дослідження, дисертант і його науковий керівник окреслили стан розробленості даної проблеми у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі, уточнили сутність професійного становлення майбутнього вихователя та обґрунтували структурно-динамічну модель формування його ціннісно-смислової сфери. Важливим за значенням і багатим за фактологічним наповненням є розділ роботи, де здійснено емпіричне вивчення структури та динаміки ціннісно-смислової сфери майбутніх педагогів дошкільних навчальних закладів. Вагомою є статистика емпіричного дослідження: воно проводилось упродовж 2012-2013рр. серед більш як 300 студентів нашого інституту, педагогічного інституту Східноєвропейського національного університету ім.Лесі Українки, соціально-педагогічного факультету Брестського державного університету ім.О.С.Пушкіна (Республіка Білорусь). Одержані матеріали дали змогу проаналізувати зміни в ціннісно-смисловій сфері в розрізі відповідних відмінностей між студентами першого та п'ятого курсів (на початку і при завершенні фахової підготовки), а також розглянути соціокультурний та індивідуально-особистісний її аспекти. Результати вивчення ціннісно-смислової сфери студентів різних курсів демонструють, що в аспекті нормативних ідеалів ця сфера трансформується від "широкого альтруїзму" першокурсників до "захищеної автономності" випускників.

В окремому розділі дисертаційної роботи описано програму психологічного тренінгу та представлено порівняльні результати її впровадження. У згаданому тренінгу випробовувались техніки та інструменти психодрами і до нього залучалися студенти за принципом добровільної участі, а в результаті – студенти-учасники тренінгу розширили знання про "цінність та смисл", поглибили усвідомлення індивідуальної системи цінностей і векторів самовизначення у просторі загальнолюдських, професійних й індивідуальних цінностей, розвинули прагнення до повноцінної самореалізації у майбутній професії, розпочали формування умінь свідомо будувати та ефективно поєднувати власні життєву та професійну стратегії.

Дисертаційне дослідження підтвердило позитивну динаміку ціннісно-смислової сфери майбутніх вихователів, спрямовану на збагачення та переоцінку їх знань про професійно значущі цінності, активізацію професійного самовизначення та переосмислення себе самого у майбутній професійній ролі, оптимізацію процесів первинної професійної самореалізації через психодраматичні апробації відповідної ролі. З цього випливає ефективність і доцільність застосування авторського тренінгу з майбутніми вихователями ДНЗ.

Важливо, що результати дисертаційного дослідження впроваджено в науково-дослідницьку та практичну діяльність природничих факультетів нашого інституту та Мукачівського державного університету, Східноєвропейського національного університету ім.Лесі Українки і факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету ім.Юрія Федьковича.

Перспективу наступних наукових досліджень в означеному напрямку автор дисертаційної роботи бачить у вивченні соціокультурного чинника формування ціннісно-смислових орієнтацій.

УКРАЇНСЬКА МОВА В ОСВІТНЬОМУ ДИСКУРСІ

На засіданні спеціалізованої вченої ради у Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника молодим науковцем нашого інституту О.І.Бобесюк успішно захищено дисертаційне дослідження "Функціонування української мови в освітньому дискурсі: нормативний, лінгвокогнітивний і прагматичний аспекти" на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Наукове керівництво роботою здійснювала доктор філологічних наук, професор Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка Л.В.Струганець. Опонували на захисті академік НАПН України, професор НПУ ім.М.П.Драгоманова Л.І.Мацько та кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту української мови НАН України Т.А.Коць.

Наш дисертант наголошує: з урахуванням того факту, що формування літературних еталонів залежить від мовної діяльності соціуму і передусім від мовної практики у сфері освіти, актуалізується проблема вивчення функціонування української мови в освітньому дискурсі. Важливість культуромовної діяльності в галузі освіти безсумнівна, бо процес навчання мови – це формування мовної картини світу або інваріантного образу дійсності у свідомості особистості. З огляду на це автор дисертації аналізує і використовує соціолінгвістичний підхід до вивчення мовних явищ, теорію мовної культури, антропоцентричний підхід до характеристики мовної практики, основи лінгвопрагматики, зокрема моделі аналізу дискурсивної практики, лінгвокогнітивний підхід до трактування мовних явищ, окремих положень комунікативної лінгвістики.

Джерельною базою дисертаційного дослідження послужив освітній дискурс педагогічних ВНЗ України: Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка, Луганського НУ ім.Тараса Шевченка, НПУ ім.М.П.Драгоманова, Дрогобицького ДПУ ім.Івана Франка, Південноукраїнського ДПУ ім.К.Ушинського, Сумського ДПУ ім.А.Макаренка, Херсонського ДПУ. Зокрема, рівень нормативності української мові у сфері освіти визначався опитуванням 714 респондентів, лінгвокогнітивні характеристики мовної діяльності – 243 студентів з використанням 226 анкет, прагматичні параметри мовної комунікації досліджено на основі 134 аудіозаписів. Такий культуромовний моніторинг здійснювався упродовж 2007 – 2011 років. Результати моніторингу дали практичний матеріал для основних розділів роботи: "Теоретико-методологічні засади дослідження функціонування мови в освітньому просторі", "Нормативність мовної практики у сфері освіти", "Лінгвокогнітивні характеристики мовної особистості в освітньому дискурсі" і "Прагматичні виміри мовної комунікації".

Новизна дисертаційної роботи полягає в тому, що вперше в українському мовознавстві запропоновано концепцію інтегрального аналізу функціонування української літературної мови у сфері освіти, розроблено культуромовний моніторинг освітнього дискурсу, проаналізована експлікація мовної картини світу україномовної особистості, представлено критерії оцінювання нормативного, лінгвокогнітивного і прагматичного параметрів мовної діяльності.

ГУМАНІЗМ І ДУХОВНІСТЬ НЕРОЗРИВНІ

Саме таким є лейтмотив дисертаційного дослідження Олени Мороз на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук "Гуманістичний характер релігійно-філософських поглядів православних діячів Волині кінця XIX – початку XX століття". Дисертаційними пошуками нашого молодого науковця керував доктор філософських наук, професор кафедри політичної аналітики і прогнозування Національної академії державного управління при Президентові України М.М.Стадник. Успішний захист дисертації відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради у Житомирському державному університеті ім.Івана Франка. Опонентами виступали доктор філософських наук, професор кафедри релігієзнавства Київського національного університету ім.Тараса Шевченка О.І.Предко та кандидат філософських наук, старший науковий співробітник Інституту філософії ім.Г.С.Сковороди НАН України В.В.Титаренко.

Аргументуючи актуальність теми дослідження, дисертант наголосила на тому, що національна духовна культура, яка зберегла свою ідентичність на теренах Західної України, зокрема на Волині,включає релігійну свідомість народу, його ставлення до церкви, релігійних віровчень і обрядовості, українських православних традицій і культури, в основі яких лежать неперехідні гуманістичні цінності. Підкреслено, що важливе значення у формуванні релігійної свідомості і духовної спадщини населення Волинського регіону мало релігійне життя кінця XIX – початку XX століття, яке ініціювалося діяльністю православного духовенства Волинської єпархії, Свято-Успенської Почаївської лаври, викладачів релігійно-освітніх закладів, насамперед Волинської духовної семінарії у Кременці. Серед останніх особливе місце належить богословам М.Теодоровичу і А.Хойнацькому, а також священику А. Сендульському.

Характерною рисою творчості згаданих православних діячів Волині було розширення змісту дослідницьких пошуків за межі релігійно-філософської проблематики на сферу історичних, етнографічних, краєзнавчих, морально-етичних і світоглядно-філософських проблем у їх гуманістичному прочитанні, бо саме в площині гуманізму знаходяться точки дотику сакрального і світського підходів до вирішення життєво важливих завдань людинобуття. Насамперед завдяки тому, що вони у своїй творчості поєднали на гуманістичних принципах релігійну і світську тематики, їх відносять до квінтесенції духовної еліти Волині досліджуваного періоду.

Підсилюється актуальність дослідження необхідністю аналізу християнсько-гуманістичних цінностей минулих поколінь, забуття яких має негативні наслідки для сучасного українського суспільства, що зокрема привело до поділу національної спільноти за конфесійними, політичними, мовними та іншими ознаками. В дисертації наголошено, що антропологічна криза, нівелювання загальнолюдських цінностей, зневага ролі особи в соціодуховному просторі та інші негативні фактори сучасного суспільства вимагають пошуку шляхів, форм і методів забезпечення пріоритету духовної культури щодо матеріальних інтересів людства. Це загострює проблему відновлення національних духовних традицій, утвердження християнсько-духовних цінностей, один із ключів до чого знаходимо в духовному спадку православних діячів Волині XIX – початку XX століття. Вивчення і засвоєння такого спадку – одна із умов відновлення втрачених гуманістичних орієнтирів становлення громадянина з активною смисложиттєвою позицією.

В дисертації визначена специфіка осмислення гуманістичних аспектів православної антропології, з'ясовані фактори впливу на становлення гуманістичних засад поглядів православних діячів нашого регіону в попередні історичні часи, виявлені морально-релігійні орієнтири у творчій спадщині М.Теодоровича, А.Хойнацького і А. Сендульського, а також розкрите значення традиційних християнсько-гуманістичних цінностей для модерної вітчизняної релігієзнавчої думки. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що його автором виявлено православно-антропологічну складову християнського гуманізму, яка ґрунтується на розумінні людини як духовно-матеріальної істоти, сутність котрої розкривається у процесі релігійно-духовних практик. Дисертант обґрунтувала, що основною складовою релігійно-філософського світогляду волинського духовенства була антропологічна проблематика, яка осмислювалася у двох векторах: вертикальному – в контексті відношення "Людина – Бог", що складає своєрідну "теоцентричну вертикаль", і в горизонтальному – в контексті зрізу "Я – Інший", що складає особливу "кордоцентричну горизонталь". Причому, обидва вектори в однаковій мірі ґрунтуються на сотеріології та есхатології.

Здобутком дисертаційного дослідження є обґрунтування висновку про те, що православні діячі Волині створили оригінальну морально-релігійну концепцію людини, де поєднуються смисложиттєві установки особи з їх практичною реалізацією у процесі життєдіяльності, що конституювалося як на персональному (у життєтворчості діячів православної церкви та духовних освітніх закладів і світських праведників), так і на інституційному (вплив церкви, монастирів, святих місць на життя мешканців Волинського краю) рівнях. До позитиву роботи належить висвітлення визначальних характеристик релігійно-філософських ідей тогочасних представників волинського духовенства, гуманістичний вимір яких полягав у визнанні цінності людини лише у контексті здійснення нею доброчинної життєдіяльності, дотримання одвічних релігійних істин і відданості духовним традиціям предків.

У загальному підсумку, значення дисертаційного дослідження О.В.Мороз полягає в актуалізації гуманістичних ідей православного віровчення як самодостатнього предмета вітчизняного релігієзнавства, що відкриває можливості пошуку форм і методів утвердження духовних, морально-етичних, гуманістичних цінностей у процесі вирішення проблем глобалізованого світу.

ЗМІ У СВІДОМОСТІ ТА ПОВЕДІНЦІ

Науково-педагогічні працівники нашого інституту брали участь у роботі науково-практичного семінару "Вплив засобів масової інформації на свідомість і поведінку людини", який підготували фахівці райметодкабінету

відділу освіти Кременецької РДА спільно з педагогами Кременецького навчально-виховного комплексу "Гімназія – ЗОШ І ст.".

Семінар відкрила директор НВК О.В.Січковська, яка у своєму виступі висвітлила "Грані співпраці адміністрації із соціально-педагогічною службою навчального закладу". Соціальний педагог цього ж НВК Л.М.Власюк охарактеризувала "Місце засобів масової інформації у сучасному інформаційному просторі та їх вплив на розвиток особистості учня". Ці думки та теоретико-методичні висновки і рекомендації підтвердила і продовжила її колега, практичний психолог О.О.Штогун у доповіді "Робота психологічної служби у напрямку профілактики деструктивних впливів засобів масової інформації". Методист-психолог райметодкабінету відділу освіти Кременецької РДА Т.Я.Систалюк аналізувала "Шляхи попередження психологічного маніпулювання ЗМІ та уникнення їх негативного впливу".

Науковець нашого інституту, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Н.М.Савелюк розкрила "Психологічні засади впливу засобів масової інформації на свідомість і поведінку дитини". Вона застерегла про ті особливі психологічні "стосунки", які встановлюються між глядачем (слухачем) з одного боку і телевізором, комп'ютером, стільниковим телефоном – з іншого. Останнім часом ці електронні ЗМІ стали не просто джерелом різноманітної інформації, а й часто виконують функції віртуального "співрозмовника", технічного "наставника" і навіть сурогатного "друга". Внаслідок цього під вплив сучасних ЗМІ потрапляють не лише пізнавальні психічні процеси людини, а й уся людська особистість загалом. З подвійною силою, а отже і з підвищеним ступенем небезпеки, це стосується дітей, котрі в силу своїх вікових особливостей є дуже вразливою, найменш захищеною щодо зовнішніх впливів і маніпуляцій категорією осіб. Перегляд на перший погляд "невинних" мультфільмів, телефільмів, доступ до мережі Інтернет, комп'ютерні ігри можуть мати і найчастіше мають на перших порах приховані, а в наступному дуже вагомі і далеко не однозначні наслідки. Науковець називає складові механізму впливу ЗМІ на свідомість і поведінку дитини: наслідування, або імітація як здатність дитини копіювати дії та поведінку інших людей, особливо персонажів фільмів, якими захоплюються; психічне зараження, або інфікування як трансляція емоцій від героя телефільму чи суб'єкта комп'ютерної гри; навіювання, або сугестія як вплив на поведінку дитини через її емоційно-почуттєву сферу в обхід свідомості та критичного мислення; переконування як вплив на поведінку дитини через систему суджень і доказів, зокрема прийомами розповіді, бесіди, роз'яснення, доведення чи спростування. Доповідач наголосила, що одна з найнебезпечніших традицій сучасних ЗМІ полягає у їхній спрямованості на експлуатацію низьких людських інстинктів, як-от, потяг до людини протилежної статі ("Лібідо") або трагічного, пов'язаного зі стражданням ("Танатос"). Водночас спостерігається протилежна тенденція – маніпулювання сентиментальними почуттями людини. Спектр негативних наслідків впливу ЗМІ на свідомість і поведінку дітей та молоді, на жаль, надто широкий: формування неправильних ціннісних орієнтирів і становлення неадекватних стереотипів, розмивання меж між віртуальною реальністю і дійсністю, наслідування негативних штампів поведінки і нездатність будувати реальні особисті стосунки з оточенням. Тому першочерговими завданнями виступає формування у дітей і молоді інформаційної компетентності, грамотного і критичного ставлення до масмедіа.

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної і соціальної педагогіки Л.М.Кравець висвітлила тему "Інформаційна залежність як соціально-педагогічна проблема". На думку науковця, інформаційна залежність виникає з кількох причин: з надмірного обсягу інформаційного потоку, адаптації до існування в перенасиченому інформаційному просторі, неспроможності захистити себе від надлишку інформації, гіпертрофованої потреби в постійному отриманні нової інформації. Масова доступність інформації породжує проблему її впорядкування і продуктивного засвоєння, що складає серцевину інформаційної грамотності і широкому загалу слухача (глядача) малодоступне. Найбільша практична проблема в тому, що людина сприймає інформацію в режимі "нон-стоп", а тому засвоює її без належної аналітики і, як правило, без критичного підходу. Розкриваючи причини виникнення інтернет-залежності, автор наголошує на такому соціальному негативі, як відсутність або дефіцит спілкування в реальному світі, а тому значна частина інтернет-залежних "заходить у мережу" заради віртуального спілкування, щоб заповнити дефіцит реального спілкування. До цього долучається можливість увійти у віртуальний світ, аби позбутися негативів реального світу. Слід пам'ятати, що залежність від Інтернету чи іншої інформації може впливати на стан людини не менш згубно, ніж будь-яке захворювання, особливо в соціальних і професійних аспектах. Серед інтернет-залежності поширені п'ять типів: кіберсексуальна залежність як потяг до відвідування порносайтів, пристрасть до віртуальних знайомств, нестримна потреба в азартних іграх та участі в аукціонах, прагнення до постійного пошуку інформації з різних баз даних і пошукових сайтів, комп'ютерна залежність як непоборна тяга до комп'ютерних ігор. Наш науковець подає симптоми інтернет-залежності: постійний і довготривалий вихід в мережу, надмірні затрати часу та фінансів на перебування в Інтернеті, особливе задоволення, навіть ейфорія, від інтернет-спілкування, погіршення самопочуття від скорочення часу перебування в мережі, ігнорування позамережевих видів діяльності тощо. Ці симптоми дозволяють говорити про інформаційний токсикоз як надлишок хвильових коливань (інформація – це хвилі!), які потрапляють в організм людини і спричиняють зміни навіть на рівні фізіології. Для профілактики інформаційної чи комп'ютерної залежності науковець пропонує створювати дитині можливості для самореалізації, формувати у неї адекватну самооцінку, не обмежувати самостійність, стимулювати ставлення до комп'ютера як допоміжного технічного пристрою, спілкуватися з дитиною постійно і в повноцінному форматі.

Практичну частину семінару склало заняття з елементами тренінгу для практичних психологів і соціальних педагогів на тему "Добро в наших серцях", яке провела практичний психолог НВК "Гімназія – ЗОШ І ст." О.О.Штогун.

СРІБЛО ЮВІЛЕЙНОГО ЗЛЬОТУ

Відбувся XXX ювілейний зліт Європейської родини шкіл імені Юліуша Словацького. Цьогоріч він проходив у місті Чеський Тешин (Чехія). Місцева гімназія імені Юліуша Словацького приймала гостей із України, Польщі та Чехії. Програма зльоту була різноманітною за формами заходів і насиченою за їх змістом: учасники

ювілейних дійств зустрілися з представниками міського самоврядування, здійснили екскурсії містом та його околицями, взяли участь у літературно-музичному вечорі в міському молодіжному клубі, подивилися спектакль "Історія однієї кар'єри" у постановці акторів Тешинського театру, відвідали концерт сучасної музики і, головне, під час проведення кожного заходу активно спілкувалися між собою та із господарями зльоту. Нашу делегацію очолювали ректор академії, професор А.М.Ломакович, декан філологічного факультету, доцент В.Г.Мазурок і викладач польської мови А.І.Шульган.

Серцевиною програми ювілейного зльоту Європейської родини шкіл імені Юліуша Словацького стали тематичні конкурси, що висвітлювали основні етапи життєтворчості видатного польського поета. Участь у таких творчих змаганнях взяли більше 30 конкурсантів. Частина з них декламували твори Юліуша Словацького, інші – демонстрували підготовлені презентації про життєвий шлях і творчі пошуки поета. Однак, найскладнішим у плані підготовки та найяскравішим у сенсі сприйняття явищем конкурсів стала презентація окремих творів Юліуша Словацького в жанрі малої сценічної форми. Саме в останньому конкурсному виді успішно виступили члени нашої делегації, студентки філологічного факультету Надія Данік та Ольга Чохрій. Їх творчий виступ приніс їм своєрідну срібну відзнаку: вони нагороджені Дипломом другого ступеня за вдале сценічне втілення образів сестер Аліни і Балладини із п'єси Юліуша Словацького "Балладина".

Зауважимо, що всі конкурси проводилися польською мовою. А це дало змогу переконатися: учасники зльоту не лише ґрунтовно знають життя і творчість класика польської літератури, а й у достатній мірі володіють його рідною мовою.

За ефективну організаційну роботу із забезпечення активної участі колективу нашого ВНЗ як представника малої батьківщини поета в діяльності Європейської родини шкіл Імені Юліуша Словацького організатори зльоту персонально відзначили ректора, професора А.М.Ломаковича.

НОВА ЗУСТРІЧ ЮНИХ ІНТЕЛЕКТУАЛІВ

Відбулася чергова, дванадцята зустріч студентів, магістрантів і аспірантів у рамках Міжнародного інтеграційного проекту "Школа відкритого розуму". На зустріч прибули представники вищих закладів освіти Польщі, України і Росії: Університету Яна Кохановського в Кельцах, Технічно-гуманітарної академії в Бельсько-Бялій, Університету Марії Кюрі-Складовської в Любліні (Республіка Польща), Державного університету ім.Ярослава Мудрого у Великому Новгороді, Академії народного господарства при Президентові РФ (Російська Федерація), Кам'янець-Подільського національного університету ім.Івана Огієнка, Київського національного авіаційного університету та Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка (Україна).

Цього разу "Школа відкритого розуму" працювала над проблемою "Загальноєвропейська інтеграція в соціально-культурному аспекті: причини та цілі". Засідання Школи проходили в польських містах Хробж, Пінчув, Кельци і Бодзентін. Учасники Школи здійснили поїздку до Кракова, провели три тематичні вечори, присвячені національним культурам (польській, українській, російській), мали зустрічі в польському Товаристві співпраці "Польща - Схід" і в Центрі східної культури в Кельцах.

Як і належить, центральне місце в міжнародній зустрічі юних інтелектуалів зайняли пленарні засідання, де прозвучали 42 доповіді за згаданою проблематикою. Авторами 25 доповідей були молоді польські науковці, представники українських вищих закладів освіти озвучили 15 наукових повідомлень і 7 – студенти російських ВНЗ.

На засіданні Школи виступили і досвідчені науковці. Зокрема, програмою було передбачене наукове повідомлення "Історія та сучасність Кременця" декана філологічного факультету нашої академії, кандидата педагогічних наук, доцента В.Г.Мазурка та дослідження "Кременець на літературно-культурній мапі Європи" кандидата філологічних наук, доцента кафедри української мови та літератури О.В.Пасічник.

Студентка факультету іноземних мов Оксана Сілка з доповіддю "Сучасний вчитель на тлі євроінтеграції" виступила перед членами соціологічно-політологічної секції, а її подруги Катерина Мишко та Ольга Макаренко працювали в літературно-мистецькій секції, де висвітлили дві теми, що мають безпосередній стосунок до історії та сьогодення українсько-польських зв'язків у царині духовної культури: "Співзвучність теми кохання у творах Лесі Українки "Лісова пісня" та Юліуша Словацького "Балладина" та "Порівняльний аналіз вірша "Do Ludwiki Bobrwny" Юліуша Словацького і перекладів українською та російською мовами".

Тематика доповідей членів нашої делегації засвідчила, що наші учасники "Школи відкритого розуму" працюють виключно в тематично-проблемному полі, окресленому заявленою проблематикою конкретного засідання.

Наступна зустріч юних науковців у рамках Міжнародного інтеграційного проекту "Школа відкритого розуму" відбудеться у травні 2015 року в нашому навчальному закладі.

ПОСПІШАЙМО РОБИТИ ДОБРО

”Поспішайте робити добро!“ – гласить Святе Письмо, і не варто шукати іншої тези, що мала б вищу енергетику гуманізму і милосердя. Ідея постійного творення реального добра для реальних людей об’єднала науково-педагогічних працівників кафедри загальної та соціальної педагогіки нашого навчального закладу і творчу групу практичних психологів і соціальних педагогів Кременецького району в підготовці та проведенні науково-методичного семінару ”Робімо добро, поки маємо час“.

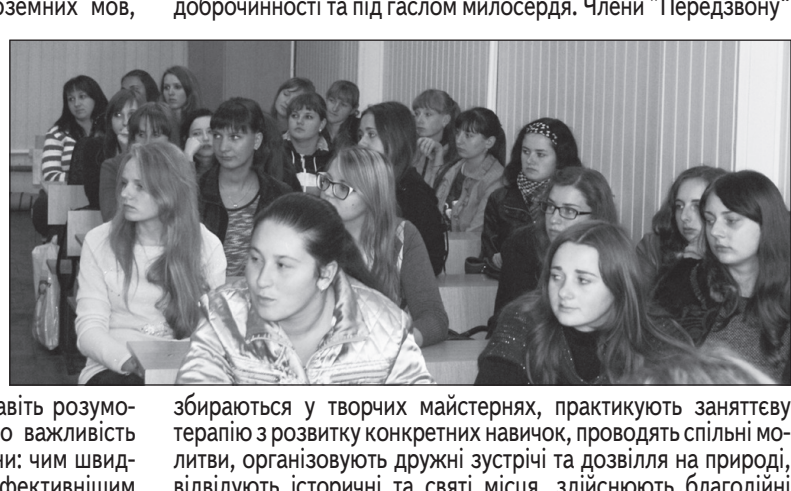

Теоретичний блок програми семінару відкрила кандидат педагогічних наук, доцент Л.О.Данильчук науковим повідомленням ”Сутність і проблеми соціалізації дітей з особливими потребами“. Продовженням розмови фахівців стали співдоповіді кандидата педагогічних наук, декана факультету дошкільної освіти, доцента Л.І.Врочинської ”Проблема гуманного ставлення до людей з особливими потребами“ і кандидата педагогічних наук, доцента кафедри загальної та соціальної педагогіки Л.М.Кравець ”Соціальна практика залучення дітей з особливими потребами у суспільство“.

Наші науковці акцентували увагу на питаннях інклюзивної освіти як першого кроку до вирішення проблем людей з особливими потребами. У їх виступах зазначалося, що соціалізація дитини неможлива без її активної участі у процесі засвоєння цінностей, понять і навичок, на ґрунті яких проходить повсякденне життя, а кожна неповносправна дитина є повноцінною людиною, котра має право бути визнаною як особистість з її неповторними талантами, із сукупністю людських духовних якостей. Вирішення проблем дітей з особливими потребами розпочинається із віри батьків у їх можливості. Інклюзивна освіта покликана допомогти батькам повірити у своїх нащадків і на цій основі спільно з ними розкрити та розвинути приховані дитячі таланти і здібності. Інклюзія як нерозривна тріада ”присутність – участь – досягнення“ передбачає можливості дитини з особливими потребами навчатися у закладі освіти через пристосування до його умов, набуття позитивного досвіду навчання як першого показника позитивного ставлення до себе самої, досягнення конкретних здобутків упродовж всього процесу навчання.

Серед проблем соціалізації дітей з особливими потребами першою названа проблема надання соціально-психологічної допомоги молодій матері у сприйнятті й усвідомленні власної ролі та призначення у житті своєї особливої дитини. Розкриваючи сутність соціальної практики залучення дітей з особливими потребами в суспільство, фахівці підкреслюють, що у цьому процесі важливо сприймати дітей такими, якими вони є, а не виокремлювати серед інших, щоб це не переросло у відокремлення. Головне – пам’ятати: діти з особливими потребами обмежені тільки в рухах, а в усьому іншому, особливо в духовному аспекті, вони нічим не уступають, а часто і переважають своїх однолітків (згадаймо хоча б приклади вишивок, зроблених ногами, або малюнки, виконані пензликом у зубах!). Саме з цього розпочинається їх підготовка до повноцінного життя у соціальному довкіллі, а зміцнюється нашою та їх вірою в них самих і в їх майбутнє.

В теоретичній частині семінару широко використані матеріали наукової роботи світлої пам’яті Людмили Король – колишньої студентки факультету іноземних мов, яка сама належала до людей з особливими потребами і виявляла неабиякі здібності в навчанні, громадській діяльності, науковій і літературній творчості.

Практичний психолог Кременецької ЗОШ №1 і районної психолого-медико-педагогічної консультації (ПМПК), арт-терапевт Л.Ф.Шевчук у своєму виступі аргументувала актуальність раннього виявлення проблем у розвитку дітей і надання своєчасної соціально-психологічної допомоги дітям з особливими потребами. Повідомивши сумну статистику, що свідчить про зростання відсотка дітей, які приходять у перший клас із порушеннями фізичного і навіть розумового розвитку, фахівець робить висновок про важливість раннього виявлення проблем у розвитку дитини: чим швидше розпочнеться корекція порушень, тим ефективнішим буде подолання наявних дефектів та їх наслідків. На даний час найефективнішими в роботі з дітьми дошкільного віку є арт-терапевтичні, проективні методики: казкотерапія, музикотерапія, кольоротерапія, пісочна терапія, аналіз сновидінь дитини. Ці методики не лише діагностують, а й виконують корекційну, терапевтичну функцію.

Завідувач районної ПМПК відділу освіти Кременецької РДА Д.П.Мельник дала характеристику психолого-медико-педагогічної консультації як структури раннього виявлення та надання адекватної форми навчання дітям з особливими потребами в умовах загальноосвітнього і дошкільного навчальних закладів. Вона пояснила, що висновок ПМПК щодо форми навчання дитини є рекомендаційним, а остаточне рішення приймають батьки. Підставою направлення дитини на діагностичне обстеження є її стійка неуспішність у засвоєнні змісту навчальних програм, а також відставання і відхилення від норм розвитку або формування її особистості загалом. Так виникає потреба забезпечення дітей з порушеннями психофізичного розвитку цілеспрямованим корекційним супроводом. З іншої сторони, інтегрувати цих дітей у суспільне життя має бути готовим саме суспільство.

З особливою увагою учасники семінару сприйняли виступ представника громадської організації ”Спілка інвалідів з дитинства ”Передзвін“ з м.Рівне О.М.Гончарук, яка розповіла про конкретну роботу своєї інституції в напрямі соціально-психологічної реабілітації дітей і молоді з особливими потребами. Нині у ”Передзвоні“ – більше 30 сімей, волонтери і православні священики, об’єднані у спільноту з метою доброчинності та під гаслом милосердя. Члени ”Передзвону“ збираються у творчих майстернях, практикують заняттєву терапію з розвитку конкретних навичок, проводять спільні молитви, організовують дружні зустрічі та дозвілля на природі, відвідують історичні та святі місця, здійснюють благодійні продажі своїх робіт для потреб сиріт і онкохворих дітей. Так діти і молодь з особливими потребами знаходять себе в собі та своє місце в суспільстві.

На завершення науково-методичного семінару практичний психолог Кременецької ЗОШ № 1 Л.Ф.Шевчук і соціальний педагог Кременецького ліцею ім.Уласа Самчука З.М.Софіянчук, як тренери творчої групи практичних психологів і соціальних педагогів району, провели майстер-клас із використанням арт-терапевтичних технологій у роботі з дітьми з особливими потребами.

ПРОФІЛАКТИКА ЯК ОСНОВА ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ

Науковці кафедр загальної та соціальної педагогіки і соціальних дисциплін нашого ВНЗ спільно з творчою групою практичних психологів і соціальних педагогів Кременецького району провели науково-методичний семінар ”Профілактика правопорушень і злочинності серед неповнолітніх як соціально-педагогічна проблема“.

У рамках теоретичного блоку семінару наші фахівці дали характеристику сучасного стану та шляхів вирішення проблеми правопорушень і злочинності серед неповнолітніх. Це зробила кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної педагогіки Л.М.Кравець. Основна ідея її доповіді: мета покарання за правопорушення полягає у гарантуванні безпеки суспільства і встановленні соціальної гармонії, порушеної злочином, може бути досягнута лише на шляху відновлення гармонії у внутрішньому світі самого злочинця на основі принципів гуманізму й особистісно-орієнтованого підходу.

Декан педагогічного факультету, кандидат педагогічних наук, доцент Л.І.Врочинська аналізувала тему ”Правове виховання дитини в умовах сім’ї та дошкільного навчального закладу“. Нею було зроблено акцент на необхідності забезпечення єдиного інтегрованого підходу сім’ї та навчально-виховного закладу до формування засад правової культури дитини як майбутнього активного суб’єкта відносин у правовій державі. Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти І.А.Оніщук розкрила форми і методи превентивного виховання дітей старшого дошкільного віку, де наголосила на важливості профілактичних виховних заходів як основи формування правової культури на ранньому етапі соціалізації особи. Кандидат юридичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін В.Є.Ткачук зупинився на питанні ”Злочинність неповнолітніх як одна з проблем формування державної молодіжної політики“. Він вказав на основні чинники, що обумовлюють здійснення правопорушень неповнолітніми: негативний вплив у сім’ї, недоліки в роботі навчальних закладів, незайнятість неповнолітніх, недостатня ефективність роботи правоохоронних органів, негативний вплив ЗМІ. Тому, на думку фахівця, державна молодіжна політика для забезпечення прав, свобод і законних інтересів неповнолітніх покликана мінімізувати фактори негативного впливу на правосвідомість молодої людини, забезпечити єдність заходів із соціально-правового захисту і правовиховної роботи з усіма категоріями неповнолітніх.

Практичну реалізацію державної молодіжної політики на місцях характеризувала методист-психолог райметодкабінету відділу освіти Кременецької РДА Т.Я.Систалюк у повідомленні ”Районна програма профілактики правопорушень серед учнівської молоді“. Такий же практичний напрям мала інформація завідувача районної психолого-медико-педагогічної консультації Д.П.Мельник ”Кременецька районна ПМПК як консультація з питань навчання, виховання, соціальної адаптації та інтеграції у суспільство дітей девіантної поведінки“. Практичний психолог Горинської ЗОШ О.М.Тимець розповіла про систему і досвід профілактичної правовиховної роботи в школі, зокрема, про особливості управління цією роботою, формування та забезпечення готовності педагогічних працівників до правового виховання учнів, про форми роботи з батьками. Серед таких форм – педагогічний всеобуч батьків, опитування батьків і консультування їх із правовиховних питань, анкетування учнів, проведення місячників здорового способу життя, правове інформування учні тощо.

На семінарі надали слово представникам студентства. ”Ставлення батьків до прав дитини“ висвітлювала студентка спеціальності ”Соціальна педагогіка“ Наталія Михалевич, яка зауважила, що закладені у ранньому дитинстві при взаємодії з батьками цінності та норми визначають життєвий шлях дитини, формують її громадянську позицію, а сім’я виступає мікромоделлю суспільства, де підґрунтям є батьківська любов до дітей і безмежна довіра дітей до батьків. Дослідження, проведені студентами, показали, що базовими правами дитини батьки вважають право на самореалізацію та задоволення соціальних потреб. ”Запобігання негативним проявам поведінки у дитячому середовищі“ – такою була тема виступу студентки педагогічного факультету Анни Крижної. Назвавши основні соціальні чинники правопорушень і соціальної дезадаптації дитини, вона зосередилась на висвітленні передумов формування протиправної поведінки неповнолітніх, серед яких виокремила незадоволені потреби, психофізіологічні порушення, дезадаптивні емоційно-вольові якості, особливості розвитку пізнавальної сфери, педагогічну занедбаність, стереотипи поведінки, хибні уявлення і переконання, невирішені особисті проблеми і міжособистісні конфлікти, неадекватну самооцінку, невизначеність інтересів тощо.

Практичний блок науково-методичного семінару включав арт-терапевтичну вправу ”Ріка життя“, яку провела практичний психолог Кременецької ЗОШ №1, керівник творчої групи практичних психологів і соціальних педагогів Кременецького району Л.Ф.Шевчук.

Окрему сторінку семінару склала співдоповідь практичного психолога Ковельської виховної колонії Л.П.Кузьмич, яка розповіла про основні підходи у роботі з дітьми-правопорушниками в пенітенціарній установі. Її виступ переріс у діалогічну зустріч із фахівцями та студентами – майбутніми соціальними педагогами і практичними психологами – і став ефективним доповненням до практичного блоку семінару. Учасники зустрічі були проінформовані про історію становлення виховної колонії та специфіку навчально-виховної роботи в умовах пенітенціарного закладу, де вони побачили, як конкретні форми та методи роботи педагога переплавляються у конкретні долі конкретних людей. Зустріч з Л.П.Кузьмич особливе враження справила на студентів спеціальності ”Соціальна педагогіка“, які з цього приводу поділилися своїми думками: ”Ми дізналися більше про можливості соціального педагога, особливо у напрямку впливу на вихованців специфічної поведінки“ (третьокурсниця Юлія Мовшук); ”Завдяки впливу соціального педагога ”важкі“ підлітки переосмислюють свою поведінку, змінюють ставлення до багатьох речей“ (першокурсниця Тетяна Трачук); ”Безцінний досвід – спілкування з фахівцем, яка не уявляє свого життя без улюбленої справи, всі сили віддає тим, для кого працює“ (п’ятикурсниця Олена Силка); ”Навіть серед правопорушників є чимало талантів, які розкриваються за допомогою педагога-наставника“ (другокурсниця Ангеліна Коцюк).

Фото Тетяни КЛИМ’ЮК

Літературно-мистецька сторінка

ДУША ЖІНОЧА -

Лідія ЛАПКА

УКРАЇНІ

Краю милий, краю рідний,
краю солов'їний,
Краю щирий, краю гідний,
моя Україно!

Тут живемо, тут радіємо,
тут пісні співаємо.
Тут ми творим, тут працюємо,
тут ми і кохаємо.

Завжди гідно, завжди з миром
ми гостей стрічаємо.
Коли треба – завжди щедро
всім допомагаємо.

Щоб надалі, у майбутнім
всі були багаті,
Щоб не знали зла-недолі
в жодній нашій хаті.

Кожна мати, кожен батько
зичать щастя щиро
Своїм дітям-українцям,
жити добре, в мирі.

ЛИСТ СОЛДАТУ

Напиши листа солдату.
Чуєш, друже, напиши,
Може, сину, може, брату.
Все, що вдома, розкажи.

Україну він боронить
Від страшного москаля.
Схід і Захід разом будуть,
Бо вкраїнська це земля.

Чи тобі солдате, чуєш,
Є поїсти, відпочить?
Чи під «градами» ночуєш?
Молиш Бога: «Жити, жить!»

Захисник мій, що й сказати:
Україні ти служи!
Горде ймення – ви солдати,
України ви мужі!

Внучка просить запитати,
Скільки ран ти маєш, друже,
Де вночі лягаєш спати,
Чи за рідним домом тужиш?

Може, котик біля тебе
Захищає Україну...
Я приїду, коли треба –
Боронити Батьківщину.

Прошу в Бога я здоров'я,
Зичу щастя, миру, сили.
Щоби ангели солдат
Від вогню й біди хранили.

Земле рідна і багата!
На полях волошки сині...
Честь і слава вам, солдати!
Слава рідній Україні!

Катерина ГЕРАСИМЮК

* * *

Україно, мила ненько,
Рідна аж до болю.
Рута, м'ята, чорнобривці...
Пишаюсь тобою.
Ніде в світі не знайти
Рідншої мови,
Линуть звуки мелодійні,
Наче кольорові.
Ніхто в світі не співає
Лагідно ніжнішої
Колискової дитини,
Милої вкраїнської.
Ніде в світі не побачиш
Одягу гарнішого,
Ніж вкраїнського народу,
Від усіх рідншого.
Розум наших українців
Світлий і глибокий.
Примножує славу неньці
Від року до року.
В цілім світі нема краще
Нашого народу,
Що шанує свою мову,
Пісню і свободу.

* * *

Україна моя мила –
Це поля, степи і води,
Не знайти ніде у світі
Кращої природи.
Україна наша рідна –
З заходу до сходу,
Нехай лине вільна пісня
Вільного народу.

Оксана УШИНСЬКА

ВІРА У МАЙБУТТЯ

Кожен день і кожен ранок
Люди вірять в добрий час.
Рідна мати й рідний батько
Завжди моляться за нас.

За щасливу нашу долю,
Яка в Неба у руках,
І за рідну Україну,
Що єдина у віках.

Наші хлопці всі готові
Захищати край батьків.
А дівчата із любов'ю
Все чекають юнаків.

І ніколи вже, повірте,
Не зламатись усім нам,
Доки вільна, доки сильна
Українська сторона.

Хай же сонце гарно гріє,
У блакитних небесах,
І майбутнє, і надію
Нам підтримує краса.

Хай здоровими у тебе
Будуть діточки малі.
Хай же буде мирним небо
На святій моїй землі!

Ганна КАЛЕНИК

УКРАЇНІ

Не лишай свою землю саму,
Бо в ній смуток і відчай панує.
Я руками своїми тебе обійму,
Я віршами тебе пошаную!

Ти достукайсь до душ, не барись,
Хай вогнем золотистим засяють,
Ти вкраїнською піснею їм обізвись,
Я молю, я тебе закликаю!

В барабани удар, хай несеться цей шум
Над просторами зламаних вулиць,
В світі давніх балад і козацьких тих дум,
Щоб думки наші різні почулись...

Україно! Прости за слова,
Що говорю не серцем, а ділом,
Піднеси цей мій спів над юрбою левад,
Над лісами та ще й вододілом.

Україно! Я хочу, щоб ти
Розцвіла, як калина у лузі!
Ти за наші слова і поступки прости,
Всі ми не вороги, всі ми друзі...

Нас ще доля, повір, не скорила,
Ми стаємо сильніші за всіх!
Ти віддай, прошу, ангелам крила,
Вони й так ще горять за наш гріх....

* * *

Кривавий Схід... Криваве сонце, небо...
Криваві дні, години і хвилини...
Нам вже не треба смерті, ні, не треба!
Ми не повернем тих, хто вже загинув!

Ми вірим, що зійде вже мирне сонце,
Заглушить стогін зірваних полів...
Та скільки зараз наших оборонців
Навік лежать поховані в землі...

А он юнак не ступить вже на ногу...
Її нема...Він не один такий...
Чи сам він обирав таку дорогу?
Чи сам ступив на шлях війни важкий?

А хто віддасть любов всю матерям?
Хто висушить від сліз змарнілі очі,
Що з болем кажуть: «Син мій там...
Воює... я ж молюсь щоночі...».

Для чого нам та проклята війна?
Чому так забарилась Божа кара?
Вони усі заплатять ще сповна –
Оті агресори, тирани, ті нездари,

Що продають себе без докорів сумління,
Вони відчують на собі наш гнів!
Ми їх здолаєм — треба лиш терпіння,
Загаснуть проблиски ворожих тих вогнів!

Ми сильні, вільні й нездоланні люди,
Ми піднімем з руїн нашу державу!
На цілий світ ще довго чути буде:
«На всі віки усім ГЕРОЯМ СЛАВА!»

Людмила БЕЗДОЩУК

***

Шукати важко риму в жмені слів,
Так само, як і мрії в попелищі.
В душі лишила осінь смутку слід.
А до зими все ближче, ближче, ближче...
Чому ця осінь так мені щемить?
Спитайте в неї. Справді, я не знаю.
Шукаю рими, мрії... День, як мить,
Осіннім смутком сповнений до краю.

***

А час підкрався до зими.
Чи то вона ішла навпроти...
Знов чистий лист. Ніхто не проти!
Та стільки ще не встигли ми...
А час женеться, як від зла,
І сонця так давно немає.
Та хтось і досі ще чекає
Найважливіших слів тепла.

***

Весь день сніжить. Біліє де-не-де.
Ловлю сніжинки зоряно-пухнасті,
Бреду, куди дорога заведе,
Зі світом у контексті, не в контрасті.
Шкода наскрізь промоклого пальта,
Сльота пролазить за підошви стерті...
Важливо знати, де твоя мета
В життєвій заметілі-круговерті.

ДУМКИ ПРО ЧАС І... НАС

***

Нам вкроїли скибку часу –
Ми її ковтаєм ласо.
А смаку не відчуваєм:
Пожувати забуваєм...

***

Живемо в королівстві власних тіней.
Життя малюєм сірим самостійно,
Руйнуєм світ, але будуєм стіни.
...І так – постійно.

***

Нас час шліфує – змінюємось ми,
Та попри все (що б там не говорили!)
Усе ще називаємось людьми.
...Хоч часом гірші кам'яної брили.

***

Піском крізь пальці пересипле час.
Життя, як мить – один короткий подих.
Живем, живем, по білім світі ходимо,
Всміхаємось і сердимось.
Та – р-раз!..–
І ні для кого то не таємниця.
...Життя б не розміняти на дрібниці.

***

Життя іде приблизно якось так:
За роком рік, а там ріка із років,
У когось глибша, в когось неширока.
Що день – то в річку кинутий п'ятак.
Не зробиш зараз, завтра – неодмінно.
Хай набрида годинник на стіні.
Подумаєш, ну хто рахує дні?
...Можливо, ті, кому й хвилина цінна.

ЕПІЛОГ

Ти краще мовчи про печаль,
Про болі, невдачі і смуток,
Бо світу не зміниш. «Прощай» –
Це ліки, щоб легше забути.
Усе ще прийде, що твоє.
...А серце болить – значить, є.

Літературно-листецька сторінка

НЕЗБАГНЕННИЙ СВІТ...

Ольга ПОПОВИЧ

* * *

А іноді так хочеться втекти
Від безконечних цих турбот, проблем.
На невідомий острів забрести,
У самоті провести день за днем.

Думки розвіяти по жовтому піску
І виплеснути наболіле в небо,
Аби ніхто не бачив і не чув
Ні сліз, ні крику відчаю від тебе.

А потім повернутися назад –
І на обличчя маску щастя одягнути.
Нехай всі чують:«В мене все гаразд!».
...Чи ж зможу своє серце обманути?

* * *

Причарував мене, неначе пізня осінь
Чарує неповторною красою.
Я розгубилася і глузд утратила вже зовсім,
Коли дозволила зустрітися з тобою.

Наважилась, хоча не раз про це жаліла,
Хоч душу на частини рвав неспокій,
Але до тебе, наче пташечка летіла,
Аби відчути губ твоїх солодкий дотик.

І не впускаєш ти мене й не відпускаєш,
Забрав ти спокій мій, неспокій лиш віддав.
Надією живу, що все ж кохаєш,
І що завжди мене чекав.

Інеса ЧАКЛОШ

РІДНІЙ МАМІ

Мамо, моя мамо, ти найкраща у світі.
Якби знала, рідна, як тебе люблю.
За твої невтомні і ласкаві руки,
Лагідну і ніжну посмішку твою.

Біль свого серденька розділи зі мною,
Хай навіки згинуть горе і біда.
Роки пролітають білокрилим птахом.
Ти ж для мене будеш вічно молода.

Мамо моя, мамо, будь завжди зі мною,
Як в дитинстві, ніжно пригорни мене,
За любов і радість, що мені даруєш,
Хай тебе, рідненька, Бог наш збереже.

СИНОВІ

Мій сину, рідний, дорогий,
Якби ти знав, як я тебе люблю,
Щаслива я, бо ти у мене є.
І щастя це вже тридцять років п'ю.

Без тебе день не день, і ніч не ніч,
І над землею чорна хмара висне,
Без тебе птахів я не слухаю пісень.
Та прийдеш ти – і знову сонце блисне.

І заблищить роса на пелюстках,
Веселкою заграє синє небо.
І защебечуть птахи на гілках.
Вони співають пісеньку про тебе.

Так будь завжди. І хай благословить
Нас Бог, щоб разом ми навіки були.
Всевишній, зупини блаженства мить,
Щоб ми її ніколи не забули.

Наталія ФУРСИК

* * *

Життя біжить, життя дзюркоче
І просипається піском.
Життя пір'їнкою лоскоче
Або шмагає батогом.
Навчає ниць і понурих,
Могутніх, сильних і слабких,
Кмітливих і розумних учить.
А, може, учить і дурних.
Вигадує казки-загадки

На різний смак й не до пуття,
Роби чи не роби закладки –
Таки щось втне твоє життя.
Життя не пробуй розгадати,
Не споживай і не куштуй.
Вклонися низько і подякуй,
Душею кожну мить відчуй.

* * *

А знаєш, Україна – вона ж жінка,
Тендітна, ніжна, мудра і вродлива:
Коса із вплетеним барвінком,
Сорочка, вишита дбайливо.

А знаєш... Україна – вона ж мати.
Вона тебе зродила та зростила.
Хоч нас у Матері-Вкраїни є багато,
Та діти ми її, одна родина.

Вже час прийшов нам розмовляти,
Хай різні мови і по-різному живемо.
Тим більше, треба спілкуватись
Навіть на зовсім різні теми.

Дивитись в очі, слухати пісні.
Час пробачати, вчитись пробачати.
Бо всі ми лише діти нашої Землі.
Нехай пізнає щастя наша мати.

* * *

Летять роки – і світ старіє,
А я ще не жила, я мрію.
Роки летять, життя минає,
Мені вже двадцять? Я ж не знаю,

Яке на смак оте життя.
Я не живу, лише існую.
Того люблю, цього цілую.
А що хотіла, те не маю.

Та чи хотіла? Я не знаю.
І мучить вічне запитання:
Чи доживу я ще до рання?
Чи є на світі Вища Сила?

Невже нема? А я просила
У Бога щастя і терпіння,
Любові і хоч трошки вміння
За неважливим не тужити,
Забути, пробачати – жити.

МАЛЯ

Маленький круглий м'ячик скаче,
Стоїть маля і гірко плаче.
Невже колись була і я
Такого ж зросту, як маля?

Невже так швидко час іде?
Чи скоро зрілість вже прийде?
У мене буде вже сім'я.
Та не забуду це маля,

Що нагадало про роки,
Коли були казки й байки,
Коли ще вірилось в добро,
Що переможе лихе зло.

Куди ж поділося усе?
Чому змінилося лице?
Маля все плаче і зітхає,
Воно свої проблеми має.

Піймало м'ячик і тримає...
Коло дитини присідаю,
Знайшла цукерку – простягаю,
Вмить розцвіло мале лице,

Вхопилось міцно за плече –
І щось розказує, говорить,
А час кудись собі біжить...
Згадаю ще не раз цю мить.

Тетяна ШИДЛОВСЬКА

НАБЛИЖАЄТЬСЯ ЗИМА

Наближається зима....
Зимонько, ти хто така?

Ти чому така сердита
І морозами покрита?
І чому ти так лютуєш?
Перестань! Ти що, не чуєш?

ТИ ПРИХОДЬ, ВЕСНО!

У снігу усі дерева,
Снігу більше нам не треба.
Хочем сонечка ясного,
Вітерця, та весняного.

Хочем всі теплу радіти,
Бо маленькі ми ще діти.
Хочем надворі ми гратись
І хмаринкам усміхатись.
Весно, ти приходь скоріше,
Сонце всім нам – наймиліше!

ОСІННІ ФАРБИ

Осінь коси розпустила
І усе позолотила.
Все таке жовтеньке стало,
Та їй жовтого замало.

Фарбу додала червону,
Малювати стала знову.
Золота побільше дала,
Що робити, осінь знала.
Всі дивіться навкруги,
Осінь йде в сади й луги!

101

Прокидайся швидше, сину!
На зарядочку вставай!
Не лінуйся, випрям спину,
Нагинайся, присідай.

Так щодня я чую, друзі,
В мене мама – золота!
Треба бути завжди в русі,
Проживеш літ аж до ста!

Я прокинувся швиденько,
І у ванну я пішов.
Що за дивний запах, мамо,
Тут мене знайшов?

Мамо, де ти? Йди сюди!
Ти, мабуть, забула,
Увімкнула фена ти,
Тут пожежа ще не була?

Далі бачу, друзі, я –
Праску мама залишила.
Та ж могла бути б біда.
Мамо, що ж ти наробила?

Завжди треба пам'ятати,
З електрикою – не жартувати.
Друзі, будьте обережні,
Учіть правила протипожежні!
101 набирайте –
пожежників викликайте!

Світлана ГУРАЛЬНА – викладач педагогічного коледжу нашого ВНЗ. На долю цієї тендітної жінки випали непрості життєві випробування, проте вона зуміла пройти через біль і втрати, не очорнивши своєї душі відчаєм і ненавистю, а навпаки – спрагла душа розкрилась у поетичному таланті і допомагає долати труднощі і самовиражатись у творчості.

ТИ

Я дякую Богу за те, що ти є,
За те, що Він дав обійняти тебе,
Триматись за руки, кохати,
Летіти в далекі світи.

Я дякую долі, що разом звела,
Життям покрутила, але привела
До тебе одного, коханого мого,
Крил щастя, нового буття.

Твій голос блаженство і погляд п'янить.
Вуста – це спокуса, а тіло – це гріх.
Я хвора, мабуть, та діагноз – це ти.
Таблетку подай, або відпусти.

НЕДОСКАЗАНЕ...

Побачення, печаль розлук – вразливі.
Як би хотілось, щоб не назавжди.
В амбіціях емоції бурхливі
Для щастя компромісів не знайшли.

Всі почуття з ненавистю злилися,
Якої не змогли ми оминуть.
І відтоді мовчали, мабуть боячись
Приємні спогади цим брудом сколихнуть.

Проклята пристрасть – зовсім не любов.
Бажання тіла все перемагали.
Божественний згубили серця зов,
І добрі вчинки неважливі стали.

Невже немає ліків від кохання,
Бентежних і сердечних почуттів,
Які приховані породжують цурання,
Зухвалість дій від несказанних слів?

Навіщо доля зводила нас разом,
Немов єднала скривджені серця?
А ми розходились, а ми чомусь зникали
У суєті буденного життя.

Хвороби змушували зустрічатись,
І повертатись, і дзвонити знов,
Та лиш у співчуттях ми помічали,
Як смерті дух холодить нашу кров...

Сьогодні на могилі безліч квітів...
Думки гнітять. І сліз уже нема.
Чому покинув ти усе на світі?
Земний тягар нестиму я сама...

Все віриться, що ти десь поруч, тут,
Всміхнешся, скажеш добре слово...
Як жаль, що час назад не повернуть,
Сторінку чисту не почнемо знову...

ЗАПРОШУЄ «ЕТНОГРАФІЧНА СВІТЛИЦЯ»

На початку навчального року з ініціативи ректора нашого ВНЗ, професора Афанасія Ломаковича було здійснено реконструкцію навчальної аудиторії № 38, де відкрито "Етнографічну світлицю Волині". Для функціонування світлиці придбано вітрини, навчальні меблі та необхідне мультимедійне забезпечення. Викладачі кафедри української мови та літератури створили проект-ескіз, за яким відновлено інтер'єр української світлиці кінця XIX – початку XX століть. Оформлення етнографічної світлиці було продумано та сплановано так, щоб експоновані матеріали гармонійно вписувалися в інтер'єр навчальної аудиторії.

Експозиція "Світлиці" розпочинається

з виставки українознавчої літератури, а також студентських наукових робіт народознавчої тематики. Загалом представлено близько 200 експонатів, серед яких – 20 вишитих картин, 40 українських рушників, 10 елементів національних костюмів, близько 20 одиниць традиційного посуду і 30 одиниць предметів національного побуту. До уваги відвідувачів пропонується українська скриня-бамбетель і мисник, оточені предметами побутового вжитку (нецьки, копистка, лубок, чесало, рубель, праска, макогін, ступа, глечики, макітра, миски, тарілки, коловерток, шевські копита, приладдя до ткацького верстата тощо). Окремі з цих речей в минулому належали кременчанці, матері нашого ректора Євгенії Ломакович (1915 -1989 рр.) та шумчанину Григорію Гнатюку (1930 - 2009 рр.) і були передані до "Світлиці" їх дітьми.

Серед вишитих картин вирізняються своєю оригінальністю та майстерністю виконання "Лебідь на воді" ланівчанки Раїси Коноць, рівненчанок Марії Слободян "Квітка в кошику", Тетяни Антонець "Юнак із собакою" і Вівді Любко "Чаша". Широка географія і розмаїта кольорова палітра представлених українських рушників. Найяскравіші з них – робота рівненчанки Овдюшки Походжіль (вишито в 1938 році), волинянки Ганни Голодюк (в 1939 році), хмельничанки Марії Гидими (в 1943 році), шумчанки Антоніни Шаплай (в 1945 році), а також рушники другої половини XX століття, вишиті волинянками Марією Дудкою та Євгенією Сидорук, хмельничанкою Оленою Шевчук, нашими краянками Олександрою Ткачук зі Збаражчини та Галиною Віятик із Бережанщини.

Етнографічні матеріали зібрані силами студентів педагогічного факультету під керівництвом кандидата філологічних наук, доцента І.М.Комінярської. Оформлення етнографічної світлиці здійснювалось за сприяння ректора, професора А.М.Ломаковича, декана філологічного факультету В.Г.Мазурка, проректора з господарської роботи

А.А.Соляника, комендантів навчальних корпусів О.О.Вербицької та Н.І.Павлюк і членів кафедри української мови та літератури.

Усі, хто долучився до відкриття "Світлиці", надіються, що вона буде використовуватись не тільки для проведення навчальних занять з українознавства, а й стане улюбленим місцем зустрічей із творчими людьми, іноземними делегаціями, проведення презентацій і прес-конференції, справжнім оазисом української духовності, інтелектуальним центром для студентів та викладачів, для представників кременецької інтелігенції та гостей нашого міста.

Фото Сергія Колісецького

ВІДГОМІН СВЯТА УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ

Ольга МИКУЛЯК

День української писемності і мови – це свято, яке вшановує мову як дорогоцінний скарб людства. Це «ота жива схованка людського духу», в якій втілені споконвічні багатства, здобутки, переживання, радості й розчарування людини.

У нашому навчальному закладі є добра традиція відзначати це свято. Цьогоріч розпочали його студенти 51-Н групи під керівництвом кандидата філологічних наук І.О.Волянюк. Це був не просто виступ, а своєрідна перехідна естафета, оскільки студенти-випускники ділилися досвідом і набутими знаннями зі студентами першого курсу української філології.

Із вступним словом виступила завідувач кафедри української мови та літератури, доцент І.О.Волянюк. Вона задала чіткий ритм цьому дійству і підтримувала атмосферу організованості, піднесеності й гарного настрою протягом усього свята.

Вели програму справжні оратори і майстри слова Леся Райца і Юлія Кузьмич. Свято було насичене цікавою інформацією про мову. Приємний музичний супровід і відеопрезентації досить ефектно підсилювали загальну атмосферу. Згадали Нестора Літописця, геніального поета Тараса Шевченка. Власний вірш "Шевченкове слово" зачитала автор цих рядків. Поезії у виконанні Ващук Галини (В. Самійленко "Мова"), Яцути Оксани (О. Підсуха

"Мова"), Шмир Тетяни (В. Баранов "Українці мої"), Миглис Вікторії (О. Лупій "Говоріть"), Боришкевич Катерини ("Здраствуй, Слово") засвідчили, що слово – це диво, уміло написане – це шедевр, а досконало передане – це мистецтво.

Між командами студентів 11-У групи "Філологія" і "Писемність", які, за задумом, сформовані на святі, була проведена вікторина на титул "Найкращий знавець словесності". Вони проявили ґрунтовні знання і кмітливість. На згадку студенти-випускники подарували студентам І курсу сувенір – символ науки і знань – перо і книги.

Справжньою несподіванкою було вручення особливих дипломів студентам V курсу. Завідувач кафедри відзначила їх у таких номінаціях: "Креативний студент-філолог" – Ольга Микуляк і Юлія Кузьмич; "Ніжність філології" – Леся Райца; "Ерудований студент-філолог" – Тетяна Шмир; "Сімейний студент-філолог" – Марія Зайчик та Ольга Зайчик; "Наполегливий студент-філолог" – Оксана Яцута, "Старанний студент-філолог" – Катерина Боришкевич.

Свято українського слова згуртувало всіх. На ньому були присутні викладачі кафедри української мови та літератури, декан філологічного факультету В. Г.Мазурок, проректор із виховної роботи М. В.Сиротюк, а також студенти II, III та IV курсів. Завітали також і студенти музичного факультету, які порадували всіх присутніх чудовим виконанням "Пісні про мову".

Продовжили святкування студенти 12-ДПКс та 31-А груп під керівництвом кандидатів філологічних наук І. М. Комінярської та О.В.Пасічник. Вони заглибили нас в історію писемності, згадали трагічні сторінки в історії мови, які все ж таки залишили свій болючий слід, але не знищили її. Навпаки, мова наша відроджується, оновлюється і продовжує милувати нас своєю красою. Присутні змогли дізнатися про історію виникнення і становлення кожної літери українського алфавіту. Ці відомості є досить цінними і корисними. Наприкінці свята всі отримали своєрідне домашнє завдання мовознавчого характеру.

ДВА КОЛЬОРИ ПАВЛИЧКОВОЇ ДУШІ

Галина ВАЩУК

Цього року відомому українському поетові, Герою України Дмитрові Павличку виповнилось 85 років. Цієї знаменної дати не залишили поза увагою студенти першого курсу спеціальності "Українська мова і література" філологічного факультету нашого ВНЗ. "Два кольори опришкової душі..." – таку символічну назву отримали Павличківські читання, учасники яких під керівництвом кандидата філологічних наук О.В. Василишина вшанували поета, перекладача, активного громадського діяча, світоча української культури

На літературних читаннях були присутні проректор з виховної роботи М.В.Сиротюк, голова студентського профкому Андрій Заблоцький, викладачі кафедри української мови та літератури, працівники бібліотек, студенти й інші любителі художнього слова.

Нагадаємо, що минулого року Д.Павличко відвідав наше невелике студентське містечко Кременець. Як викладачі ВНЗ, так і студенти, мали чудову можливість особисто поспілкуватися з гостем. Нинішньої осені поет знову прибув на Кременеччину як учасник українсько-польських літературно-

мистецьких зустрічей "Діалог двох культур – 2014".

Година читань розпочалась відеопрезентацією, яку підготовила студентка 11-У групи Юлія Борщик на основі численних фотоматеріалів з особистого архіву О.В.Василишина. Презентація пройшла під музичний супровід шедевра Павличкової поетично-пісенної музи – пісні"Два кольори". За задумом учасників дійства, ці матеріали будуть передані поету як спогад про Кременець і наш навчальний заклад.

Після вступного слова модератора дійства студенти 11-У групи в українських вишиванках розповіли про Павличка як опришка, в котрому ще з дитинства живе свобода і нескореність духу; про Павличка як поета, який силою любові та слова може передати всі внутрішні переживання та реалістичну дійсність світу; про Павличка як неокласика, всежиттєвим орієнтиром якого став Іван Франко – еталон мистецького хисту і невсипущої праці; про Павличка як різьбяра слова і автора численних збірок, читання яких залишає слід в серцях кожного з нас; врешті про Павличка як Людину. Розповідь була цікавою, адже поєднувала в собі біографічні, творчі факти з життя поета і декламування його віршів.

На завершення прозвучав "Реквієм" Дмитра Павличка, який органічно підсумував все сказане і викликав сльози на очах не лише його декламатора, а й слухачів. У поєднанні із затишною атмосферою було створено певний енергетичний простір, який сподобався всім глядачам і учасникам.

РЕЗЕРВ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Ефективність науково-дослідницької роботи у вищому закладі освіти, в основному, визначається науково-кадровим потенціалом і рівнем організації наукового пошуку в кожному його структурному підрозділі: на факультеті, кафедрі, в науково-дослідній лабораторії. Особливу роль відіграють громадські інституції наукового спрямування, зокрема наукові товариства.

На загальних зборах Наукового товариства нашої академії, в яких брали участь студенти-науковці, магістранти, аспіранти і докторанти, обрано раду та схвалено план роботи Товариства на поточний навчальний рік.

Очолив раду Наукового товариства студент філологічного факультету Іван Прокіпчук, його заступником обрана асистент кафедри психології Н.Б.Бабій, обов'язки секретаря ради покладено на студентку спеціальності "Біологія" Альону Ватажук. До складу ради увійшли докторант М.С.Курач, кандидати наук В.І.Банах і Д.О.Польовий, молоді викладачі Н.М.Волянюк, І.Б.Комінярський, Т.В.Кіркова. Студенти-науковці делегували до ради Наукового товариства своїх колег із мистецького факультету Марію Іващук і Андрія Дубаса, Ольгу Чохрій і Ольгу Стус – із філологічного факультету, Наталію Михалевич і Олесю Шматюк – зі спеціальності "Соціальна педагогіка" та Олексія Копиловського – із факультету "Фізичне виховання". Загалом у Науковому товаристві представлено 25 молодих науковців-викладачів і 26 студентів з усіх факультетів і спеціальностей академії та педагогічного коледжу. Однак, як засвідчує план роботи Товариства на навчальний рік, його актив піклуватиметься науковими пошуками майже 60 студентів.

Юні науковці планують розгорнути роботу на всіх факультетах академії та в академгрупах коледжу з метою виявлення студентів, схильних до науково-пошукової роботи з подальшим їх залученням до Наукового товариства. На викладацький сектор Товариства лягає додатковий обов'язок здійснення організаційно-методичної роботи зі студентами для формування і вдосконалення їх навиків науково-дослідницької діяльності. Значна увага приділена інформаційному забезпеченню роботи Товариства: створюється база необхідних даних членів Наукового товариства, готуються матеріали для створення і підтримки відповідних рубрик у газеті "Замок" та на сайті академії у мережі Інтернет.

Зрозуміло, найважливішим видом діяльності Товариства виступає участь його членів у науково-теоретичних і науково-практичних конференціях, симпозіумах, семінарах, конкурсах і олімпіадах регіонального і всеукраїнського рівнів. Планується проведення тематичних вечорів з участю науковців, літераторів і літературознавців, митців і мистецтвознавців, а також засідання круглих столів різноманітної тематики.

Робота з молодими науковцями набуває конкретних форм і відповідної тематичної спрямованості вже з перших засідань ради Наукового товариства. З початком нового року будуть обговорені хід і первинні результати наукових пошуків з психолого-педагогічної тематики (індивідуальна виховна робота – О.Тищук; психолінгвістичні знання в соціальній педагогіці – А.Крижна; визначення самооцінки учнів – О.Силка; фізична підготовленість учнів 5 – 9 класів – В.Присяжнюк; формування гуманістичних цінностей – І.Смоляр), з літературознавчої проблематики (український світ у трилогії У.Самчука "Волинь" – І.Ісаєнко; український літературний процес – І.Лесик; українська еміграція у творчості Уласа Самчука – С.Шандрук; стилістичні літературні особливості казки – А.Ткачук), з філологічних питань (англо-американізми в німецькій мові – К.Шульгачик; когнітологія сучасної лінгвістики – Т.Шмир). Потрапляє у поле зору студентів-науковців музикознавча тематика: повстанська пісня Кременеччини (Т.Радецька), музична культура Кременеччини другої половини XX століття (Г.Каленик), музична освіта на Кременеччині у XIX столітті (Н.Грибінчик), уроки музичного мистецтва в початкових класах (О.Царук). Знайшлося місце і для образотворчих проблем: килимарство Тернопільщини наприкінці XIX – на початку XX століття (І.Дрогальцева), південноукраїнська школа живопису XX століття (Т.Клим'юк). Серед природознавчої тематики – надзвичайні властивості полімерів, кристалів, рідкісних металів (А.Ошурко, А.Нечай, С.Лавренюк), а також застосування методу проектів і використання комп'ютера на уроках біології (К.Гузовата). Не менш насиченими тематично і різновекторними за методичною спрямованістю очікуються і наступні засідання ради Наукового товариства.

Одним із найвідповідальніших моментів у роботі Товариства у наступному році буде участь його членів у Міжнародній науково-практичній конференції "Європейська наука та освіта: пріоритети, напрямки і перспективи розвитку". На цьому науковому форумі наші юні науковці матимуть змогу спілкуватися зі своїми зарубіжними колегами – студентами Люблінського політехнічного інституту, Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині (Республіка Польща) та іншими.

ПОГЛЯД КРІЗЬ ВІКИ

Століття тому розпочалась Перша світова війна. Ця дата загострила увагу дослідників як до мілітарних, так і до соціальних проблем воєнного лихоліття. Проблеми акцентувало сьогодення нашої держави, що зазнала агресії путінської Росії у формі "гібридної війни". Нинішнє покоління студентства, на жаль, знає про війну не лише зі сторінок підручника історії, а й з реальних телерепортажів, газетних сторінок, з уст учасників воєнних дій і безпосереднього контакту з ними, відчуває тиск обставин воєнного часу. Тому їхній теоретичний екскурс в історію Першої світової війни має практичний вихід на нинішню імперську війну проти нас.

Кафедра суспільних дисциплін, циклова комісія гуманітарних дисциплін педагогічного коледжу спільно з Кременецьким краєзнавчим музеєм і Кременецьким ліцеєм ім.Уласа Самчука провели студентсько-учнівську краєзнавчу конференцію "Перша світова війна: погляд крізь століття". Конференція проходила на базі краєзнавчого музею. Її учасників вітали науковий працівник музею Тетяна Новицька, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін академії Олександр Соловей.

Низку наукових повідомлень підготували студенти першого курсу спеціальності "Музичне мистецтво" педагогічного коледжу Наталія Барчук ("Кременеччина у Першій світовій війні. 1914 рік"), Яна Мацюк ("Наш край у роки Першої світової війни. 1915 рік"), Марина Євдокімова ("Південна Волинь в умовах Першої світової війни. 1916 – 1917 роки"), Георгій Гусановський ("Бойовий шлях українських січових стрільців"). Наукове керівництво їх пошуками здійснював кандидат історичних наук Валентин Мазурок.

Одинадцятикласники Кременецького ліцею ім.Уласа Самчука, керовані вчителем історії Людмилою Семенюк, презентували два наукових дослідження: "Брусилівський прорив 1916 року та воєнні дії на Кременеччині" (Віктор Кондратюк) і "Доля військовополонених в умовах Першої світової війни" (Вікторія Федюк).

Результати цікавих краєзнавчих досліджень, здійснених під орудою доцента Олександра Солов'я, оприлюднили другокурсники академії Володимир Гузюк ("Українські січові стрільці на Волині") та Олеся Шматюк ("Свято-Успенська Почаївська лавра під час Першої світової війни").

Студентсько-учнівська конференція, крім науково-краєзнавчого, носила і культурно-мистецький характер: учасники конференції – наукові співробітники музею, викладачі й студенти академії та коледжу, вчителі й учні ліцею – слухали стрілецькі пісні у виконанні першокурсників спеціальності "Музичне мистецтво" нашого педагогічного коледжу.

СТУДЕНТСЬКА ПРОФСПІЛКОВА ЗВІТНО-ВИБОРНА

На початку грудня відбулась звітно-виборна конференція студентської профспілкової організації нашого ВНЗ. Заслухати звіт своїх спілчанських лідерів прибули 233 делегати від усіх факультетів академії та педагогічного коледжу. Роботою конференції керувала президія, до складу якої увійшли авторитетні

студентські лідери: голова студентського парламенту академії Сергій Колісецький, голова студпарламенту педагогічного коледжу Софія Горобець, голова ревізійної комісії студентської профспілкової організації Дарія Бондар і секретар студентського профкому Наталія Лазута. До секретаріату конференції обрали Аліну Нечай і Юлію Гондз, до лічильної комісії – Олену Силку, Володимира Репетила, Альону Ватажук, а до мандатної комісії – Юлію Дралюк і Костянтина Пікуля.

Про роботу студентського профспілкового комітету навчального закладу за період з березня 2012 року по листопад 2014 року звітував його голова Андрій Заблоцький, а про роботу ревізійної комісії первинної профспілкової організації за цей же період – її голова Дарія Бондар. Після відповідного обговорення та голосування роботу студентського профспілкового комітету визнано задовільною, а звіт ревізійної комісії затверджено.

Очільника студентського профспілкового комітету академії делегати конференції обирали на альтернативних засадах. На посаду голови профспілкового комітету первинної студентської профспілкової організації претендували два кандидати: Андрій Заблоцький і Дмитро Мельничук. Із співвідношення 173: 33 (при 27 тих, хто утримався) перемогу здобув Андрій Заблоцький. Вибори заступника голови студентського профкому виявилися безальтернативними: ніхто не наважився скласти конкуренцію Софії Горобець – і вона отримала 180 голосів "за" при 53 тих, хто утримався.

При формуванні студентського профкому виходили з того, що відповідно до Статуту галузевої профспілки та Положення про первинну організацію профспілки склад виборного органу може формуватися шляхом прямого делегування представників структурних ланок організації, у нашому випадку – профспілкових організацій факультетів і педагогічного коледжу. Останні делегували до складу комітету профспілки 13 представників: Марину Крупенко (21-Б), Марію Пащук (11-ТО), Катерину Бойчук (21-СП), Наталію Лазуту (41-ДП), Сергія Семенюка (12-Ф), Катерину Дмитрук (11-Ф), Марію Черинду (12-Рс), Олену Рогач (31-М), Володимира Репетила (31-А), Петра Жовтка (31-Н), Наталію Ференц (31-Дк), Ірину Лабінську (22-Дк), Олександра Клака (21-ТОк).

На основі повідомлення мандатної комісія звітно-виборна конференція визнала повноваження делегованих представників як членів профспілкового комітету первинної студентської профспілкової організації академії.

Ще одна важлива деталь: згідно зі статтею 41 Статуту галузевої профспілки для перевірки повноважень членів профспілки, делегованих до складу комітету між конференціями, звітно-виборна конференція визнала обрану мандатну комісію як постійно-діючу. Окрім цього, була обрана ревізійна комісія у складі Катерини Задорожної, Ірини Петричук та Андрія Понєдєльніка. Делегатом на обласну звітно-виборну конференцію профспілки працівників освіти і науки обрано Андрія Заблоцького. Його ж делеговано до складу ради обласної організації галузевої профспілки.

Делегати конференції підтримали проект змін і доповнень до Положення про первинну профспілкову організацію і Положення про раду обласної організації галузевої профспілки, а також прийняли пропозицію: "Надати право комітету первинної профспілкової організації в період між конференціями при необхідності проводити ротацію делегованих представників".

ІЗ МИЛОСЕРДЯМ – БЛАГОДІЙНІСТЬ – СПРАВА КОЖНОГО

Студенти нашого навчального закладу – активні учасники всіх благодійних акцій, що проводяться на підтримку бійців національної гвардії, добровольчих

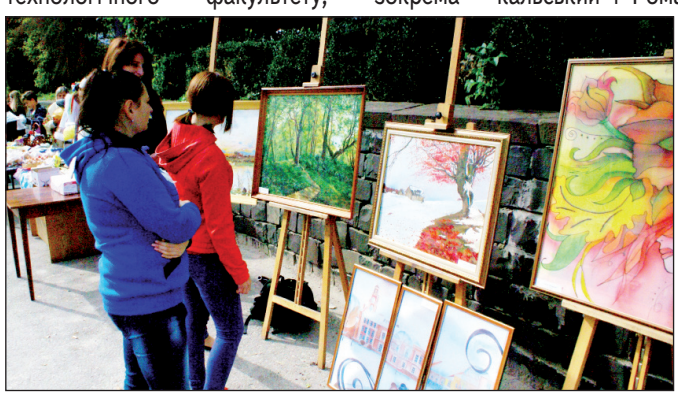
батальйонів і українських вояків, які виконують бойові завдання із захисту української державності в зоні АТО. Нещодавно відбулася зустріч зі представниками волонтерських організацій Тернопілля Тетяною Капінос і Тарасом Паляницею (м.Почаїв), які працюють під егідою Тернопільського

логістичного центру і безпосередньо представляють пункт збору добровільних пожертв на потреби АТО при Почаївському історико-художньому музеї. Волонтери презентували відеозвіт про свої добродійні справи на Донеччині та Луганщині. Відповідь нашого студентства була конкретною: збір пожертв для тих, хто ризикує своїм життям заради спокою та життя інших, в ім'я Вітчизни.

Наступний благодійний захід, до якого долучилися працівники академії, - еколого-патріотична акція "Любіть Україну... і в радості мить, любіть у годину негоди", що зініційована та організована дирекцією Національного природного парку "Кременецькі гори" і проходила під патронатом Кременецької райдержадміністрації. Програма благодійної акції була досить насиченою: підготовка творчих робіт різножанрового характеру на еколого-патріотичну тематику, зустрічі з представниками Кременецько-Шумського райвійськкомату, кременецькими волонтерами та учасниками Майдану – мешканцями краю, виставка-ярмарка підготовлених і відібраних творчих робіт студентів вищих закладів освіти, професійно-технічних ліцеїв і загальноосвітніх шкіл міста і району, музично-художній супровід дійств під час доброчинної акції, збір добровільних пожертв для учасників АТО.

Студенти нашого ВНЗ попередньо провели внутрішні ярмарки творчих робіт, де були відібрані кращі твори для участі в районному ярмарку-розпродажі. Серед відібраних до заключного ярмарку – творчі роботи студентів педагогічного факультету четверто-курсниць Наталії Лазути, Юлії Мацьохи, Надії Лень і п'ятикурсниць Ірини Рамізович і Олесі Огороднік, їх колег з природничо-технологічного факультету, зокрема

спеціальності "Технологічна освіта", студентів п'ятого курсу Сергія Колісецького, Антона Стремедловського, Романа Цісарука, Андрія Куціля, Тетяни Цвях, Оксани Косік, Марії Коменярської, студентки четвертого курсу Катерини Вальчук, другокурсниці Наталії Твердохліб і цьогорічних випускників факультету Віктора Білосевича і Віталія Бутина, а також майбутніх вчителів образотворчого мистецтва Олени Васильчук, Андрія Ковальчука, Костянтина Полянчука, Валентини Остапчук, Олени Сайчишин, Інни Соляник, Оксани Печенюк, Олександра Суходола та викладача І.В.Погонець.

В ролі коментаторів і реалізаторів творчих робіт своїх друзів виступили студен-

ти п'ятого курсу спеціальності "Технологічна освіта" Юрій Сорочинський, Роман Скакальський і Роман Цісарук. Організаційну роботу зі студентами-технологами проводили С.Б.Шабага, Ю.Г.Цимбалюк, В.Ю.Цісарук; художніми пошуками юних представників образотворчого мистецтва керували Ю.Я.Янчук, Б.О.Тивонюк; майбутні фахівці дошкільної освіти готувались до ярмарку-виставки під орудою Л.І.Врочинської і Т.С.Фасолько.

Художні вироби студентів академії мали чималий попит серед відвідувачів виставки: гості ярмарку закупили творчої студентської продукції на суму понад п'ять тисяч гривень, що поповнили скарбничку для потреб учасників АТО.

Організатори районного доброчинного заходу висловили щиру подяку колективу нашого закладу за активну участь у благодійній акції "Любіть Україну... і в радості мить, любіть у годину негоди".

Та на цьому благодійні акції не завершуються. Так, студенти 41-Рк, 41-Фк, 31-ТОк і 21-Мк груп під керівництвом кандидата історичних наук В.П.Мазурка і за сприяння викладача Ю.Г.Цимбалюка та місцевого підприємця Віталія Дзюми закупили необхідні матеріали і виготовили для

українських солдат пічку-"буржуйку" з лампою. Дівчата взяли на себе продовольчу та мистецьку місії.

Фото Тетяни КЛИМ'ЮК

МИЛОСЕРДЯ БЕЗ КОРДОНІВ

Тетяна ГОНТАРУК, власкор "Замку"

У нинішній, надзвичайно важкий для України час, мабуть, не знайдеться людини, котра б хоч якимось чином не долучилася до допомоги нашим бійцям – родичам, зем-

лякам чи зовсім незнайомим захисникам рідної землі. Спільне горе породжує спільні турботи. Гроші, продукти, одяг і взуття, дитячі малюнки та листи – це ті маленькі посильні крихти любові, підтримки і надії, що так необхідні там, по іншу сторону миру і спокою. У цьому – наша незбагненна сила, що споконвіку лякала ворогів.

Та з особливою гостротою сприймається безпосереднє горе, що стосується конкретної людини. Багато українців втратили у жорстоких сутичках своїх рідних, чимало воїнів вважаються безвісти зниклими. А нині мова про тих, хто на вівтар Вітчизні поклав своє молоде здоров'я і навіки залишився інвалідом.

Один із таких знівечених ворогом бійців – кременчанин Руслан Карпець – брат першокурсниці філологічного факультету нашого ВНЗ Ніни Карпець. У жорстокому бою хлопець отримав дуже важкі поранення, внаслідок яких довелось ампутувати ліву руку. Залишитися живим допоміг бронежилет, переданий настоятелем нашої Преображенської церкви о.Володимиром.

Зараз Руслан знаходиться у військовому госпіталі в м. Вінниця і надіється, що небайдужі люди допоможуть зібрати не менше 60 тисяч євро на протез, який можуть встановити в Німеччині. Приємно, що свій посильний внесок у цю благодійну акцію вже зробили окремі місцеві підприємці та студенти нашої академії, чим викликали щиру вдячність сім'ї.

Проте справжнє милосердя дійсно не знає кордонів. До акції випадково (хоча випадковостей насправді не буває!) долучився громадянин Республіки Польща. Пана Йозефа Партику – заступника директора Ойцовського парку народового, одного з учасників наукової конференції, що проходила в нашому ВНЗ, – глибоко вразила історія про нашого пораненого земляка, і він вирішив пожертвувати частину власних коштів для його лікування. Ніна Карпець подарувала на згадку щедрому гостю картину із кременецьким пейзажем роботи студента мистецького факультету .

ПЕРЕМОГА В ІМ'Я ПЕРЕМОГИ

Сергій КОЛІСЕЦЬКИЙ, власкор "Замку"

У "Палаці спорту" м. Тернополя відбувся Всеукраїнський турнір з

кікбоксин-гу на підтримку воїнів АТО на Сході України. Захід відбувався під патронатом народного депутата Олексія Кайди, за сприяння віце-президента Федерації боксу та кікбоксингу Тернопільщини Юрія Лазаренка та голови Тернопільської міської організації ВО «Свобода» Романа Навроцького.

Учасниками турніру стали близько 200 бійців із шести областей України: Тернопільської, Рівненської, Чернівецької, Івано-Франківської, Львівської та Хмельницької. Спортивна делегація кременчан на чолі з тренером Кременецької федерації кікбоксингу Сергієм Коптюком складалася з 8 чоловік, серед яких 4 учасників – з нашого ВНЗ.

На початку турніру бойовий дух спортсменів підняли їхні наставники, окремі з яких є учасниками АТО. Слова, сказані в потрібний момент, особливо допомогли тим, хто вперше виступав у таких поєдинках.

У ваговій категорії до 75 кг студент 51-Ф групи факультету фізичного виховання нашої академії Андрій Голуб по версії фулконтакт виявився найсильнішим. Він здобув перше місце, був нагороджений медаллю переможця та Грамотою Тернопільської федерації кікбоксингу.

Хорошим результатом у ваговій категорії до 71 кг порадував і Андрій Дубас (41-Рк). Із розмови з бійцем ми дізналися, що він також був дебютантом турніру, дуже хвилювався, проте це не завадило йому опанувати емоції у нелегкому поєдинку з колегою-рівненчанином. Головне, каже Андрій, у цьому виді боротьби – посилено тренуватися на заняттях і самостійно, а ще – думати. Бо саме думка допомагає оволодіти бойовим мистецтвом.

Так окремі малі перемоги творяться спортсменами для підтримки воїнів АТО. В ім'я спільної великої перемоги над ворогом, в ім'я миру і спокою на рідній землі.

ДО БЛАГОДІЙНОСТІ

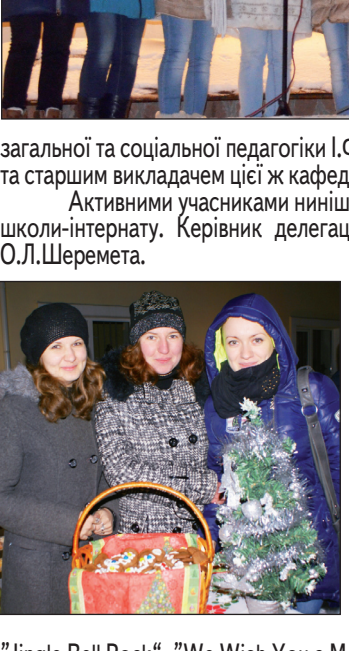
КОЛЯДА НА БЛАГО ДИТИНИ

Уже вчетверте в нашому ВНЗ проводиться передріздвяне благодійне дійство, учасниками якого традиційно виступають студенти філологічного факультету на чолі з асистентом кафедри

загальної та соціальної педагогіки І.Ф.Лизун, асистентом кафедри англійської філології О.П.Цьмух та старшим викладачем цієї ж кафедри О.В.Сафіюк.

Активними учасниками нинішнього дійства стали учні Кременецької школи-інтернату. Керівник делегації гостей – вчитель німецької мови О.Л.Шеремета.

Основну частину святкової програми взяли на себе наші студенти. У їх виконанні звучали колективні колядки англійською та німецькою мовами: "Joy to the World" (всі учасники); " Let It Snow", " Jingle Bells" (11-А), "Angels We Have Heard on High" і"Santa Claus Got Stuck in My Chimney" (21-А), " For Christmas this year", " Rocking around the Christmas Tree " – (41-А), " Deck the Halls with Boughs of Holly", "Magic Moments" – (31-А); "Maria durch ein Dornwald ging" і " Zu Bethlehem geboren" – (11-Н), "Lasst uns froh und munter sein", "Joseph lieber, Joseph mein" – (31-Н), "Jingle Bell Rock", "We Wish You a Merry Christmas" – (41-Н), "O du fr hliche"– (21-Н).

Не обійшлося свято і без улюблених українських колядок "У Вифлеємі Син Божий народився ", "Нова радість стала (повстанська)" і " Святий Миколай", якими порадували студенти 11-У

групи, "Спи, Ісусе, спи" (21-Н).

До старших колег приєдналися гості-школярі, котрі продемонстрували не лише традиційні українські колядки, а й вірші та пісні різдвяної тематики німецькою мовою.

Переплітался святкові номери і виступами окремих солістів. Ірина Лешо (31-а) подарувала пісню "Auld Lang Syne", Лариса Кравчук (11-А) – "Have Yourself a Merry Little Christmas", Віталій Кулик (21-А) – " White Christmas", а Галина Ковальчук зі своєю 31-А групою виконала "All I Want for Christmas is You".

Продовжили їх різдвяні дуети І.Ф.Лизун – Ганна Нечипорук з 11-Н ("What child is this" англійською та українською мовами), Віталій Кулик (21-А) і Максим Шимшель (51-А) – "God Rest Ye Merry, Gentlemen", Максим Шимшель (51-А) та Ірина Лешо (31-А) – " Last Christmas ", а також тріо викладачів І.Лизун, О.Цьмух, О.Сафіюк ("Народився Бог на санях").

Завершились виступи спільною колядою "Silent Night, Holy Night".

Протягом святкового дійства гості (знову-таки традиційно) долучилися до благодійної передріздвяної акції. За продаж власноруч приготовленого глінтвейну та випічки зібрали 1861 гривню. Більшу частину коштів віддали на лікування пораненого воїна АТО Карпця Руслана (його сестра Ніна – студентка першого курсу філологічного факультету). На решту грошей купили подарунки дітям-сиротам Кременецького дитячого санаторію.

ВЕСЕЛІ ТА КМІТЛИВІ – ДЛЯ АРМІЇ

Анна Крижна, власкор "Замку"

Стало доброю традицією щорічно проводити змагання між веселими та кмітливими студентами нашого закладу. Та цього року в районному Будинку культури відбувся благодійний КВК, присвячений всім тим, хто захищає наше життя і бореться за вільну й незалежну Україну.

Отож представимо учасників: команда «Неформат» природничо-технологічного факультету спеціальності «Технологічна освіта», команда «Шок» природничо-технологічного факультету спеціальності «Біологія», команда «4 богатирі» філологічного факультету, команда «Мачо» педагогічного факультету, команда «7.40» мистецького факультету.

Членами журі КВН-у були молоді викладачі Є.В.Найчук, О.В.Сафіюк, Г.В.Кедрич, О.І.Запорожець, Т.М.Нікіфорчук.

Тема першого конкурсу-візитки – «Ми студенти», де найяскравіше представила себе команда «Мачо» . Другий тур гри – конкурс «Біатлон». Правила його наступні: кожна команда зачитує по колу 2 жарти на тему «Кременець – студентське містечко». Команда «4 Богатирі» весело та яскраво розкрила цю тему. Третій, останній конкурс – «Домашнє завдання». А тема його звучить так: «Мамо, тату, – я студент!». Команда «Шок» у цьому конкурсі в буквальному значенні шокувала всіх оточуючих.

А поки члени журі вирішували, кому надати Кубок першості, волонтерський загін збирав кошти в залі, а на сцені виступали дівчата з 41-СП групи, які показували гарячі танці джаст-фанк і хіп-хоп. Зал був переповнений, і всі глядачі з нетерпінням чекали, хто ж отримає перемогу...

Отож, за підсумком журі, п'ятими стали гравці «Неформату», четвертими – « 4 Богатирі», третє місце – у команди «7- 40», на другу позицію піднялися учасники «Шоку», а найсильнішими виявилася команда «Мачо». Переможці змагань веселих ерудитів отримали солодощі та призи від спонсорів, якими виступили представники Центру вільного часу «Панорама», диско-бару «Ель-койот», магазину «Лайф», студентська профспілка КОГПА ім. Тараса Шевченка, районний Будинок культури.

Ці змагання КВК були і традиційними, і благодійними: виручені кошти у сумі 6362 грн пішли на закупівлю біноклів для українських солдат, що воюють на Сході нашої країни.

За сприяння тернопільського волонтера Сергія Сарабуна та волонтерки з Почаєва Тетяни Капінос біноклі привезені до нашого ВНЗ, у присутності ректора, професора А.М.Ломаковича та проректора з виховної роботи М.В.Сиротюка «провірені» студентськими активістами і відправлені воїнам, які їх замовляли.

ПОДЯКА

Асистент кафедри гри на музичних інструментах та хореографії Ольга Вальчук від себе особисто і від імені свого сина,

випускника нашого інституту Вальчука Андрія, щиро дякує викладачам циклової комісії музичних дисциплін педагогічного коледжу за фінансову допомогу, яку вони надали Андрію, котрий перебуває у складі добровольчого батальйону "Збруч" на Південному Сході України.

Ми приєднуємося до слів молитви українських матерів. Хай Господь почує їх, допоможе здолати жорстокого ворога і повернути воїнів додому.

ПОВЕРТАЙСЯ ЖИВИМ!

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

Ти один з багатьох,
Хто нелегкий цей вибір зробив.
Ти один з багатьох,
Хто байдужість у серці убив.
Ти один з багатьох,
Хто смертельні страхи поборов.
Ти один з багатьох,
В кого справжня синівська любов
До землі, по якій
Перший крок несміливий ступив,
До землі, на якій
Вперше віриш і вперше любив,
Де матусі слова,
Як найбільшу святиню, беріг...
Повертайся живим
На свій рідний батьківський поріг.
Повертайся живим,
Як лелека у край ясенів.
Повертайся живим,
Бо й тобі ще ростити синів.
Повертайся живим –
Ради тих, що пішли назавжди...
Повертайся живим!
Хай Господь вбереже від біди...

МИСТЕЦЬКИЙ ЮВІЛЕЙ

”Історія мистецького факультету – взірець самовідданої та жертовної праці кількох поколінь педагогічних працівників у справі національного виховання молоді, результатом якого стало формування свідомих громадян із державотворчим устремлінням. Сьогодні викладачі та студенти факультету своєю творчою діяльністю відроджують і примножують славні традиції навчального закладу. У цей ювілейний час зичимо колективу факультету натхнення і наснаги, успіхів у вихованні майбутньої мистецької еліти української нації“, – так говориться у

привітанні дирекції та вченої ради Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім.Василя Стефаника, надісланому на адресу нашого мистецького факультету з нагоди 20-річчя з часу започаткування підготовки вчителів музики та образотворчого мистецтва.

До свого професійного ювілею науково-педагогічні працівники факультету підготували комплекс мистецьких і науково-методичних заходів, які були насичені творчими знахідками і носили глибокий пізнавальний характер, а в підсумку спрямовувалися на підвищення

зацікавленості студентів майбутньою професією, на розкриття їх фахових,

інтелектуальних і творчих здібностей. Організаційний комітет із проведення ювілейних заходів очолювала декан мистецького факультету, кандидат мистецтвознавства Л.П.Макаренко.

Досвідчені фахівці, знавці музичного мистецтва В.І.Сабран (кафедра методики музичного виховання та вокально-хорових дисциплін) і В.М.Райчук (кафедра гри на музичних інструментах і хореографії) показали відкриті заняття з хорового класу та основ музичного інструмента. Науковці кафедри образотворчого мистецтва і методики його викладання Ю.Я.Янчук і Б.О.Гуменюк під час майстер-класу ”Об’ємне орігамі“ ознайомили присутніх викладачів і студентів з одним із східних мистецтв паперопластики, причому надали змогу кожному учаснику майстер-класу спробувати опанувати нескладну, але оригінальну методику створення кусудама – декоративної паперової

кулі. Доцент кафедри методики музичного виховання і вокально-хорових дисциплін, заслужений працівник культури України А.М.Чайковська спільно зі студенткою II курсу Юлією Семеринською на відкритому занятті з хорового диригування продемонструвала методику оволодіння цим складним елементом музичного мистецтва.

У Галереї довоєнної фотографії під керівництвом членів кафедри образотворчого мистецтва та методики його викладання Ю.Я.Янчук і Д.В.Синенького була організована виставка студентських художніх робіт ”Кременецькі пейзажі“, виконаних у різних техніках. Результати своїх творчих пошуків у царині зображувального мистецтва продемонстрували Іван і Тарас Митки (декоративне панно), Сніжана Король (чотири картини на склі за темою ”Квітка нації цвіте, славить сонце золоте“), Роман Ярмолка (диптих ”Діячі УПА“), Ольга Дем’янчук (триптих ”Сільські мотиви“), Олена Маландій (диптих ”Декоративні вази“), Оксана Рижко (”Індійський слон“), Ірина Хароба (”Витинанка“), Галина Стацюк (”Юрський пейзаж“), Юрій Скакальський (”Гірський пейзаж“). Двоє студентів представили власний іконопис: Ольга Літвінчук – ікону ”Нев’янучий цвіт“, Валентина Красевич – ікону Сергія Радонежського.

Саме у дні відзначення ювілею мистецького факультету науковці кафедри образотворчого мистецтва та методики його викладання започаткували нову традицію – систематичне проведення вечорів мистецького кіно. Перший кіновечір приурочили зарубіжному мистецтву. Члени кафедри Н.М.Волянюк і О.В.Павлович провели його під девізом ”Формування художніх стилів образотворчого мистецтва“. Глядачі отримали змогу у світлі вікторіанських ліхтарів за філіжанкою кави поринути у творчий світ Клода Моне, Едгара Дега, Едуарда Мане, Ренуара, які зверталися до них з екрана мовою своїх творів. Науковець цієї ж кафедри І.В.Погонець організувала виставку художньої фотографії ”Кадри нашого життя“, де кожна академічна група мистецького факультету продемонструвала яскраві

фортепіанні твори ”Жалібний марш пам’яті Шевченка“ Т.Безуглого, ”Заповіт“ (хор К.Стеценка на музику Г.Гладкого), ”Прелюд пам’яті Т.Шевченка“ Я.Степового, ”Запорізький марш“ М.Лисенка. Кандидат мистецтвознавства О.Г.Легкун ознайомила присутніх з багатогранною творчістю М.Зайко як літературно-музичного лектора-піаніста, котра плідно працює в царині літературно-музичної Шевченкіани.

Ювілейні заходи вийшли за межі нашого навчального закладу: для учнів і вчителів Кременецької ЗОШ № 1 була відкрита виставка студентських графічних і живописних робіт на тему ”Героїчне минуле і сьогодення України“. Школярі і потенційні студенти не тільки побачили роботи майбутніх учителів образотворчого мистецтва, а й ознайомилися з невідомими

моменти своїх буднів і свят, педагогічних починань і художніх пошуків.

Кандидати мистецтвознавства О.М.Бойчук і Л.П.Макаренко провели круглий стіл ”Творчі постаті української музичної культури XX століття“, за яким, окрім реальних учасників полілогу – музикознавців і студентів факультету, – символічно перебували відомі композитори недавнього минулого, чия творчість склала зміст розмови фахівців: Лев Колодуб, Іван Гіпський, Леся Дичко, Мирослав Скорик, Євген Станкевич, Михайло Вериківський.

Яскравою сторінкою ювілейного тижня став авторський концерт-лекція члена Національної всеукраїнської музичної спілки, музикознавця Мирослави Зайко ”Шевченко і музика“. У лекції було розкрито вплив ”Кобзаря“ на всі жанри української музики, окреслено образ Шевченка у спогадах музикантів-сучасників, прозвучали

для них техніками і засобами сьогоднішньої графіки та живопису. Особливий подарунок рідному факультету підготували Євген Найчук та Ірина Поліщук – колишні студенти, а нині дует художнього народного ансамблю ”Горлиця“ (керівник А.С.Медецький): вони стали лауреатами Диплома I ступеня як переможці IV Міжнародного фестивалю-конкурсу дитячої та юнацької творчості ”Яскрава країна“ в номінації ”Народна хореографія. Дует“.

Завершальним акордом ювілейного тижня мистецького факультету став урочистий концерт ”Живемо Музикою“.

СВЯТО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Марія ІВАЩУК, власкор "Замку"

Яскрава музично-мистецька стрічка промайнула у концертному залі Гуго Колонтая під час концерту, присвяченого 20-річному ювілею заснування мистецьких спеціальностей у нашому навчальному закладі.

Викладачами та студентами спеціальності "Музичне мистецтво" організоване чудове свято, в якому брали участь не тільки ті, хто тут навчається чи працює, а й випускники минулих років, які відчувають любов до свого фаху та рідного студентського минулого.

Концерт розпочався поетичними рядками «О Музико! Яке це справді диво! Вона підносить в сині небеса...», що пролунали з вуст ведучих Юлії Чух (51-М) та Павла Левицького (31-Мк). Вони радо вітали усіх справжніх поціновувачів прекрасного, яких зібрали у цій святковій залі Музика і Танець – два величні творчі пориви людства, які з'явилися ще на зорі його існування.

З вітальним словом до гостей та учасників свята звернувся ректор академії, професор Афанасій Ломакович. З його уст пролунали сердечні вітання з нагоди ювілею, побажання викладачам – невичерпної наснаги у творчій праці, студентам – вдалих навчальних буднів та творчого зростання, а факультету в цілому – процвітання та здобуття великої творчої слави на теренах усієї співочої і танцювальної України.

Декан факультету, кандидат мистецтвознавства Лідія Макаренко привітала усіх колег та присутніх із таким чудовим святом, згадала багато яскравих моментів із життя факультету та подякувала усім за те, що вони вшанували музичне мистецтво і прийшли до рідної альма-матер.

Розпочав святковий концерт оркестр народних

інструментів під керівництвом Надії Найчук у складі студентів спеціальності «Музичне мистецтво» коледжу та інституту і солістів 41-Мк групи. Першим пролунав музичний твір «Коріння» (вірші Володимира Вихруща, музика Владислава Толмачова, аранжування Василя Сиротюка) у виконанні Юрія Хільчука та Сергія Паланюка, другим – українська народна пісня «В мого Гриця» (солісти – Марта Озеруга та Юлія Сіреджук).

Тріо у складі випускниці Аліни Твердохліб (Залюбовської) та її вихованців Катерини Шувалової (31-Мк) і Олександри Кир'янчук (11-Мк) подарували слухачам пісню «Над землею туман».

У виконанні Сергія Волохатого з 31-Мк групи (труба, клас викладача Андрія Петручка) пролунав музичний твір Олександра Гедіке «Концертний етюд». Ця музична композиція під супровід фортепіано (концертмейстер Іван Добринін) піднесено поєднала звучання двох інструментів в єдине ціле.

На високій ноті продовжила концерт студентка 12-Мс групи Оксана Путькалець (клас викладача Ольги Вальчук), котра виконала «Елегію» (музика Романа Гриньківа) під старовинний український народний інструмент – бандуру.

Величне дійство зібрало в одній залі студентів і їх наставників. Та, на жаль, невблагання доля часто не дозволяє усім, хто нам дорогий і кого ми любимо, бути поруч у хвилини радості. Невпинний плин років забрав у вічність тих, пам'ять про кого пломеніє у серці кожного випускника, викладача, студента... Хвилиною мовчання усі присутні вшанували викладачів факультету, які пішли з цього життя, але світла згадка про яких залишилась жити вічно у вдячних серцях: Аллу Левко, Марію Попович, Лідію Корчаківську, Людмилу Котлярську, Євгена Лірського, Богдана Галевича, Миколу Сапігу, Наталію Сідорову, Ольгу Кравченко, Ірину Сазанську, Василя Лужного.

Продовжували святковий концерт тріо випускниць у складі Оксани Кулик, Любові Ящук та Мирослави Боровець (керівник Надія Найчук). У їх виконанні прозвучали українська народна пісня «Летіла зозуля» (в обробці Віктора Чайки) та жартівлива «Кирпата» (музика В.Косенка, слова В.Гринька).

Яскраву танцювальну майстерність продемонстрував хореографічний колектив «Дивограй» (керівник Наталія Ткач), виконавши танець «Плескач». Учасникам вдалось тонко відчути музику танцю та «злетіти» над сценою під час виконання іскрометних композицій.

«Лунає пісня українська – і степ безмежний ожива...»

– так представила ведуча студентку Софію Горобець (41-Мк, клас викладача Володимира Іванюка), яка виступила з українською народною піснею «Зелененький барвіночку» під фортепіанний супровід Івана Добриніна.

Пісенним дарунком «Як я люблю тебе» (музика Ігоря Поклада, вірші Володимира Луценка) долучив глядачів до вічної теми кохання неповторний жіночий народний ансамбль «Калина» (керівник Олена Новик).

Олена Іванюк (51-М, клас викладача Валерія Яскевича) зуміла зачарувати зал виконанням музичного твору Олександра Шитова «Президент-вальс», а Юлія Гусарук (21-Мк, клас викладача Неллі Галішевської) приворожила арією Оксани з опери Семена Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм».

Запальна, весела, енергійна «Поліська полька» закрутила глядачів у вирі святкових емоцій, які подарував танцювальний ансамбль «Горлиця» – вихованці Андрія Медецького; студент 41-М групи Андрій Слюсаренко (клас викладача Лева Харамбури) заполонив усіх своїм гітарним дарунком – твором Роланда Дієнса «Лібра-сонатина. III частина», а веселий гурт «Кременецькі музики» (Павло Яловський і Тарас Головатюк (12-Мс) та Сергій Волохатий і Павло Левицький (31-Мк)) вітав усіх «В'язанкою українських пісень».

Мистецький факультет по праву гордиться тим, що значна частина його випускників з року в рік вливається до лав педагогічного колективу, адже немає більшої радості для наставника, ніж бачити свого вихованця в минулому своїм колегою сьогодні. Саме так представлений Євген Найчук, що зумів створити свій власний танцювальний колектив, який на даному концерті виконав «Єврейський танець».

Баян в умілих руках студента 12-Мс групи Павла Яловського (клас викладача Василя Райчука) також відчув свою стихію, що передалася глядачам через музичну композицію П'єтро Фроссіні «Веселий кабальєро».

Чоловічий квартет «Кремінь» завоював симпатії не лише кременецького слухача, а й став відомим за межами України. На цьому музичному святі колектив у складі Петра Клака, Ярослава Міщени, Володимира Іванюка та Володимира Дзюми представив пісню Олександра Білаша на слова Дмитра Павличка «Долиною туман тече» у супроводі Валерія Яскевича.

Яскравий зразок пісні, що виходила від самого серця, піднесла в дарунок викладач факультету Ольга Пуцик. «Лукашева сопілка» Анатолія Кос-Анатольського на слова Йосипа Струцюка під фортепіанний супровід Валентини Остапчук доторкнулася до найтонших струн людської душі.

Хтось із великих сказав: «Справжній учитель повинен сам бути просякнутий своєю справою». Яскравою ілюстрацією цього став виступ тріо викладачів факультету у складі Лариси Соляр, Наталії Ткач та Інни Ратинської, котрі виконали українську народну пісню «Хлопці кучеряві» під супровід оркестрової групи під орудою Валерія Яскевича.

Концерт продовжив гурт «Веселі кременчани» (керівник Валерій Яскевич) із солісткою Мар'яною Томашівською (випускниця, а нині викладач факультету). Колектив подарував «Коломийку» та українську народну пісню «Не той козак». Виступ так сподобався глядачам, що вони проводжали артистів зі сцени гучними оваціями.

Просто феєричним номером став виступ академічного хору інституту (керівник Алла Афанасенко), який виконав твір Карла Орфа «О фортуно!» (диригент – студентка 51-М групи Юлія Панкова) та українську народну пісню в обробці Євгена Козака «Дівча в сінях стояло» (диригент – студентка 51-М групи Марина Томчук).

Кінцевий виступ став найяскравішим номером, адже згуртував усіх дружнім виконанням гімну факультету. Так, музика, як завжди, об'єднала усіх, незалежно від віку, статі та життєвої позиції. Це доводить, що музичне мистецтво не тільки вічне, а й здатне зробити так, щоб всі стали єдиним цілим у цьому великому і різнобарвному світі.

Фото автора

ВІРНІСТЬ ТЕМАТИЦІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Одна з визначальних рис творчого стилю науковця – вірність напряму наукового дослідження. До цього долучаються послідовність у застосуванні методологічних принципів науково-теоретичного аналізу та загострення вектора дослідницької діяльності при одночасному розширенні доказової бази. Кандидату юридичних наук, доценту кафедри суспільних дисциплін В.Є.Ткачуку притаманні елементи такого творчого підходу до вирішення теоретико-аналітичних проблем і розв'язання науково-дослідницьких завдань. Це він продемонстрував своєю монографією (у співавторстві) та низкою наукових публікацій у фахових виданнях. Перша риса – вірність обраній проблематиці – знайшла своє відображення і в темі дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, і в тематичній спрямованості монографічної роботи, і в численних наукових статтях, опублікованих у престижних часописах за останні 2 – 3 роки. Методологічна послідовність і векторна цілеспрямованість наукового пошуку із розширенням фактологічної бази виявляється в тому, що науковець-юрист надає пріоритет фактологічному наповненню "доказової корзини" із застосуванням різноманітних методик соціологічного дослідження правового змісту для висвітлення найбільш актуальних аспектів обраної проблематики.

Показовою у цьому плані є його стаття "Кримінально-правовий аспект у змісті механізму протиправної поведінки осіб, засуджених до покарань, не пов'язаних із позбавленням волі" в електронному фаховому науковому виданні Ужгородського національного університету "Порівняльно-аналітичне право". В.Є.Ткачук наголошує, що зміст механізму протиправної поведінки згаданої категорії засуджених можна розкрити за допомогою методів емпіричного і теоретичного рівнів, насамперед на основі збору і фіксації результатів анкетного опитування та дослідження матеріалів справ засуджених. Це дозволяє розглянути взаємозв'язок суспільно небезпечного діяння злочинця з оціночним характером впливу на нього кримінального покарання. Серед злочинів, вчинених цією категорією правопорушників, переважають посягання на права і свободи людини і громадянина, на право власності, на громадський порядок і громадську безпеку. Склад осіб, засуджених до покарань без позбавлення волі, розподіляється таким чином: чоловіки – майже 77 %, молодь віком від 18 до 30 років – 55 %, особи із середньою освітою – 48 %, а з вищою – 9 %, безробітні – 66 %, неодружені – 44 %. Звідси науковець робить висновок про визнання мотивації протиправної поведінки як системи мотивів, яка включає в себе недостатній рівень освіти засуджених, відсутність у них постійного

матеріального заробітку та міцних сімейних зв'язків.

У наступній статті "Кримінально-виконавча характеристика осіб, засуджених до покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, як показник сприйняття засудженими кримінального покарання", опублікованій у "Науковому віснику Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки", наш науковець зосереджується на дослідження такого важливого психолого-правового фактора, як відношення засуджених до отриманого кримінального покарання. Дослідження побудоване на взаємозв'язку суб'єктивних мотиваційних причин вчинення злочину із внутрішніми морально-психологічними змінами злочинця під час дії режиму покарання, які проявляються у поведінці засудженого після звільнення від покарання. Автор статті наголошує, що морально-психологічний стан осіб,які притягались до кримінальної відповідальності без позбавлення волі повторно, в першу чергу характеризують власні оцінки ними своїх протиправних діянь та їхнє ставлення до справедливості вироку суду. За результатами соціологічних досліджень, майже 82 % таких засуджених вважають свої дії необережністю, а 79 % самокритично ставляться до своїх дій і визнають рішення суду справедливим. Відповідно до результатів дослідження кримінально-виконавчої характеристики осіб, засуджених до покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, у статті пропонується визнати основним засобом виправлення та ресоціалізації засуджених порядок виконання і відбування режиму покарання, який повинен мати індивідуальний характер і залежати винятково від особистісних характеристик засудженого.

Особливий акцент у дослідженні проблеми кримінальних покарань засуджених без позбавлення волі з'являється у статті "Національна політика у сфері застосування кримінальних покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, як один із засобів наближення вітчизняного кримінально-виконавчого законодавства до європейських стандартів", опублікованій у Збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції "Особливості нормотворчих процесів в умовах адаптації законодавства України до вимог Європейського Союзу". У контексті євроінтеграційного характеру і напряму вдосконалення національного законодавства наш науковець підкреслює, що членство у Раді Європи вимагає від України виконання комплексу умов і зобов'язань, насамперед приведення правової теорії і практики у відповідність до європейських норм і стандартів. Важлива роль при цьому належить реформуванню системи кримінальних покарань у сторону збільшення видового складу покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, на противагу покаранням через позбавлення волі. За цим критерієм світова спільнота оцінює загальний рівень цивілізованості та демократичності національної держави. Висновок автора: з урахуванням входження України до правового європейського простору формування Національної політики у сфері застосування кримінальних покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, набуває все більшої актуальності. Така політика має базуватися на нових підходах до особи правопорушника, насамперед передбачати всебічне вивчення особи засудженого, врахування його особливостей та інтересів, спрямовуватися на відновлення прав потерпілої сторони.

ВЕРНІСАЖ МИСТЕЦЬКОЇ ДИНАСТІЇ

Кінець жовтня і початок листопада ознаменувався мистецьким подіями в Кременці та Тернополі. У Тернопільському художньому музеї відкрилась виставка, присвячена світлій пам'яті Анатолія Шандрука – батька викладача нашого ВНЗ Тетяни Балбус, де представлено роботи художників чотирьох поколінь.

Творчість Анатолія Шандрука представлена живописними картинами із серії "Краєвиди рідної землі", що виконані олійним фарбами. Пастельний автопортрет художника зустрічає відвідувачів виставки.

Брат Анатолія – Вавіл Шандрук – проживає в м. Херсоні, а для виставки запропонував олійний живопис і графічні роботи у різних техніках і жанрах. Невеличкі пейзажі з куточками рідного села Борсуки, що на Лановеччині, нагадують по дитинство автора та його любов до малої батьківщини. Він має спеціальність художника-ілюстратора, тому долучив ще кілька ілюстрацій до художніх творів.

Сестра Тетяни Балбус Оксана Білоус – самодіяльний художник. Захоплюється творчістю Фрагонара, деяких інших митців, копіює їх твори в техніці олійного живопису. Декілька таких творів мали можливість побачити відвідувачі виставки.

З творчістю Тетяни Балбус тернополяни вже знайомі. Цього разу вона виставила 14 робіт різної тематики та технік виконання (декоративний живопис, колаж, квіткові мотиви)

Дочка Тетяни Балбус Юлія Дворська в даний час навчається в магістратурі Київського НУ культури і мистецтв за спеціальністю "Дизайнер одягу". На виставці демонструє 8 робіт в різних техніках і матеріалах (олія, акварель, гуаш, гобелен).

Чоловік Тетяни Іван Балбус представив 6 творів у техніці олійного живопису (архітектурний і лісовий пейзажі).

Показала своє мистецтво (6 малюнків) і наймолодша учасниця вернісажу поколінь, шестирічна внучка нашої художниці Віра Балбус. Вона вже має власне бачення навколишнього світу і творчо відображає його на папері.

Під час відкриття виставки директор музею Ігор Дуда відмітив, що в нашому обласному центрі вперше презентовано такий дивовижний вернісаж мистецької династії, це приємно і повчально, що нові покоління творчої династії продовжують улюблену справу своїх попередників і приносять радісні хвилини спілкування з прекрасним.

ЗА ТРАДИЦІЄЮ ГУРТУ

Не порушили своєї традиції юні художники нашого ВНЗ. На початку листопада у Кременецькій міській бібліотеці ім.Юліуша Словацького відкрилася чергова виставка творчих робіт оновленого складу студентського мистецького гурту "Натхнення", керівником якого вже протягом десятиріччя є Т.А.Балбус. Тут представлені роботи студентів І – IV курсів педагогічного коледжу спеціальності "Образотворче мистецтво".

Першокурсники Софія Беркита, Олена Камінська, Оксана Люшина, Кристіна Гонтарук, Ірина Олексюк, як нові члени гурту, показують орнаментальні, абстрактні і тематичні композиції, виконані у техніках гуаш, аплікація з паперу, графіка тощо.

Студент третього курсу Богдан Шатківський демонструє кілька робіт декоративного характеру(гуаш, аплікація).

Цікаві розписи на тканині (батік) представили четвертокурсники, серед яких Павло Старух, Роман Хращевський, Людмила Скакальська, Світлана Семеренко, Інна Самуляк, Катерина Салійчук, Вікторія Тимощук.

Окремі першокурсники вже мають такі напрацювання, що повністю можуть презентувати власну авторську виставку. Саме так вирішила студентка 11-Рк групи Олена Камінська. Понад 20 робіт різної тематики у техніках гуаші,

акварелі, графіки, колажу, аплікації виставила юна художниця на свій перший мистецький вернісаж. Це мистецький доробок Олени за період її творчого сходження, що розпочався ще під час навчання у Кременецькій школі мистецтв ім.М.І.Вериківського. Там її наставником була нинішній керівник "Натхнення" Тетяна Балбус, котра розкрила у дівчинки талант до малювання, підтримала її і допомогла виробити власний почерк та вибрати улюблені мотиви зображення.

КВЕСТ-ВИПРОБУВАННЯ

Нещодавно студентів 11-СП групи спеціальності «Соціальна педагогіка», які зібрались біля кав'ярні «Браво», чекав незвичний сюрприз. Привів їх на це місце загадковий лист-виклик, адресоваий їм старшокурсниками, де було зазначено, що на них чекає цікаве захоплююче випробування у вигляді пригоди-квесту. Квест – це гра, сенс якої полягає у виконанні різноманітних завдань (на логіку, ерудицію, кмітливість, спритність) під час проходження маршруту. При розв'язуванні одного завдання, учасники отримують «ключ»-підказку, яка

вказує шлях до місцеперебування наступного завдання, а остання підказка приводить до місця, де на переможців очікує головний приз-подарунок.

Старт квесту дали засновники Волинської гімназії – Тадеуш Чацький та Гуго Колонтай, в образі яких виступили актори студентського експериментального театру «Пілігрим» Андрій Дубас та Павло Левицький. На шляху до перемоги першокурсники отримували завдання і від старшокурсників, і від різних героїв історичних подій, доля яких пов'язана із Кременцем. Два завдання вони отримали від молодого Тараса Шевченка (Петро Геряк) та Юліуша Словацького (Олег Бобко).

Самі завдання вимагали від учасників як ерудованості, так і спритності та нестандартного мислення, адже під час квесту треба було розгадувати числові коди із зашифрованими підказками, відповідати на питання про наш навчальний заклад, проходити жартівливу полосу перешкод, складати вірші, проявляти листи, написані невидимими чорнилами, та виконувати інші завдання.

Учасники квесту отримали подарунки і чудові емоції від такої захоплюючої нестандартної гри. Організатори квесту – студенти 21-СП групи – під час підготовки та проведення цього масового театралізованого дійства пройшли практичну частину навчальної дисципліни «Основи сценарної роботи соціального педагога», яку викладає їм молодий креативний педагог А.П.Благій. Під час роботи над квестом студенти поетапно ознайомились зі всіма тонкощами проведення таких заходів і отримали справжнє задоволення як актори та постановники оригінального дійства.

Сподіваємось, що такі квести стануть гарною щорічною традицією для всіх першокурсників, які вступають до студентських лав і, пройшовши такі випробування, будуть з гордістю носити звання студентів нашої академії.

Фото Володимира КЛИМ'ЮКА

ГЛИБОКЕ КОРІННЯ – МОГУТНЯ КРОНА

Анатолій БАГНЮК, головний редактор "Замку"

Презентація книги – подія знакова, бо позначає з'явлення на літературному небосхилі нового суб'єкта творчих взаємин і ще не вивченого об'єкта аналітичного дослідження. Презентація знакової книги – подія знаменна, бо символізує вторгнення в інтелектуальний простір сингулярного утворення, в якому синергетично злилися суб'єкт з об'єктом, автор із текстом, принципи з ідеологією, структура з методологією, а текстуальне поле стало полем інтертекстуального прочитання широкого кола проблем, що виходять за формально-змістовий обсяг видання.

Монографія кандидата історичних наук, доцента Володимира Собчука "Від коріння до крони" відразу ж заявила про себе як про книгу знакову, що засвідчив миттєвий інтерес до неї всіх і кожного, кого цікавить історія і турбує сьогодення і майбутнє України. Візуальне знайомство з цим вишуканим виданням і "пробне занурення" в його текстове "плесо" приводить до висновку про першу визначальну рису наукового почерку Собчука-аналітика – методично гарантований синтез логіко-структурної форми думки з її до лаконізму відшліфованим змістовим наповненням. Це підтверджує архітектоніка всієї книги і побудова кожного її розділу.

Спроби осягнути фактологічний масив монографії відкривають другу визначальну рису наукового почерку на цей раз Собчука-дослідника – теоретичну макроувагу до практично малозначних, на перший погляд, мікродеталей. Сторінка за сторінкою, абзац за абзацом, монографія переконує, що в науковому дослідженні немає дрібниць: у ньому, як і в науці загалом, є окремі деталі, що мають загальне значення, і трапляються мікрофакти, які можуть мати макровплив на мегапроцеси. Такий підхід Собчука-дослідника до предмета дослідження та об'єкта вивчення повністю вписується в контекст сучасної постнекласичної науки: найменша флуктуація у біфуркаційній точці може викликати глибокі збурення глобального масштабу. Саме тому щонайменші колізії, перипетії та пертурбації в історії князівських і шляхетних родів Волині XV – першої половини XVII століття, досліджуваних у монографії, мали, мають і матимуть вплив на перебіг соціальних процесів, що треба вміти і хотіти побачити.

Третя визначальна риса наукового почерку Володимира Собчука характеризує його як унікального методиста, для якого, образно перефразувавши назву монографії, проникнення до найглибших коренів гарантує формування могутньої крони, а якщо відійти від образності, то глибоке і детальне дослідження об'єкта виступає запорукою фундаментальності й аргументованості висновків щодо його стану і перспектив.

І насамкінець, як синтез трьох попередніх, четверта визначальна риса творчого почерку Собчука-науковця – непорушна вірність своїм теоретичним установкам і непоборна відданість власним методологічним принципам. Якщо перші три риси розкривають його "збройний арсенал" як аналітика, дослідника і методиста, то вірність теорії та методиці виконують роль "щита" в руках Собчука-науковця. Все в дусі тих часів, досліджуваних яких він віддає свій інтелектуальний потенціал: "Мої принципи – моя фортеця!". Фортеця, з якої здійснюються глибокі наукові рейди на недосліджені території...

Якщо науковець сповідує власні оригінальні наукові принципи, а застосування їх приносить йому відчутні дослідницькі результати, то необхідно говорити про його наукову школу. Отже, можемо сказати про зачатки наукової школи Володимира Собчука. Бо наукова школа – це не кількість послідовників, а наявність унікальних наукових підходів. Бо так, як досліджує він, не досліджує більше ніхто.

...Перша презентація книги В.Собчука, проаналізованої нами в аспекті її методологічних особливостей, а не специфіки змісту (залишимо зміст фахівцям), відбулась у читальному залі нашого ВНЗ з участю представників райдержадміністрації, районної ради, Кременецько-Почаївського ДІАЗу, викладачів і студентів академії та медучилища ім.Арсена Річинського, а також громадськості міста. Слово про книгу і про творчу працю її автора мали директор ДІАЗу Вадим Микулич, колеги по кафедрі Ірина Скакальська й Олександр Соловей, директор краєзнавчого музею Ольга Данилюк, ветеран педагогічної праці Михайло Савчук, директор медучилища Петро Мазур і ректор академії, професор Афанасій Ломакович. Згодом монографія була презентована в Тернопільському НПУ ім.Володимира Гнатюка, Кам'янець-Подільському НУ ім.Івана Огієнка, Рівненському обласному краєзнавчому музеї, Дубенському історико-архітектурному заповіднику.

КОЗАЧЧИНА – ГЕРОЇЧНА СТОРІНКА В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Ольга СТАВІНСЬКА, бібліотекар

Козацтво й Україна. Ці поняття здавна стали в один асоціативний ряд. І це не випадково, адже через історію козацтва, по суті, переломлювалася ціла епоха в минулому України. На певному етапі історії саме козацтво відбивало загальні тенденції та закономірності розвитку українців як окремої нації, що побачимо в матеріалах наукових досліджень, представлених в бібліотеці нашого ВНЗ.

Золотий фонд вітчизняної історіографії становить перекладене українською мовою і перевидане в 1990 р. трьохтомне історичне дослідження "Історія запорізьких козаків" Д. І. Яворницького (переклад – І. Сварник). Видання охоплює період 1471 – 1734 рр. і містить детальний опис гідрографії, топографії, склад і адміністративно-територіальний уклад Запоріжжя, органи влади і судочинство, розвиток школи. Висвітлюються питання життя та побуту запорізького козацтва, озброєння, військової стратегії і тактики. Значну увагу приділено дослідженню участі запорожців у народних повстаннях проти шляхетської Польщі, визвольній війні під проводом Богдана Хмельницького 1648 – 1654 рр.

Військова сила запорожців та самобутня тактика ведення бою були відомі далеко за межами України. Участь козацьких загонів в окремих воєнних кампаніях (Хотинська війна 1621 р.) часто вирішували долю не тільки битви, а й існування держави. Про це йдеться в книзі А. Кащенка "Оповідання про славне Військо Запорозьке".

На шляху історичної еволюції українське козацтво виконало унікальну функцію – державотворчу. Проста, але життєздатна система законодавчих (загальновійськова рада) і виконавчих (Кіш Війська Запорозького) органів влади ґрунтувалася на демократичних традиціях. Республіканська форма правління, участь усіх кіл козацтва у вирішенні господарських та суспільних питань перетворили Запорізьку Січ на форму української держави. У своїй книзі "Козацька держава як ідея в системі суспільно-політичного мислення 16 – 17 ст." сучасний український письменник та історик В. Шевчук прагне не лише дослідити це явище, але й осмислити його з погляду сучасності.

Існування Запорізької Січі як цілком самостійної політичної сили було визнано в міжнародному світі. Кіш

Війська Запорозького приймав представників Австрії, Швеції, Трансільванії, Польщі, Росії, Кримського ханства та інших країн. Він укладав міжнародні угоди, вів переговори з іноземними дипломатами, вступав у військові коаліції. Здивована Європа побачила, як на її очах твориться нова держава з демократичною республіканською формою правління, органами законодавчої та виконавчої влади, які мали яскраво виражені національні риси. Сприйняття козацької держави західноєвропейським світом розкриває Д.Наливайко у своїй монографії "Козацька християнська республіка". Книга містить матеріали західноєвропейських джерел історіографії та літератури 16 – 19 століть.

Практично з самого початку козацтво формувалось як категорія людей, що виходила за вузькі рамки тогочасних станів. Козак-воїн був козаком-землеробом, військовий елемент природно вживався в елемент землеробський і доповнював його. Козацькі господарства (зимівники) набули фермерського зразку. Про мануфактурну промисловість, ринкові відносини та соціальну диференціацію козацтва йдеться в монографії О. Голобуцького "Запорізька Січ в останні роки свого існування (1734 – 1775 рр.)".

Темі останніх років існування козацької держави присвячене і маловідоме наукове дослідження визначного вітчизняного вченого 19 ст. Володимира Антоновича "Останні часи Козаччини на Правобережжі", опубліковане в його книзі "Коротка історія козаччини". Спираючись на фактичний матеріал, автор доводить, що соціальна спільнота (козацтво) має здатність цілеспрямовано впливати на хід історії.

На основі новознайдених документів, матеріалів та досягнень новітньої історичної науки сучасні українські історики створили узагальнений образ козацтва у науково-популярному виданні "Історія українського козацтва: нариси у 2-х т." під редакцією В. А. Смолій. До 1-го тому увійшли нариси, які охоплюють ґенезу та еволюцію козацтва, розглянуто питання їх соціальної, військової, політичної та державотворчої діяльності від 15 до кінця 18 ст. У другому томі розкрито етнонаціональні аспекти, козацьке право і судочинство, його православні та геральдичні традиції.

Вивчення історії та культури Запорізької Січі і надалі залишається у центрі уваги великого кола дослідників. Про це свідчить збірка наукових статей "Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. Часи козацькі" (упорядник О. М. Титова), До збірки вміщено статті та повідомлення, присвячені новим дослідженням пам'яток археології, історії, архітектури, писемності українського козацтва, вивченню родоводів козацької старшини, вивченню кримськотатарської та османської культурної спадщини.

СНІД – СПІЛЬНА ТРИВОГА, СПІЛЬНА ТУРБОТА

Перше офіційне повідомлення про СНІД з'явилося у червні 1981 року. За тридцять три роки синдром набутого імунодефіциту та його збудник – вірус імунодефіциту (ВІЛ) – є чи не найбільш вивченими як з медичної, так і з біологічної точок зору. Однак, незважаючи на велетенську кількість інформації, величезні обсяги фінансування досліджень, хвороба перетворилася на найбільшу епідемію в історії людства і зупинити її поки що неможливо. Як показує досвід високорозвинутих країн, найдієвішим засобом протидії розповсюдження ВІЛ/СНІДу є активна просвітницька робота. Даний огляд інформує майбутніх освітян з книгами і останніми публікаціями в періодичних виданнях, які допоможуть дати достатній рівень знань щодо причин і наслідків цієї інфекції та її профілактики.

Автори навчального посібника "ВІЛ/СНІД та формування здорового способу" В. П. Поліщук, О. В. Молчанець, Г. В. Коротєєва приділили основну увагу біологічній складовій причини СНІДу – вірусу імунодефіциту людини. Оскільки, на їхню думку, розуміння рівня ураженості, наслідків і проблем пов'язаних з поширенням вірусної інфекції веде до розуміння необхідності дотримання здорового способу життя.

Уберегти майбутнє нації від загрози ВІЛ-інфекції – обов'язок не лише медиків, а й школи та сім'ї. Провівши дослідження, соціологи дійшли висновку, що розмови про небезпеку СНІДу в родинах дуже рідкісні. Щоб батьки могли компетентно обговорити з дітьми таку складну, але нагальну проблему, потрібно їх самих озброїти необхідними знаннями. Педагогічні й психологічні основи таких знань може дати школа, класний керівник. В цьому допоможуть інформаційно-методичні матеріали для класного керівника "Школа проти СНІДу" (упорядник І.О. Олендер).

За даними ВООЗ, 67% з усіх хворих на ВІЛ-інфекцію становлять споживачі наркотиків, тому проблема СНІДу тісно переплетена з проблемою наркоманії.. Зважаючи на ці обставини, рекомендуємо "Методичний посібник з профілактики наркоманії та ВІЛ/СНІДу у шкільному та молодіжному середовищі: для лідерів з числа підлітків, молоді, вчителів, батьків" за редакцією Б. П. Лазаренко, І. М. Пінчук, в якому подано загальний та спеціальний матеріал, проаналізовано внутрішні чинники (психофізичні особливості розвитку дітей та підлітків) та зовнішні (несприятливі обставини найближчого життєвого середовища). Така інформація допоможе батькам та вчителям зорієнтуватися у причинах і особливостях поведінки дітей, щоб вчасно надати їм необхідну допомогу.

Важливо зрозуміти, що проінформувати молодих людей – лише перший крок, який є найлегшим для всіх. Значно складніше вплинути на свідомість, домогтися формування стійкої моделі безпечної поведінки. З цією метою Благодійний фонд "Перше вересня" видав збірник "ВІЛ/СНІД: відчуй себе захищеним . Спецвипуск", де представлено методичні рекомендації, апробовані педагогами і зарекомендовані результативним сприйняттям учнівською аудиторією.

Багато педагогів у своїй роботі шукають найрезультативніші прийоми у формуванні в учнів правильного способу життя . Результати цих пошуків, сценарії проведення масових заходів, які допоможуть у закріпленні отриманих знань, практичні поради друкуються в періодичних виданнях. Серед найновіших – публікація в бюлетені "Все для вчителя" "ВІЛ-СНІД: передбачати, уникнути, попередити, не захворіти" О. В. Ніколішиної. Це сценарій виховного заходу, мета якого – узагальнити знання учнів про попередження хвороби,сприяти розвитку чітких життєвих орієнтирів.

Журнал "Шкільна бібліотека" пропонує масовий захід в розробці методиста "ВІЛ та СНІД: дослівно про проблему" Н. М. Яльницької, в якому автор на прикладі відомих людей наголошує, що ні соціальний статус, ні фінансове благополуччя без відповідального відношення до свого життя не є гарантією від СНІДу.

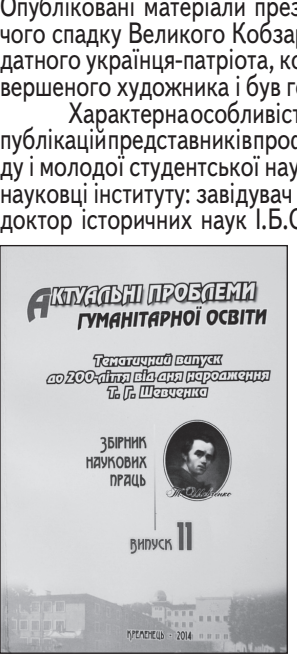
Ще донедавна 1 грудня було Днем боротьби зі СНІДом, але з'являлися прецеденти агресивного ставлення до людей, в яких виявлено позитивнй ВІЛ-статус і боротьба з хворобою перетворилася на боротьбу з людьми. Тому з 2003 року 1 грудня стало Міжнародним днем порозуміння з ВІЛ-інфікованими. Поступово від страху світ переходить до розуміння, що потрібно вчитися відповідальності перед собою та оточуючими. Саме на толерантному ставленню до хворих на СНІД наголошує публікація "Як ми ставимося до людей, хворих на СНІД: бесіда" (І. Шкільна). Ця бесіда з вчить вмінню цінувати своє і чуже здоров'я, а цим самим і життя.

СТОРІНКАМИ ПУБЛІКАЦІЙ

ВИПУСК ЮВІЛЕЙНИЙ, ТЕМАТИЧНИЙ

Побачив світ одинадцятий випуск збірника наукових праць Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту ім.Тараса Шевченка "Актуальні проблем гуманітарної освіти". Загальну редакцію видання здійснили ректор інституту, професор А.М.Ломакович і проректор з наукової роботи, професор В.Є.Бенера. Зібрання наукових праць приурочене 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка. Опубліковані матеріали презентують багатогранність творчого спадку Великого Кобзаря, національного пророка, видатного українця-патріота, котрий володів талантом неперевершеного художника і був геніальним майстром слова.

Характерна особливість збірника – тематична підбірка публікацій представників професорсько-викладацького складу і молодої студентської науки. Свої роботи запропонували науковці інституту: завідувач кафедри суспільних дисциплін, доктор історичних наук І.Б.Скакальська ("Історія у творчій спадщині Тараса Шевченка: спроба історіософського прочитання"), професор кафедри англійської філології А.В.Янков ("Шевченко в англомовному дискурсі"), завідувач кафедри гри на музичних інструментах і хореографії, професор Б.І.Яремко ("Музична Шевченкіана у творчості Гната Хоткевича"), заслужений художник України Я.М.Омелян ("Живопис і графіка Тараса Шевченка"). Публікують статті викладачі педагогічного коледжу Наталія Бодруг ("Виховне спрямування творів Тараса Шевченка"), Ольга Цимбалюк ("Педагогічні погляди Тараса Шевченка у контексті розвитку освіти"), голова циклової комісії гуманітарних дисциплін Роман Дубровський ("Рецепція громадянської лірики Тараса Шевченка в сучасній Україні: запитання до відповідей"). Широко представлена і студентська наука: презентують свої наукові розвідки Інна Барабанюк, Наталія Лзута, Олеся Морозюк,Наталія Редько, Марія Ткачук (спеціальність "Дошкільна освіта"), Анна Крижна, Олена Силка, Ольга Тернова (спеціальність "Соціальна педагогіка") і Валентина Хронюк (спеціальність "Технологічна освіта"). Серед авторів збірника – представники інших ВНЗ України: магістранти Рівненського державного гуманітарного університету Іван Артемов і Юлія Безноско, студенти факультету іноземних мов цього ж університету Наталія Гембік, Ірина Калюжна, Вікторія Козачук, Яна Таборовець. Східноєвропейський національний університет ім.Лесі Українки представляють студенти педагогічного факультету Інна Савчук і Людмила Тарасюк, а Бердянський державний педагогічний університет – асистент кафедри дошкільної освіти Аліна Луб'янова і студентка Інституту соціально-педагогічної та колекційної освіти Тетяна Константінова.

Тематичний випуск містить добірку робіт спільної студентсько-викладацької художньої виставки, також приуроченої ювілею Великого Кобзаря. Представлені кольорові репродукції робіт заслужених художників України Євгена Удіна та Ярослава Омеляна (серія медальйонів, присвячених Тарасу Шевченкові та Кременеччині, портрет Т.Г.Шевченка), викладачів мистецького факультету Олександри Панфілової, Дмитра Синенького, Світлани Ткачук, Богдани Гуменюк, Наталії Волянюк, а також студентів спеціальності "Образотворче мистецтво" Сніжани Король, Віти Сотнічук, Олександра Мартинюка, Лариси Братусь, Олени Шевчук, Ольги Літвінчук, Тетяни Починок, Ірини Дмитрук, Юлії Трачук, Олени Ягнич, Наталії Ковальчук.

Ювілейний тематичний випуск збірника "Актуальні проблеми гуманітарної освіти" адресований фахівцям-науковцям, педагогам, студентам, всім, хто цікавиться проблемами національної духовної культури.

З МЕТОДОЛОГІЄЮ ДО МІФОЛОГІЇ

Навчально-методичний посібник "Міфологія" – новий продукт науково-творчої діяльності завідувача кафедри суспільних дисциплін, доктора історичних наук Ірини Скакальської. Книгу рецензували доктор філософських наук, проректор ТНПУ ім.Володимира Гнатюка з наукової роботи, професор Богдан Буяк і кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін нашого інституту Олександр Соловей. Посібник рекомендований до друку Вченою радою інституту і побачив світ у нашому Видавничому центрі. Книга пропонує історію вивчення міфотворчості та висвітлює сучасні проблеми міфології, а також адресує читача до суміжних з питаннями міфології проблем історії, культурології, літератури, релігієзнавства, філософії. Такий підхід сприяє досягненню основної мети посібника – ознайомленню студентів з основним змістом міфологічної творчості народів світу, різноманітних релігійних оповідей і притч, що увійшли у світову духовну культуру як її визначні пам'ятки.

Книга має обґрунтовану логічну структуру, яка передбачає систематизований виклад теоретичного матеріалу та розробку комплексу практичних занять і засобів контролю знань студентів, методичні рекомендації до написання індивідуальних навчально-дослідних завдань, а також критерії та норми оцінювання знань студентів з міфології. Корисним додатком до посібника виступають списки основної і додаткової літератури та короткий словник-довідник.

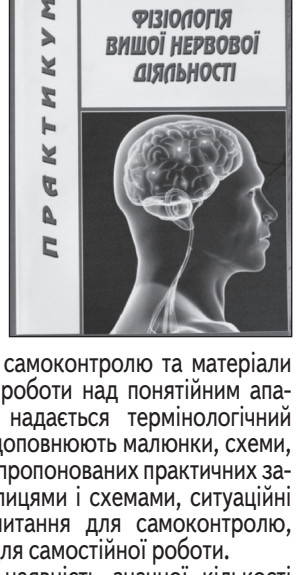
Автор книги зазначає, що головними завданнями міфології є ознайомлення студентів з міфами як найдавнішою формою пізнання світу, сприяння перетворенню духовних цінностей міфів у духовний індивідуальний досвід студентів, виховання в молодих людей поваги до культурної спадщини інших народів, формування у них естетичного світосприйняття.

В теоретичній частині посібника розкривається зміст і значення міфології як науки, співвідношення міфології та художньої творчості, а також визначаються особливості вивчення міфу як одного з унікальних елементів суспільної свідомості. Значна увага приділена міфологічній творчості народів світу в діахронному контексті: "Єгипетська, китайська та індійська міфології", "Міфологія західноєвропейської культури в епоху Середньовіччя та Нового часу", "Міфологізм української культури". В останньому розділі українська міфологія показана як частина слов'янської міфології, де важливими світоглядними сюжетами був космогенез та структура світу, а пантеон східнослов'янських богів виступав своєрідною світоглядною моделлю; охарактеризована міфотворчість давніх слов'ян і показаний зв'язок мистецтва слов'ян-язичників із художньою традицією античного світу.

Практична частина посібника, в основному, складається з методично насичених розробок семінарських занять, кожне з яких включає традиційні питання (план) теоретичних виступів, список рекомендованої літератури, а також проблемні запитання і завдання, тематику реферативних повідомлень і проблемно-дискусійні питання для самостійної роботи, порівняльні таблиці та схеми і тематику сюжетних ігор. Запропонована проблематика індивідуальних навчально-дослідних завдань доповнюється конкретним методичними рекомендаціями щодо підготовки і написання студентської наукової роботи даного типу.

ПРАКТИКУМ З ФІЗІОЛОГІЇ ВНД

Міністерство освіти і науки України надало Гриф "Рекомендовано як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів" навчально-методичному виданню кандидата біологічних наук, доцента О.І.Дух "Фізіологія вищої нервової діяльності. Практикум". Книгу рецензували доктор біологічних наук, професор Інституту соціальних технологій Відкритого міжнародного університету розвитку людини "Україна" М.М.Ільєнко, доктор медичних наук, професор Національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова О.І.Плиска, доктор психологічних наук, професор Рівненського державного гуманітарного університету Р.В.Павелків.

Навчально-методичний посібник містить розробки практичних занять із курсу фізіології вищої нервової діяльності за трьома змістовими модулями: "Рефлекторні основи поведінкового акту людини", "Нейрофізіологічні механізми поведінкового акту" та "Нейрофізіологічні основи індивідуальності". До кожного заняття пропонуються завдання для практичної роботи, самоконтролю та матеріали для самостійної роботи, а для роботи над понятійним апаратом навчальної дисципліни надається термінологічний словник. Окрім цього, видання доповнюють малюнки, схеми, таблиці, діаграми. Основні види пропонованих практичних завдань: аналітична робота з таблицями і схемами, ситуаційні задачі, проблемні питання і питання для самоконтролю, розв'язування тестів, завдання для самостійної роботи.

Позитивом посібника є наявність значної кількості опитувальників і анкет: "Вивчення мотивів навчання студентів у ВНЗ" (за методикою Т.І Ільїної), "Дослідження співвідношення двох сигнальних систем" за Б.Кадировим по шкалах "Емоційність", "Активність", "Образна пам'ять", "Уява", "Воля" та "Аналітичне мислення". Посібник містить майже три десятки додатків, які стосуються характеристик умовного і безумовного рефлексів, типологічних властивостей нервової системи, етапів розвитку мови, структури та функціонування головного мозку людини тощо.

Кожне практичне заняття має чітко розроблену структуру, що передбачає визначення мети, формування основних компетентностей студента, необхідні для засвоєння ключові терміни та поняття й елементи матеріального забезпечення заняття.

Використання посібника надасть змогу підвищити ефективність вивчення фізіології ВНД, оптимізувати самостійну роботу студентів, а також сприятиме формуванню навиків вирішення конкретних соціально-педагогічних і соціально-психологічних ситуацій у професійній діяльності.

НА ДОПОМОГУ МОЛОДОМУ ВЧИТЕЛЮ

Тернопільське видавництво "Підручники і посібники" опублікувало навчально-методичне видання "Книжка молодого вчителя фізичної культури". До авторського колективу, очолюваного завідувачем кафедри теорії і методики фізичного виховання, кандидатом педагогічних наук, доцентом В.Г.Папушею, увійшли науково-педагогічні працівники факультету фізичного виховання нашого навчального закладу О.М.Довгань, О.О.Бережанський, В.І.Банах, В.А.Голуб, А.Т.Антонюк, К.Г.Єрусалимець, І.О.Олійник, В.М.Трифонюк, Ю.М.Яворський, О.О.Ястремський, О.П.Герасименко та науковці Тернопільського національного педагогічного університету ім.Володимира Гнатюка В.Д.Єднак, І.Д.Клапоущак, А.В.Огнистий. Рецензували посібник доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор А.Ю.Дяченко (Київський НУ фізичного виховання і спорту), доктор медичних наук, професор Я.І.Федонюк (Тернопільський ДМУ ім.І.Я.Горбачевського) і кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент О,А.Єременко (Київський НУ фізичного виховання і спорту).

Навчальне видання з відповідним Грифом Міністерства освіти і науки України допоможе молодому вчителеві фізичної культури отримати відповіді на питання, що будуть виникати у перші роки роботи в школі. Цьому сприятимуть включені до посібника офіційні документи, методичні матеріали та поради, що розкривають особливості організації, зміст і методику проведення уроків фізичної культури, фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи. Значну увагу приділено питанням медичного обслуговування і медичного контролю за фізичним станом і здоров'ям школярів.

У книзі зазначено, що учитель фізичної культури покликаний сприяти збереженню і зміцненню здоров'я дітей і дбати про їх гармонійний розвиток. А це можуть робити тільки справжні майстри своєї справи – педагоги високої кваліфікації. Саме від рівня професійної підготовки вчителя фізичної культури, його ставлення до праці залежить успіх реалізації завдань, що стоять перед школою у справі фізичного виховання молодого покоління. Однією з умов ефективної адаптації молодого вчителя до роботи в школі виступає належна якість навчання у вищому закладі освіти.

Праця вчителя фізичної культури пов'язана з умінням методично правильно проводити уроки, організовувати рухову активність учнів у режимі дня школи, проводити заняття у спортивних секціях, забезпечувати виступи шкільних команд у різноманітних шкільних і позашкільних змаганнях. В обов'язках вчителя фізичної культури – пропаганда фізичної культури серед учнів та їх батьків, участь у зміцненні шкільної фізкультурно-спортивної бази.

Даний посібник пропонує молодому вчителеві конкретні рекомендації з того чи іншого питання, але такі рекомендації чи поради не треба механічно копіювати, а лише використовувати у своїй професійній діяльності: брати за основу, розширювати й уточнювати їх відповідно до конкретних умов, матеріальної бази школи, рівня теоретичної і практичної підготовленості учнів.

У виданні розкриваються нормативні основи та джерела організації фізичної культури у школі, подаються анатомо-фізіологічні та психологічні особливості дитини і специфіка медичного забезпечення та медичного контролю здоров'я школярів. Окремі розділи приурочені загальній і спеціальній фізичній підготовці учнів. Широко висвітлена фізкультурно-оздоровча та спортивно-масова робота в школі, зокрема фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня, позакласні заняття фізичним вправами, спортивні змагання тощо. Тут дана характеристика фізкультурно-оздоровчого комплексу тестування школярів "Крок до здоров'я", де вказані показники обсягу тижневої рухової активності школярів і стану їх фізичної підготовленості, критерії визначення рівня спеціальних знань і показники фізичного розвитку школярів 7 – 17 років. Особливе значення має розділ "Самостійні заняття учнів фізичними вправами", де висвітлені організаційно-методичні основи, форми й особливості підготовки учнів до таких занять.

Частина розділів посібника стосуються організаційно-методичних питань роботи вчителя фізичної культури. В них містяться рекомендації щодо планування і контролю роботи з фізичного виховання у школі, опис необхідної матеріально-технічної бази в аспекті потреб фізкультурно-масової роботи, конкретні поради в напрямі забезпечення методичного рівня уроків фізичної культури. Вагому практичну користь має спеціальний розділ "Модулі навчальної програми з фізичної культури", де характеризуються 12 варіативних модулів з основних видів спорту.

Автори посібника переконані, що дане навчально-методичне видання допоможе молодому вчителю не лише на високому рівні проводити навчальні заняття, а й ефективно організовувати спортивно-масову роботу в школі та за місцем проживання, залучаючи до цього молодь, педагогічний колектив, актив школи і громадськість.

НАШИХ АВТОРІВ

ВИЗНАННЯ АКАДЕМІЧНОГО РІВНЯ

Наказом Міністерства освіти і науки України "Науковий вісник Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім.Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка" внесений до Переліку наукових фахових видань України із педагогічних наук, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук.

Редакційну колегію Вісника очолює ректор інституту, почесний академік Академії вищої школи НАПН України, професор А.М.Ломакович; заступник головного редактора – проректор інституту з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор В.Є.Бенера. У складі редакційної колегії – відомі фахівці різних галузей педагогічної науки – представники вищих навчальних закладів України та зарубіжжя: доктори педагогічних наук, професори А.В.Вихрущ і Ю.А.Щербяк (Тернопільський національний економічний університет), Т.О.Дороніна (Криворізький національний університет), О.В.Плахотнік (Київський національний університет ім.Тараса Шевченка), Н.А.Сейко (Житомирський державний університет ім.Івана Франка), член-кореспондент НАПН України, професор Г.П.Шевченко (Східноукраїнський національний університет ім.. Володимира Даля), наші науковці доктор педагогічних наук, професор О.Н.Дем'янчук і заслужений працівник освіти України, професор кафедри педагогіки вищої школи Д.М.Скільський, а також доктор наук, професор Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині (Республіка Польща) Анджей Шмит і доктор наук, доцент Вищої школи управління і адміністрації в Ополє (Республіка Польща) Славомір Сліва.

До групи редакторів входять науковці нашого інституту – представники різних напрямів наукового знання: доктор медичних наук В.М.Василюк, доктор філологічних наук А.Р.Волков, доктор технічних наук М.І.Пашечко, доктор історичних наук Г.Й.Стронський, доктор фізико-математичних наук Г.П.Хома, доктор біологічних наук В.І.Чопик, заслужений діяч мистецтв України, народний художник України В.Я.Ярич, а також доктор педагогічних наук, професор Національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова Н.М.Дем'яненко. Літературні редактори Вісника – кандидати філологічних наук, доценти І.О.Волянюк і Л.М.Невідомська.

"Науковий вісник..." подає науковий доробок відомих українських і зарубіжних вчених із проблем сучасної педагогіки, навчання та виховання дітей та молоді в умовах реалізації новітніх освітніх програм, особистісно-професійної позиції педагога у новій парадигмі виховання. Опубліковані в часописі результати наукових досліджень в різних напрямках педагогічної науки можуть бути використані науковцями, педагогами, аспірантами і студентами.

Редакційна колегія Вісника запрошує авторів і читачів до висловлення рекомендацій і пропозицій щодо покращення змісту та якості оформлення видання.

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНИЙ

Саме таке подвійне призначення має посібник кандидата технічних наук, старшого викладача кафедри теорії та методики технологічної освіти нашої академії Р.Т.Гарматюка й асистента цієї ж кафедри Ю.Г.Цимбалюка "Зварювання. Лабораторні роботи". Видання має Гриф "Рекомендовано Міністерством науки і освіти України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів" і побачило світ у Видавничому центрі академії. Книгу рецензували доктор технічних наук, професор Херсонської морської академії А.В.Букетов, доктор педагогічних наук, професор Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка Й.М.Гушулей і доктор технічних наук, старший науковий співробітник Інституту проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України М.В.Лучка.

Навчальний посібник містить комплекс технічної інформації та методичних рекомендацій для виконання лабораторних робіт у процесі зварювання. Автори зазначають, що постійне вдосконалення зварювального виробництва вимагає кваліфікованих кадрів, які досконало знають зварювальне устаткування і технології зварювання, особливо нові, прогресивні методи зварювання: зварювання порошковим і голим легованим дротом, зварювання тертям і електронним променем, холодне і плазмове зварювання.

Першочергова увага в посібнику приділяється техніці безпеки при виконанні зварювальних робіт, причому наголошується, що студенти допускаються до виконання лабораторних робіт лише після загального інструктажу й ознайомлення з інструкцією з техніки безпеки на даному робочому місці, а також вказується комплекс організаційних і технічних заходів, що гарантують безпеку при виконанні зварювальних робіт. Окрім цього, подано вимоги до оформлення звітів про проведення лабораторної роботи.

Посібник містить рекомендації з організації 12 лабораторних робіт. Рекомендації стосуються методики і техніки застосування та використання матеріалів і обладнання для ручного дугового і газового зварювання, електроконтактного, точкових і спеціальних видів зварювання металів, технології зварювання і різання металів, контролю якості зварювання та дослідження макро- і мікроструктури зварних з'єднань та визначення коефіцієнтів наплавлення, втрат металу електродів на вигар і розбризкування та коефіцієнту продуктивності при ручному дуговому зварюванні.

Безсумнівне практичне значення мають запропоновані авторами додатки, що містять конкретні технічні рекомендації, як-от, перелік світлофільтрів для дугового зварювання і характеристики інжекторних пальників для зварювання низьковуглецевих сталей, рекомендовані й орієнтовні режими зварювання сталевих листів із скосом кромок і конструкційних сталей, зварювання низьковуглецевих сталей порошковим дротом і ацетиленовою сумішшю.

Навчальний посібник має практичне значення у процесі підготовки вчителів технологічних дисциплін для загальноосвітньої школи, а також для фахового оволодіння технологією зварювальних робіт.

КОМПАРАТИВНІ СТУДІЇ: ТЕМАТИЧНИЙ ВИПУСК

Розширюється коло авторів і поглиблюється тематика наукових публікацій "Кременецьких компаративних студій", що їх видають науковці філологічного факультету нашої академії. Збірник редагує колегія, до якої входять фахівці-філологи, кандидати філологічних наук Д.Ч.Чик (головний редактор), О.В.Пасічник (заступник головного редактора), Н.Г.Ворнцова, О.І.Чик, асистент кафедри англійської філології О.П.Цьмух і старший науковий співробітник Обласного літературно-меморіального музею Юліуша Словацького у Кременці А.І.Шульган. Редакційну раду "Компаративних студій" представляють відомі науковці України та зарубіжжя: доктори філологічних наук, професори А.Р.Волков (Кременецька гуманітарно-педагогічна академія ім.Тараса Шевченка), В.А.Зарва (Бердянський державний педагогічний університет), С.Гайжюнас (Інститут литовської літератури і фольклору, Литва), І.М.Зимомря (Ужгородський національний університет), О.П.Куца (Тернопільський національний педагогічний університет ім.Володимира Гнатюка), І.В.Лімборський (Черкаський державний технічний університет), В.Д.Нарівська (Дніпропетровський національний університет ім.Олеся Гончара), Н.Т.Пасхар'ян (Московський державний університет ім.Михайла Ломоносова, Росія), Б.Б.Шалагінов (Національний університет "Києво-Могилянська академія").

Основна увага авторів наукового збірника зосереджена на проблемах компаративістики. Окремі з них спрямували свої дослідження на "Актуальні проблеми сучасного порівняльного літературознавства". Це зробили українські філологи Л.О.Бондар (КНУ ім.Тараса Шевченка), А.М.Васильєва (Бердянський ДПУ), С.С.Кобута (Прикарпатський НУ ім.Василя Стефаника), О.В.Міненко (Черкаська академія пожежної безпеки), К.І.Паладин (Чернівецький НУ ім.Юрія Федьковича), В.В.Хоменко (Київський університет ім.Бориса Грінченка), Д.Ч.Чик (Кременецька ОГПА ім.Тараса Шевченка) та їх зарубіжні колеги М.А.Галієва (Московський ДУ ім.Михайла Ломоносова, Росія), Л.С.Старикова (Кемеровський ДУ, Росія), К.Якубовська-Кравчук (Варшавський університет, Польща).

"Компаративний підхід у перекладознавстві" аналізували доцент КНУ ім.Тараса Шевченка Р.В.Поворознюк, науковець Російського університету дружби народів (Москва) В.В.Шульгін і доцент Одеської національної морської академії Г.Г.Ярмоленко.

"Сучасна компаративна лінгвістика: проблеми і перспективи" зацікавила фахівця із Запорізького державного медичного університету Г.О.Звягіну та магістра Єнського університету ім.Фрідріха Шиллера (ФРН) Кая Віцлак-Макаревича. "Сучасні літературознавчі проблеми" досліджували директор Наукової бібліотеки Тернопільського ДМУ ім.І.Я.Горбачевського І.І.Гаврищак і польський педагог, магістр філології Агнешка Трач (м.Кутно, Лодзьке воєводство, Польща).

Століття дата початку Першої світової війни обумовила тематичну особливість нинішнього випуску "Компаративних студій". Професор Донбаської національної академії будівництва і архітектури І.Є.Намакштанська, доцент Російського університету дружби народів (Москва) О.В.Романова, докторант Бухарестського університету (Румунія) Делія Міхалаче висвітлюють "Тему війни та миру в літературі". Значна частина авторів розробляють проблему "Перша світова війна в художній літературі". Характерною особливістю вітчизняних досліджень цієї проблематики стала їх адресна спрямованість на конкретні твори конкретних авторів: науковець Чернівецького НУ ім.Юрія Федьковича А.О.Громик, доцент Львівського НУ ім.Івана Франка С.П.Маценка, доцент Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка О.В.Пасічник, доцент Сумського ДПУ ім.А.С.Макаренка З.В.Савченко звернулися до мілітарної тематики у творчості Е.Хемінгуея, А.Барбюса, Е.-М.Ремарка, Ж.Ешноза.

Доцент Санкт-Петербузької державної художньо-промислової академії ім.О.Л.Штігліца (Росія) С.В.Балаєва, професор Національного мінерально-сировинного університету "Гірський" (Росія) І.Г.Ребенщенкова, науковці Інституту польської філології Університету ім.Марії Кюрі-Склодовської (Люблін, Польща) Анна Трикша і Тетяна Накліцька вивчають різні аспекти творчості класиків своїх національних культур.

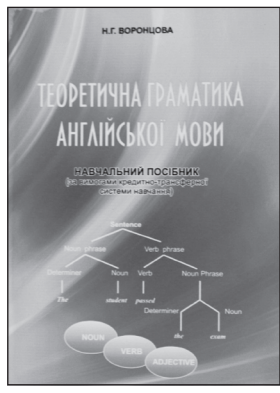
Видання рекомендоване до друку Вченою радою Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту ім.Тараса Шевченка й опубліковане українською, англійською, німецькою, польською, румунською і російською мовами.

ДО ГРАМАТИКИ - ЧЕРЕЗ ТЕОРІЮ

Граматика – дисципліна практична. Однак осягнути її дисциплінарні тайни неможливо без теоретичного осмислення постулатів і принципів писемного словесного дійства. Тим більше, якщо це стосується граматики іншомовної. Осягнути специфіку граматики англійської мови засобами теоретичного аналізу допоможе навчальний посібник завідувача кафедри англійської філології нашої академії, кандидата філологічних наук, доцента Н.Г.Воронцової "Теоретична граматика англійської мови", який має відповідний Гриф Міністерства освіти і науки України та опублікований Видавничим центром навчального закладу.

Навчальний посібник рецензували доктор філологічних наук, професор Запорізького національного університету Ю.А.Зацний, кандидат філологічних наук, професор Східноєвропейського національного університету ім.Лесі Українки Л.І.Булатецька та кандидат філологічних наук, доцент Рівненського державного гуманітарного університету Л.В.Мороз.

Навчальне видання підготовлене з урахуванням вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу та рейтингової оцінки навчальної діяльності студентів. Посібник містить програму навчальної дисципліни, тематичний план змістових модулів, конспекти лекцій, розробки семінарських занять та практичні завдання до них, модульні тести для самоконтролю навчальних досягнень студента, а також фрагменти праць провідних лінгвістів із кардинальних проблем теорії граматики. Виклад основних положень граматичної теорії англійської мови здійснено у відповідності з існуючими класичними концепціями розвитку теорії граматики, а також із врахуванням найактуальніших напрямів сучасної наукової парадигми. Для формування у студентів навичок користування термінологічним апаратом посібник містить глосарій лінгвістичних термінів

Особливої уваги заслуговує розділ посібника "Індивідуальне навчально-дослідне завдання", метою якого виступає формування у студентів практичних навичок роботи із спеціальною літературою та критичного осмислення здобутих знань, поглиблене вивчення теоретичних і практичних проблем навчальної дисципліни "Теоретична граматика". Пропонуються орієнтовні навчально-дослідні завдання, як от робота з текстами англомовних газет і журналів чи англомовної художньої літератури, а також з Інтернет-масивами текстів, представлених англомовним корпусом. Серед запропонованих ІНДЗ – академічні есе або мультимедійні презентації. Наголошується, що академічне есе передбачає виклад теоретичного матеріалу за темою з наданням ілюстративних прикладів, що підтверджують задекларовані теоретичні положення, а відеопрезентація обов'язково містить відповідні до обраної тематики дефініції та ключові теоретичні положення, викладені у лаконічній формі. Окрім цього, можуть бути використані у якості додатку текстові матеріали, фото, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і авторський супровід, відеофрагменти й анімації. Розділ завершується викладом критеріїв оцінювання академічного есе та мультимедійної презентації.

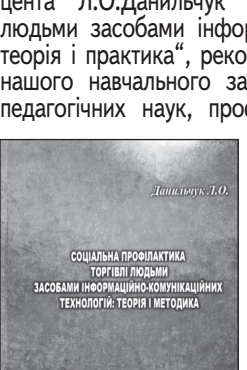
Без сумніву, згаданий навчальний посібник є вдалою спробою узагальнення теоретико-практичних здобутків у галузі граматики англійської мови і виступає результатом досвіду викладання його автором англомовного курсу "Теоретична граматика", а також сприяє запровадженню нового формату концептуалізації навчально-дидактичного матеріалу, якого вимагає сучасна система вищої освіти. Для цього у посібнику представлено аналіз основних проблем морфології та синтаксису в контексті провідних принципів сучасного системного мовознавства, причому, морфологія і синтаксис подаються як єдина система продукування мовлення і в курс вводиться розгорнуте ознайомлення з теорією рівнів мови, опозиційної теорії граматичних категорій, граматичні аспекти зв'язку, власне мови і мовлення.

Практичне значення навчального посібника полягає в можливості його використання як основи для комплексу навчально-методичного забезпечення курсу "Теоретична граматика англійської мови", а тому видання рекомендується не лише студентам філологічних спеціальностей педагогічних ВНЗ, а й усім, хто самостійно працює над вивченням англійської мови.

СТОРІНКАМИ ПУБЛІКАЦІЙ НАШИХ АВТОРІВ

ПРОБЛЕМА ДРЕВНЯ – ПРОФІЛАКТИКА МОДЕРНА

Історія все-таки має здатність повторюватися: трагедія суспільства тисячолітньої давності – торгівля людьми – виявила себе в сучасному світі оновленим форматом. А тому нинішня цивілізація змушена протиставити древній соціальній хворобі людства наймодерніші засоби протидії. Саме про це йдеться у монографії кандидата педагогічних наук, доцента Л.О.Данильчук "Соціальна профілактика торгівлі людьми засобами інформаційно-комунікаційних технологій: теорія і практика", рекомендованій до друку вченою радою нашого навчального закладу. Рецензували книгу доктори педагогічних наук, професори В.Є.Штифурак (Вінницький державний педагогічний університет ім.Михайла Коцюбинського), Ю.Й.Поліщук (Тернопільський національний педагогічний університет ім.Володимира Гнатюка) і Г.Х.Яворська (Міжнародний гуманітарний університет, м.Одеса). У ґрунтовному за змістом і об'ємному за обсягом науковому виданні представлено результати дослідження теоретико-методичних засад і обґрунтовано концепцію соціальної профілактики торгівлі людьми засобами інформаційно-комунікаційних технологій та охарактеризовано основний методичний інструментарій її реалізації – інформаційно-профілактичну кампанію. Образно кажучи, найефективніший здобуток сучасного світу – інформація – спрямовується проти найважчого спадку минулих віків – торгівлі людьми.

Автор монографії наголошує на актуальності інформування громадян держави про проблему торгівлі людьми як одного з найнебезпечніших злочинів проти особистості, що невідривне від формування усвідомленого і відповідального ставлення до загальнолюдських цінностей, особистого сприйняття норм моралі та дотримання законів. Науковець доводить: захист населення від негативних явищ залежить від ефективності соціальної профілактики, що дає можливість отримати певні знання та навики розпізнання суспільної небезпеки, здійснення вибору у критичних ситуаціях і прийняття відповідного рішення з метою ефективно діяти згідно цих рішень і нести відповідальність за свої вчинки. Акцентована увага на важливому висновку, який набуває значення соціально-методологічного принципу: чим більшим є масштаб соціальної загрози (або ступінь суспільної небезпеки), тим гострішою є потреба у використанні інноваційних засобів і методів у протистоянні їй.

У монографії подається наукова інтерпретація поняття "торгівля людьми" як феномена сучасності – злочину, що є порушенням громадянських прав і свобод людини та здійснюється вербуванням, приховуванням, одержанням людей незаконними способами (загроза силою або її застосування, обман, шантаж, підкуп тощо) з метою примусової праці чи інших способів і форм експлуатації. У соціальному аспекті торгівля людьми є мультинаціональною, організованою злочинною індустрією, яка дає багатомільйонні прибутки на рівні з торгівлею зброєю і наркотиками. Соціальна профілактика торгівлі людьми – це система юридичних, медичних, педагогічних заходів, спрямованих на попередження цього феномена та боротьбу з ним, а також надання допомоги, захисту і реабілітації постраждалим особам, що здійснюється на рівні соціальної політики держави.

У книзі здійснена детальна характеристика інформаційного підходу до аналізу об'єкта дослідження, котрий обумовлений тим, що всі наявні в дійсності взаємозв'язки мають інформаційний характер. Чітко демаркується розуміння інформації як базового функціонального поняття інформаційного підходу. Насамперед акцентується, що "інформація " і "знання " не є тотожними: інформація – об'єктивна, а знання – суб'єктивне. Інформація виступає знанням у полі комунікації як засіб передавання або транспортування знання. Тому вона є напівфабрикатом, сировиною знання або знанням у знаковій формі. У підсумку, інформація – це нові відомості, що прийняті, зрозумілі й оцінені її користувачем як корисні. Будь-яка інформація передається за допомогою інформаційних потоків із застосуванням і використанням певних інформаційних ресурсів, що виводить нас на інформаційні структури та інформаційні системи, і ми, зрештою, приходимо до інформаційно-комунікаційних технологій, засоби яких особливо ефективні в усіх секторах соціального буття. Специфічну роль такі технології відіграють у системі соціальних заходів профілактики та боротьби з торгівлею людьми. Важливо, що в монографії диференційовано поняття "інформаційно-комунікаційні технології", "засоби масової комунікації", "засоби масової інформації" і навіть "соціальна реклама" (як стимулювання доброчинної діяльності) та "суспільна реклама" (як пропаганда позитивних явищ).

До здобутків видання слід віднести визначення важливості та ризиків, що їх несе суспільству застосування сучасних інформаційних технологій, зокрема мережі Інтернет.

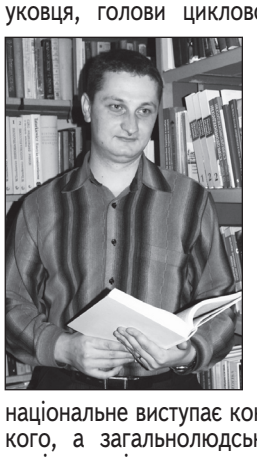
Основним завданням соціальної профілактики автор бачить надання повної і достовірної інформації про проблему торгівлі людьми для можливості свідомого вибору особою форм і напряму своїх дій та усвідомлення відповідальності за цей вибір. У такому аспекті важливою є інформаційно-профілактична кампанія як система впливу на певні групи населення засобами масового й індивідуального інформування з метою формування корисних моделей поведінки у відповідній сфері життєдіяльності, особливо там, де виникають ризики, дотичні до проблеми торгівлі людьми. Здійснено аналіз основних принципів, форм і способів організації ефективної інформаційної кампанії у сфері профілактики торгівлі людьми засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Автор висвітлює продуктивні методи використання таких елементів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, як телебачення, Інтернет, стільниковий зв'язок тощо.

Книга буде корисною науковцям, фахівцям-практикам, студентам і всім, хто вивчає чи кого турбує проблема торгівлі людьми в сучасному світі, переповненому суперечностями і ризиками.

ВІД ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКОГО – ДО ІНДИВІДУАЛЬНОГО

Міжнародний "Британський журнал науки, освіти та культури" виходить в Лондоні англійською, польською, українською, російською та турецькою мовами і подає матеріали з гуманітарних, суспільних, технічних і природничих наук. Частина його тиражу відправляється в бібліотеки найбільших ВНЗ Великої Британії та світу. Видання призначене для студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, фахівців і наукових працівників різних країн. Важливо, що матеріали часопису розміщуються в наукометричних базах SCOPUS і РИНЦ.

Саме в такому престижному науковому виданні опубліковане наукове дослідження нашого молодого науковця, голови циклової комісії гуманітарних дисциплін педагогічного коледжу Романа Дубровського "Загальнолюдське, національне та індивідуальне у поезії Галини Гордасевич радянського періоду". Показово, а тому особливо відповідально, що наш автор виносить на суд зарубіжного читача власне бачення проблеми співвідношення загальнолюдського, національного та індивідуального, проектуючи ці категорії через призму поетичної творчості Галини Гордасевич. У дослідженні стверджується, що національне виступає конкретним втіленням загальнолюдського, а загальнолюдське завжди залишається історично доцільним, і тому практично недослідженим, адже такі вічні категорії, як добро і зло, вірність і зрада, любов і ненависть залишаються актуальними і загальноприйнятими в соціумі будь-якої формації.

Автор дослідження стверджує, що творчість Галини Гордасевич у різні періоди різниться як за співвідношенням загальнолюдського, національного та індивідуального, так і за якісним складом цих компонентів. У першій поетичній збірці "Веселки на тротуарах", опублікованій у 1966 році, філософські мотиви поєднуються з тонкими ліричними нотами, а людина виступає як маленький, але багатогранний мікрокосм у межах всеосяжного макрокосму, таємниці якого поступово розкриваються завдяки спільній діяльності тисяч "я" – і всезагальне виливається в індивідуальне, а індивідуальне зливається із всезагальним. Поетеса демонструє рух від загальнолюдського через етнічне й національне до глибоко індивідуального, інтимного, де завжди залишається місце для духовного і творчого розвитку окремої людини як індивідуальності. У статті виокремлюється ще одна особливість творчості Галини Гордасевич – інтертекстуальність. Поетеса вільно володіла багатьма європейськими мовами та займалася перекладами, переосмислювала творчий досвід авторів, обирала їхні найцікавіші твори, давала власну художню інтерпретацію, де загальнолюдське переплiталось із особистим. У нових збірках Галина Гордасевич демонструє творчу духовну еволюцію своєї поезії: вона йде від загальнолюдських мотивів до слов'янських, від слов'янських – до національного начала, а від нього – до власне українського, яке, замикаючи еволюційне коло, змикається із загальнолюдським. Так у творчому доробку нашої краянки гармонічно поєднуються загальнолюдське, національне та індивідуальне начала.

ОДА СОПІЛЦІ ТА СОПІЛКАРЯМ

За ухвалою Видавничої ради Наукового товариства ім.Тараса Шевченка і кафедри гри на музичних інструментах і хореографії нашої академії опубліковано монографію кандидата мистецтвознавства, професора Богдана Яремка "Сопілкова музика гуцулів". Книгу рецензували доктор мистецтвознавства, професор Російського інституту історії мистецтв (Санкт-Петербург) Ігор Маціївський, доктор мистецтвознавства, професор Львівської національної музичної академії ім.Лисенка Надія Супрун-Яремко і кандидат мистецтвознавства, доцент Рівненського державного гуманітарного університету Юрій Рибак.

Згадана монографія – плід багаторічної науково-творчої і педагогічної праці автора в галузі карпатознавства і базується на зібраних ним у фольклористичних експедиціях матеріалах, транскрибованих і досліджених різножанрових п'єсах, що репрезентують гуцульську сопілкову традицію Косівського району Івано-Франківської області. Розглянуто конструкції, будову, звукоряди, аплікатури глобулярних сопілок (керамічна зозуля, окарина), безсвисткові (фоярка, середня флоєра) та свисткові (денцівка) сопілки з шістьма грифними отворами і подано методичні поради щодо оволодіння грою на них. Особливий інтерес представляють творчі портрети провідних гуцульських сопілкарів Миколи Думитрака, Петра Реведжука, Григорія Линдюка, Миколи Павлюка, що доповнений музикознавчим аналізом їхніх сопілкових п'єс.

Значну практичну цінність мають додатки до основного тексту монографії: бібліографічний список, що містить 82 позиції; список гуцульських народних традиційних сопілкарів-професіоналів і аматорів, де подається бібліографічна інформація про 37 майстрів сопілкарського мистецтва, зокрема про основні складові їх репертуару; для теоретиків-музикознавців – покажчик вокальних, сопілкових, скрипкових транскрипцій, вміщених у книгах Ф.Колесси, Ст.Мерчинського та Р.Герасимчука у порівнянні з сопілковими транскрипціями Б.Яремка. Автор монографії зазначає, що музично-етнографічні матеріали для комплексного дослідження сопілкового виконавства та реконструкції творчих портретів сопілкарів нагромаджувалися у формі аудіозаписів та інформації, отриманої від самих музикантів, їхніх творчих колег і місцевих жителів. Для здійснення аналітичних нотацій була застосована загальноприйнята в сучасному етноінструментознавстві методика, на базі якої відображена структура музичного твору, а за допомогою певних знаків позначені засоби виконавської виразності й аплікатури. Унікальне практичне значення монографії полягає в тому, що на основі функціонального призначення сопілкових п'єс, виконуваних народними музикантами. Такі п'єси систематизовано і диференційовано на музику "до співу", "до танцю", "до слухання", "до коляди", а також на маршову весільно-обрядову.

Наповнена теоретичним змістом і насичена практичним музикотворчим матеріалом монографія Богдана Яремка є справжньою мистецькою одою традиційному українському народному інструментові – сопілці та шанованим в усі часи майстрам-сопілкарям, які відтворюють, збагачують і зберігають для нащадків один із невмируших жанрів українського музичного фольклору.

ГАЛИЦЬКІ СОЛОСПІВИ

Побачив світ другий випуск антології камерно-вокальної музики Галичини у форматі навчального посібника "Солоспіви галицьких композиторів". Видання має Гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів мистецьких навчальних закладів III – IV рівнів акредитації". Один із авторів посібника – доцент кафедри методики музичного виховання та вокально-хорових дисциплін нашої академії Катерина Степанівна Маслій. Рецензували книгу відомі музикознавці – доктор мистецтвознавства, професор Львівської національної музичної академії ім. М.Лисенка Л.О.Кияновська, доктор мистецтвознавства, дійсний член НТШ Н.О.Супрун-Яремко і доктор педагогічних наук, професор Рівненського державного гуманітарного університету Я.В.Сверлюк. Окрім загальної характеристики музичної культури Галичини, у навчальному посібнику дається поглиблено докладний музикознавчий аналіз кожного вокального твору з короткими відомостями про композиторів, а також методичні вказівки щодо підбору репертуару та його виконання.

На матеріалі зразків камерно-вокальної музики композиторів XIX – XX століть у "Солоспівах..." представлена динаміка стильової еволюції галицької музичної культури в контексті культурно-мистецького життя Галичини з її центром Львовом, а також іншими містами як важливими регіональним осередками, пов'язаними із творчістю діячів музичного мистецтва. Упродовж цього періоду галицька музика пройшла шлях від аматорства, презентованого такими талановитими музикантами, як Віктор Матюк, Остап Нижанковський, Ярослав Лопатинський, до перших професійних композиторів Дениса Січинського і Ярослава Ярославенка, на зміну котрим прийшли митці з європейською музичною освітою Станіслав Людкевич, Василь Барвінський, Микола Колесса, а згодом і представники львівської композиторської школи Анатолій Кос-Анатольський, Володимир Флис, Богдана Фільц, Мирослав Скорик. Важливо, що вибіркові зразки камерно-вокальної творчості цих композиторів опубліковані в посібнику переважно з урахуванням можливості їх використання у навчальному процесі українських мистецьких вищих закладів освіти.

Навчально-репертуарний посібник "Солоспіви галицьких композиторів" включає 49 творів 25 композиторів, які презентують музичну спадщину, присвячену одному камерно-вокальному жанру одного регіону України, а тому має водночас художню, теоретичну і практичну цінність. Разом з тим видання знайомить сучасну молодь із видатною музичною культурою, що упродовж століть формувала своєрідну нішу, збагачуючи українську музику, й уможливлює її пізнання та відтворення через одноосібне вокальне виконання.

Дане навчальне видання є допоміжним матеріалом для вивчення низки фахових дисциплін з музикознавчих спеціальностей "Вокал", "Методика викладання постановки голосу", "Методика роботи над естрадним репертуаром", "Методика вокальної самопідготовки", "Вокально-виконавський аналіз", а тому буде корисним для викладачів і студентів мистецьких спеціальностей.

ІСТОРІЯ У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ Т.ШЕВЧЕНКА

Ірина СКАКАЛЬСЬКА, доктор історичних наук

Події останніх місяців та днів показали актуальність творів Тараса Шевченка. Ціною життя Небесної сотні ми отримали унікальний шанс – змінити країну. Проте в даний час зіштовхнулись із новою загрозою, яка є небезпечною для єдності, суверенітету і державності України. І тому як ніколи повинні згадувати і виконувати „Заповіт" Великого Кобзаря.

Історики вже давно висловили думку, що художня спадщина поета, виступає історичним джерелом для вивчення минулого та прогнозування майбутнього суспільно-історичного розвитку. У цьому сенсі доробок Т. Шевченка відкриває перед дослідником української історіософії значні можливості, адже він знав і студіював історичні першоджерела, друковані й рукописні праці з історії та використовував їх у творчому процесі.

У спробі історіософського прочитання творів Шевченка я не буду оригінальною. Наприклад, визначний український історик XIX ст. Володимир Антонович у доповіді „Про відтворення історичних подій у поезії Шевченка", виголошеній 1 березня 1881 р. на засіданні історичного товариства Нестора-літописця, зазначав, що „поет відтворює живий і суцільний образ доби, оживлює і виводить перед очі читача окремі особи, цілі покоління".

Проблемі історіософії Т. Шевченка присвячено чимало праць, їх автори прагнули осягнути розуміння історії Кобзарем. В. Яременко у статті „До проблеми історіософії Тараса Шевченка: методологічні підходи" зазначає, що доробок Великого Кобзаря відкриває перед дослідником історіософії великі можливості. Також один із центральних аспектів дослідження Ю. Барабаша – поетична історіософія Т. Шевченка.

Дослідник Ю. Барабаш охарактеризував визначення історіософії Т. Шевченка: „Це сукупність Шевченкових поетично-філософських інтерпретацій, версій, оцінок подій національної історії, тлумачень її сенсу і тенденцій, характеристик героїв і „антигероїв". Як продовження попередньої думки, ми вважаємо, що під історіософією Т. Шевченка слід розуміти його світоглядні ідеї, погляди, що включають в себе знання розвитку історичного процесу, його сенс, роздуми над долею народу; історичний матеріал творчо інтерпретується в образах, сюжетах; накреслюються перспективи на майбутнє як української та світової історії, так й історичного процесу в цілому поетом-пророком.

Об'єктом дослідження є твори Тараса Шевченка крізь призму історіософії.

Тарас Шевченко відчував своє призначення розповісти українському народові складну й героїчну історію його землі, оживити історичну пам'ять, воскресити національний дух. Шевченкове слово відтворює історичну подію, історичний факт такими естетичними засобами, щоб спочатку зруйнувати стереотипи, їх сприйняття, пов'язані імперською політикою Росії, а потім цю подію чи факт подати в новій інтерпретації, в достовірній формі.

Творчість Кобзаря належить першій половині й середині XIX ст. – початку українського національно-культурного відродження. Це вихід «Історії Русів», діяльність масонів, відкриття університету в Харкові та Києві тощо. Недаремно Т. Шевченко у своїй біографії, написаної за рік до смерті зазначав: „Історія мого життя складає частину історії моєї батьківщини".

Переконливим свідченням з приводу того, наскільки глибоко Шевченко переймався історією України, можна судити з того факту, що навіть у посмертному описі його скромної бібліотеки, зібраної в останні роки його життя після повернення із заслання, понад третину назв займають історичні книги. Також одне із джерел Шевченкових історичних знань – живе спілкування з учасниками подій. Так, розповіді про Коліївщину Шевченко чув від свого діда і черпав з них непокору, і козацьку вольницю, тому глибину Шевченкових історіософських поглядів не виміряти без аналізу його знань про Коліївщину. Слова з „Передмови" до „Гайдамаків" підтверджують це.

Задовго до того, як М. Костомаров звернувся до українського минулого, В. Антонович ще тільки вчився, а М. Грушевський ще не народився, Т. Шевченко встиг окреслити всі ключові моменти нашої історії.

Важливо зауважити, що для багатьох українців вітчизняна історична пам'ять постає саме з творів Т. Шевченка.

Відзначимо й те, що у творчості Шевченка важливе місце займає поняття „панівна верства" тобто „еліта". Але Шевченко не переймався проблемами її плекання, бо розумів, що така верства сама себе створює. Натомість у нього потужно звучить мотив історичної відповідальності верхів перед „братами незрячими-гречкосіями". Узагалі, ця відповідальність еліт за долю народу – наскрізна тема Шевченкової історіософії. Це питання переймання елітою чужинецьких впливів до такої межі, що це призводить до часткової або повної втрати самобутності нації. Про це застерігав Шевченко.

Історіософія у Шевченкових творах не може не викликати захоплення переліком імен історичних постатей. Це легендарні біблійні царі Іудеї Давид та Ірод, відомий своєю жорстокістю римський імператор Нерон; останній ассирійський цар Ашшурбаніпал, знаменитий заснуванням Стародавньої бібліотеки клинописних текстів; середньоазійський полководець Тамерлан. Цей перелік можна продовжити.

Справжніми героями української історії в зображенні Шевченка-історика постають ватажки козацьких виступів кін. XVI – поч. XVII ст., – С. Наливайко, Т. Трясило ін. Герої в історичному дискурсі Шевченка це ті історичні діячі, хто віддає життя за Україну, її волю.

У посланії „І мертвим, і живим ..." Т. Шевченко, засуджуючи козацьку старшину та тих гетьманів, котрі засуджували інтереси України й допомагали ворогам визискувати власний народ, з пошаною ставитися до Гетьманщини, як форми української державності

У вірші „Іржавець" Шевченко висловив своє ставлення до гетьмана Мазепи та різко осудив політику Петра І щодо України, спрямовану на знищення залишків її державності. Це відображено у творі „Великий льох", там є такі слова: „У самих палатах /Мазепиних ... Коло мене / І сестра, і мати / Зарізані, обнявшися, /Зо мною лежали ...".

Упродовж усього творчого життя уява геніального поета-патріота не раз повертається до Богдана Хмельницького – цієї наймогутнішої постаті нової історії України. Проте неоднозначність оцінки Тарасом Шевченком постаті уславленого українського гетьмана Богдана Хмельницького, виходячи з трагічних наслідків його політики на завершальному етапі своєї діяльності. Шевченко бачив до яких наслідків привела угода Хмельницького з російським царем.

Не можливо обминути участі Шевченка у діяльності Кирило-Мефодіївському товаристві, зокрема, М. Грушевський характеризуючи присутність Кобзаря у діяльності товариства як велику подію в українському національному житті 40-х рр. XIX ст. наголошує, що в Києві тоді зійшлися „найвизначніші талантом і високими мислями про відродження свого народу" діячі української культури.

Роль Шевченка у Кирило-Мефодіївському товаристві – це позиція борця, коли він піднявся до державного діяча, задумуючи майбутню конфедерацію слов'янських народів. У поемі „Єретик" Шевченко висловив своє ставлення до одного з найгостріших питань політичного життя Європи того часу – слов'янського питання. „А я тихо / Богу помолюся, / Щоб усі слав'яне стали / Добрими братами, / І синами сонця правди ...".

Історія України у візії Шевченка і відтворення її геніальним поетичним словом являє собою досить цілісну картину. Його концепція спиралася на реальну історичну основу нашої минувшини і тодішнього України, на реальні події, факти й історичні персоналії. У творах Великого Кобзаря історичне минуле тісно поєднувалося з роздумами про долю українського народу, про його національне відродження, про його майбутнє. При цьому він чітко відстоював позиції правдивої історії України, і вимагав дотримуватись такого принципу від інших. „Для Шевченка, – пише Іван Дзюба, – в його поезії було ніби дві України: Україна як неминуща основа і Україна як історичний момент ...".

Великий Кобзар у своїх історичних творах був на вищому рівні, аніж найвідоміші сучасні йому фахові історики. Пантелеймон Куліш мав певні підстави у надгробному слові у березні 1861 року не тільки відзначити виняткову роль Шевченка в українській культурі як геніального поета, але й назвати його „нашим первим істориком". Це не просто люб'язність з боку Куліша. Він сам займався українською історією, і при цьому визначив гідне місце Шевченка в українській історіографії.

Чому перший історик? Шукати в поезіях Шевченка хронологічних схем – невдячна робота. Він не будує концепцій, а шукає смислів. Художній образ української історії, створений Шевченком, навдивовижу простий та універсальний, і водночас живий. Разом з тим історична оповідь Т. Шевченка цілком відповідала викликам його часу – духу Романтизму.

У „Посланні" („І мертвим і живим, і ненародженим") Шевченко сприймає Україну з її письмом могил, якими засіяна земля її, книгою історії, яку треба „прочитати", „не дурячи самих себе!".

Шевченко, створюючи свій гімн волі, звернувся не до драматичної й героїчної історії України. Він побачив тему ширше – Кавказ! На Кавказі почергово зароджувалися і згасали могутні держави, ханства, князівства. Кавказькі народи мали свої міста, фортеці, храми, самобутню культуру та історію... Шевченко показав світу оголену, страшну правду. „Кавказ" прославляє не тільки і не стільки горян, а всі народи-правдоборці...

Подальша доля українського народу, перспективи його державності пов'язані у Тараса Шевченка з такими історичними й соціально-політичними проблемами, що відбувалися тоді в Європі і світі. В 1789 році вперше на планеті у Сполучених Штатах Америки постала нова владна структура – президентство і демократія.

Слава перших американських та європейських президентів (особливо – їхня повага до своїх конституцій та відсутність прагнень, пов'язаних із узурпацією влади) сягнула навіть розчленованої двома імперіями України. Природно, що відгукнулась вона у свій спосіб і у Шевченковій поезії. Особливо його приваблювало зародження нових відносин між людьми у колишній англійській колонії. У поетичних рядках Шевченко висловлював своє захоплення одним з них, першим президентом США, головою Конвенту з розробки конституції Д. Вашингтоном, і разом з тим сподівання кращої долі для свого народу зі своїм, українським, „Вашингтоном. / З новим і праведним законом". Задумаймося, як ці слова є актуальними нині. Без сильного політичного лідера в Україні нічого не буде.

Поема „Сон – Гори мої високії" написана в перший рік заслання, один із важких періодів його життя, у другій половині 1847 р., поклала початок історіософській проблематиці в Шевченковій творчості цього періоду (раніше поет заторкував її лише у вірші „За байраком байрак" із казематного циклу). Тяжко – надто на першій порі й надто морально – караючись у неволі, Шевченко, однак, не замикається на своєму лихові, думка його сягає обріїв далеко ширших, особисту драму він прагне осмислити в контексті драми загальнонаціональної, української „історії-правди", її як славних, так і гірких, інколи ганебних уроків. Звернення до історії розбуркує і живить поетову пам'ять про далеку Україну, збагачує, робить повнішим її образ, тішить серце й хоча б трохи гамує ностальгію.

Зауважимо, що Шевченків погляд на історію України в ці роки зазвичай виважений, оцінка подій і постатей критична, часом жорстока, та буває, що крізь тверезий історіософський аналіз пробивається відгомін колишньої ідеалізації національної давнини – те, що можна б назвати історичними ілюзіями. То промайне (щоправда, в міркуваннях ліричного персонажа, не прямо авторових) однозначна характеристика Гетьманщини як „Божого раю"„Сон – Гори мої високії"). У вступі до поеми „Чернець" учувається давня, ще з часів ранніх поезій, романтична нота жалю за славним минулим: „Було колись", „Не вернеться", „А я, брате", / Таки буду сподіватись", а сцену обрання гетьмана у вірші „У неділеньку святую" витримано в урочисто-піднесеній тональності історичної пісні, із замилуванням козацькими ритуалами й атрибутикою.

Чи вважав Т. Шевченко, що на історичному матеріалі можна передбачити прийдешнє? Своєрідні пророцтва можна відшукати у творах Кобзаря. Немає такої події у нашій історії, де б він був не на місці. Згадаємо Голодомор 33-го, і моторошно війне від його рядка – „гробокопателі ходили". Сахнешся, 2014-й рік – про події новітньої революції, загибелі людей – і почуєш прокляття: „Бодай кати їх постинали, отих царів, катів людських!". Дивлячись на деяких земляків, думаєш Шевченковими словами: „За шмат гнилої ковбаси у вас хоч матір попроси, то оддасте ... ". Все і про все сказав Шевченко.

І найголовніше, ми повинні звертатися до твору Тараса Шевченка „Розрита могила". В ньому великий поет волає до національної самоповаги. Нам потрібно перевести енергію протистоянь у русло державності і національного творення. Держави падають не від нападу агресорів. Як правило, спершу йде ослаблення через те, що втрачається історична пам'ять, губляться традиції, не підтримується національна ідея, забувається рідна мова, зникає єдність і цілісність народу. Комплексне вирішення елітою вищезазначених проблем має стати суттю національної політики держави.

Отже, історіософія Шевченка знаходить своє вираження і втілення не в наукових дефініціях, а в творах, знаходимо її в конкретних художніх сюжетах, мотивах, персонажах. Кожне покоління має право по-новому читати твори Шевченка. Поезія Кобзаря – вічна книга кожного свідомого українця.

ДЕНЬ СТУДЕНТА - НАШЕ СВЯТО!

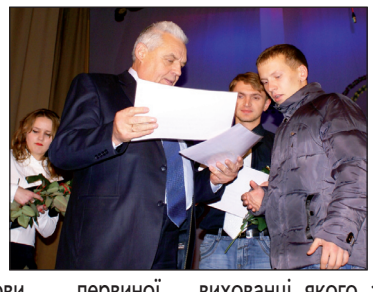
У районному Будинку культури пройшли урочистості та святковий концерт до Міжнародного дня студента. Свято відкрило дефіле у виконанні студентів фізкультурного факультету.

Концертну програму розпочав камерний хор під керівництвом Алли Афанасенко ("Гаудеамус", диригент – студентка четвертого курсу Надія Гребінчик; українська народна пісня в обробці Є.Козака "Дівча в сінях стояло", диригент Марія Томчук).

Слово для привітання студентського товариства з професійним святом надається заслуженому працівнику освіти України, почесному громадянину міста Кременець, ректору Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, професору Афанасію Ломаковичу. До слів привітання приєдналися батьки та гості свята.

Світлій пам'яті Героїв Майдану присвятила пісню "Вольная воля" лауреат всеукраїнських конкурсів Катерина Байрах. А її патріотичний настрій підхопили студенти природничо-технологічного факультете Катерина Ткачук, Влад Андрощук та Руслан Хоронжук з піснею "Україна – то моя земля" у супроводі гітари.

Вітання голови первиної профспілкової організації студентів Андрія Заблоцького продовжується "Коломийками " у виконанні студентського гурту "Веселі спудеї". А на зміну їм виходить хореографічна група під орудою Наталії Ткач і захоплює увагу гостей "Плескачем" та "Березнянкою".

Надзвичайне піднесення запанувало у залі, коли ведучі запросили на сцену самих трудових хлопців та дівчат, які не тільки можуть орудувати стамесками та киянками, а й уміють своїм гумором піднімати всім настрій. Бо особливо в День студента просто необхідно радувати друзів оновленими анекдотами та байками зі студентського життя, співати, танцювати, тобто показувати всі таланти, на які здатна команда КВК педагогічного факультету.

Творчі натури завжди притягуються. Свідченням цього є дуети, які поєднала любов до пісні: Лара Кравчук (11-А) та Андрій Слюсаренко (41-М) і першокурсниці мистецького факультету Катерина Шувалова та Олександра Кир'янчук, які розпочали власний творчий шлях у колективі "Домісольки". Кременецького районного Будинку культури.

Нещодавно в когорту хореографів вписався випускник мистецького факультету, лауреат міжнародних конкурсів Євген Найчук, вихованці якого запропонували глядачам "Єврейський танець". "Поліську польку" майстерно виконали їх старші колеги з народного танцювального колективу "Горлиця", який очолює член Національної спілки хореографів України Андрій Медецький.

Наше свято проходить у нелегкі буремні дні, адже на Сході України точиться війна, гинуть наші хлопці. Сьогодні серед бійців АТО – колишній студент, виконавець творчого колективу "Tony van Gott" Іван Подніжний, який залишив кременчанам слова і музику "Вальсу", що прозвучав у виконанні друзів по гурту Евеліни Саюшевої та Ігора Стецюка під супровід гітари.

Розкрити свій пісенний талант мали нагоду представниці нашого студентства Дарія Оліфір Олена Силка та голова волонтерського загону Анна Крижна.

А флешмоб дівчат першого курсу факультету іноземних мов та яскравий віночок пісень групи "Гарячі голови" підвів студентське свято до завершальної частини. Традиційно, студенти чекають завершального слова від спонсорів. Тому виступи представників "Укрсиббанку", їхні вдячні слова за співпрацю, та найголовніше – подарунки – створили довершену святкову атмосферу.

Адже студентські роки – найкращий час у житті людини, яка робить свої перші самостійні кроки. Це роки, присвячені пошуку істини, творчості, прагненню досконалості, це неповторні миті становлення особистості. Тож хочеться сподіватися, що в цей день студенти всього світу об'єднаються і зітруть всі відмінності між кольором шкіри, мовою і традиціями, а на всій нашій неосяжній планеті цього дня святкуватимуть і радітимуть представники однієї групи людей під назвою "студенти".

І ВЕСЕЛО, І КРЕАТИВНО...

Ірина ВАСЮТИНСЬКА, власкор "Замку"

Історія Хелловіна сягає далеких часів раннього Середньовіччя, коли це свято мало дещо інше тлумачення, ніж сьогодні. Древні кельти святкували Новий рік у ніч із 31 жовтня на 1 листопада, що символізувало смерть природи і приурочувалося повелителю смерті Самхаїну. Напередодні друїди (кельтські жерці) обходили всі помешкання, гасили домашні вогні та громадські багаття. А у свято запалювали велетенські кострища, на яких вчиняли жертви князю темряви. Давні кельти вірили, що коли Самхаїна вдається вдовольнити, то він відпускає душі померлих побачитися цієї ночі з живими родичами, але для цього живим треба переодягнутися в мертвих. Звідси й звичай рядитися скелетами, вовкулаками, русалками, із гарбуза виготовляти подобу черепа, у який вставляти свічку, вимагати гостинців (бо померлих треба задобрювати, аби вони не накоїли біди)...

Та навряд чи хто з учасників цього веселого дійства, що проходило в Кременецькому педагогічному коледжі, задумався над історією Хелловіна. Як і більшість креативного студентства, вони просто хотіли "відірватися по повній програмі" після виснажливих занять і показати все страшне і веселе, на що тільки здатні.

Сама атмосфера оформлення темного приміщення зі звисаючим надокучливим павутинням і черепами-гарбузами зі свічками навівала деякий холодок жаху, не кажучи вже про одяг героїв. Тут можна було зустріти і смерть у декількох її проявах, масу привидів, мерців, красивих відмочок та упирів.

До послуг відвідувачів – виставка тематичних плакатів і пристойний вибір страв за досить низькими (як на нинішню ситуацію) цінами: за 2 – 3 гривні можна перекусити "Привидом Каспера" , "Труною вампіра" чи просто "Гробиками"; для більш вишуканих гурманів пропонувалися "Пальці", "Очі вампіра", "Гарячі перці", а то й делікатесні "Хробаки могильні". Все це необхідно було запити "Напоєм справжньої відьми" чи "Кривавою Мері". Трапезу доповнювали поодинокі моторошні звуки та крики, ймовірно, потойбічного походження...

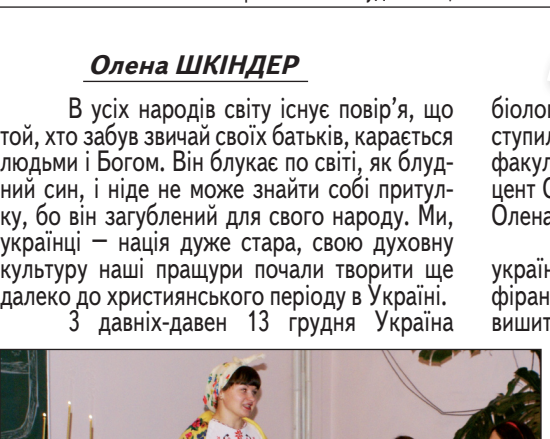
Що тут казати – повеселилися на славу! Креативно, дружно і зовсім без підтексту... Організаторами забави стали викладачі іноземних мов коледжу Т.В.Нікіфорчук, О.В.Мороз, Н.М.Кікіна, Н.В.Багнюк, Н.А.Бодруг, а безпосередніми учасниками були студенти спеціальності "Дошкільне виховання", до яких долучилися окремі представники 31-Фк та 11-ої і 21-ої ТОк груп.

ЗІ СКАРБНИЦІ НАРОДНИХ ЗВИЧАЇВ

Олена ШКІНДЕР

В усіх народів світу існує повір'я, що той, хто забув звичай своїх батьків, карається людьми і Богом. Він блукає по світі, як блудний син, і ніде не може знайти собі притулку, бо він загублений для свого народу. Ми, українці – нація дуже стара, свою духовну культуру наші пращури почали творити ще далеко до християнського періоду в Україні.

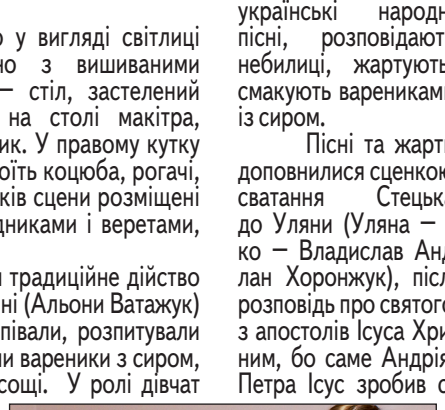
З давніх-давен 13 грудня Україна

святкує День святого Андрія Первозванного. І хоч Первозванний – це християнський святий, учень Христа, апостол, що проповідував християнство, але народні традиції, звичаї та обряди в день цього святого мають стародавній дохристиянський характер закликання, ворожіння, ритуалу з "калитою". Ця давня традиція частково призабута сьогодні. Та ми хочемо повернути їй життя, щоб ожила одна зі сторінок молодості наших матерів і бабусь – вечорниці в ніч на Андрія, які підготували студенти 41-Б групи та їхні молодші колеги-біологи. Ініціатором проведення свята виступила декан природничо-технологічного факультету, кандидат біологічних наук, доцент О.І.Дух. Ведуча дійства – автор замітки Олена Шкіндер.

Сцену оформлено у вигляді світлиці української хати. Вікно з вишиваними фіранками; біля вікна – стіл, застелений вишитою скатертиною, на столі макітра, свічник, хліб, глечик. У правому кутку – піч, біля якої стоїть коцюба, рогачі, лопата. З двох боків сцени розміщені лавки, накриті хідниками і веретами, табуретки.

Відкрилося традиційне дійство із зустрічі господині (Альони Ватажук) з дівчатами, які співали, розпитували про свято, готували вареники з сиром, інші страви та ласощі. У ролі дівчат виступили Катерина Гузовата, Лілія Кузьмук, Ганна Гацюк, Юлія Проказюк, Марія Морозюк, Ірина Висоцька, Яна Губеня, Юлія Яцко, Юлія Китай Ольга, Руслана Набухотна і Віта Тишкова.

Та тільки дівчата почали ворожити на свою дівочу долю за допомогою чобітків, до світлиці стали стукатися хлопці. З веселими жартами дівчата нарешті впускають їх до оселі.

Хлопці (Іван Лахманюк, Василь Бусько і Василь Повшенюк) також співають українські народні пісні, розповідають небилиці, жартують, смакують варениками із сиром.

Пісні та жарти доповнилися сценкою сватання Стецька до Уляни (Уляна – Оксана Онисько, Стецько – Владислав Андрощук, Олексій – Руслан Хоронжук), після чого господиня веде розповідь про святого Андрія: "Андрій – один з апостолів Ісуса Христа, названий Первозваним, бо саме Андрія та його брата Симона-Петра Ісус зробив своїми першими учнями. Обидва були рибалками, обидва без вагань прийняли вчення Христа і були наділені властивостями цілителів. В апостолів вірили, бачили їхні надзвичайні вміння зцілювати хворих, калік. Незрячі, кволі, після зустрічі з ними ставали здоровими. З роками народ перестав звертатися до Андрія Первозванного як до свого зцілителя. Люди вірили, що саме в ніч народження апостола можуть збутися ті бажання, які омріяв кожен. Особливо дівчата. І ще старі люди кажуть, що все загадане збудеться тільки тоді, коли в нього віриш. Без віри гадання не буде мати ніякої сили. От так-то, мої любі, прийшов час ворожіння".

І пішли в хід "Човники", "Стрічки", "Тарілки" і пісні – народні, веселі, сумні, жартівливі, поки не завітали в гості пан Калитинський та пан Коцюбинський. Всі хлопці беруть участь у кусанні калити. Паляницю одержують ті, хто вкусить і не засміється. Всіх, хто засміється, мажуть сажею. Дівчата навмисно смішили хлопців, щоб вимазати їх.

Господиня запрошує хлопців і дівчат заколядувати, бо в цю пору настає час коляди. Ось так ожили перед нами ігри і забави нашого народу. Тепер головне, щоб вони і надалі не пішли у забуття. Міцний наш рід, жива у ньому пам'ять про минуле. Тож бережімо цю прекрасну, невичерпну скарбницю. У ній розум, кмітливість, гумор, надія і світло завтрашнього дня.

Фото Петра Данилюка

СВЯТО РІДНОГО ДОШКІЛЛЯ

Цього дня районний Будинок культури вітав особливих гостей – тих, хто тим чи іншим чином причетний до виховання най-

молодших громадян свого краю.

Урочисте зібрання педагогічної громадськості Кременеччини, приурочене Всеукраїнському Дню дошкілля, щирими вітальними словами відкрили його ведучі – методист райметодкабінету з дошкільної освіти Лідія Лапка та музичний керівник ДНЗ с.Кушлин Микола Горошко.

Після глибоко патріотичного звернення представника педагогічного колективу дошкільного навчального закладу "Калинка" с. Шпиколоси Ганни Козак з поезією В.Баранова "До українців" присутні традиційно вшанували хвилиною мовчання всіх, хто віддав своє життя за Україну.

Хвилюючі слова ведучих продовжили вітання вихованців "Калинки", які заслужено отримали за це смачні подарунки.

Представники районної державної адміністрації та районної ради Віталій Ткачук, Андрій Смаглюк і Людмила Шевчук привітали працівників дошкільних установ, а окремим з них вручили подяки та грамоти за самовіддану роботу. До них приєдналася голова районної організації профспілки працівників освіти і науки Лілія Чечуріна.

Цьогоріч когорту завідувачів ДНЗ поповнили Олена Псюк (ДНЗ "Капітошка", с Плоске), Валентина Климчук (ДНЗ "Перлинка", с Лосятин), Ольга Михно (ДНЗ "Бджілка", с.Дунаїв)та Елла Качан (ДНЗ с.Іванківці). Крім цього, в освітянську сім'ю влились молоді педагоги: Людмила Бездощук і Мар'яна Костюк (ДНЗ "Сонечко", с.Розтоки), Галина Климчук (ДНЗ "Перлинка", с.Лосятин), Ольга Кістеньова (ДНЗ "Золотий ключик", м.Кременець), Марія Камінська (ДНЗ с.Іква), Людмила Матілевічус ("Лісова казка", с.Кімната), Ольга Стецюк (ДНЗ № 3, м.Кременець), Ольга Тарнавська (ДНЗ "Капітошка", с. Плоске), Віталія Томчук (ДНЗ № 5, м.Кременець), Неля Валігура, Валентина Шляхтинчук та Вікторія Онучина (ДНЗ "Бджілка", с.Дунаїв).

У святковому залі зібралось багато людей, які все своє життя присвятили вихованню підростаючого покоління: нинішні працівники ДНЗ; котрі працювали в дошкільній освіті, а на даний час виконують інші функції; ті, хто знаходиться на заслуженому відпочинку. З вітальними словами звернулася наставник педагогів-дошкільників, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії та методики Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка, доцент Тетяна Фасолько.

У перервах між вітаннями колишня вихованка ДНЗ № 3 м.Кременця Ольга Гуменюк подарували присутнім пісню "Україна – це ми", а зразковий ансамбль танцю "Барвінок" – веселу "Польку зі скоком".

Та винуватці цього чудового свята не лише приймали дарунки від своїх вихованців і колег. У них теж було чим порадувати гостей. Літературний редактор газети "Замок", місцева поетеса, член Національної спілки журналістів Ніна Багнюк представила збірку творів працівників дошкільних навчальних закладів Кременецького району "Веселкове дошкілля".

На завершення урочистостей гостям запропонували дивовижний коровай від Катеринівської землі, після чого на сцену запросили народний аматорський гурт "Сім п'ятниць" (керівник Іван Ребрина). Солісти гурту дали змогу глядачам "по повній програмі" насолодитись улюбленими творами.

Святкове фойє Будинку культури рясніло від різнобарв'я тематичних композицій, виконаних педагогами та дітьми дошкільних навчальних закладів району, від багатства вишиванок учасників та гостей дійства. Довкола панувала атмосфера зустрічей з давніми колегами по роботі, наставниками. А над усім цим витав особливий дух великої єдності, що змушувала серце мимоволі завмирати – і ставати сильнішими...

ЛУНИ ПОВСТАНСЬКОГО КРАЮ

Марія КУЛІШ, власкор "Замку"

Чотирнадцятого жовтня відзначається одне з найбільш шанованих свят в Україні - свято Покрови Пресвятої Богородиці. 1942 року в цей день було офіційно утворено Українську Повстанську Армію, яка теж обрала собі свято Покрови за день Зброї, віддавшись під опіку Святої Матері Богородиці. Українська Повстанська Армія боролася за самостійну Україну, воювала проти польської Армії Крайової, гітлерівської Німеччини і Радянського Союзу. Таким чином, Покрова святкується в нас не тільки як народно-релігійне, а й національне свято.

Навесні 1943 року в урочищі Дігтярня біля села Антонівці було закладено табір УПА. За короткий час він став справжньою повстанською базою. Тут були пекарня, чинбарня, м'ясопереробний цех, ремонтні майстерні (зброї, амуніції, сідел), підстаршинська школа, курси медсестер. Кілька спроб німців розгромити табір силами поліцейських частин (німецька жандармерія і польські поліцейські підрозділи) успіхом не увінчались. Саме боротьба Української Повстанської Армії за визволення рідної землі з-під ярма чужоземних поневолювачів та здобуття власної української держави являє собою одну з найславетніших сторінок вітчизняної історії. Повстанський рух сіяв зерна спротиву радянській системі. З цієї боротьби народжувався громадянин, який, на відміну від пересічного жителя Радянського Союзу, був не тільки свідомий своїх прав, але готовий ці права захищати, навіть зі зброєю в руках. На початку 1990-х років до 50-річчя УПА табір було дбайливо реконструйовано.

Святкування з нагоди 72-річчя УПА відбулись у форпості визвольної боротьби, на території музейного комплексу «Штаб УПА-Південь» у селі Антонівці Шумського району. За словами Юрія Головатюка, начальника відділу культури, відбувається це святкування щороку близько 20-ти років, відколи відновили повстанський цвинтар. Декілька років тому недалеко від цвинтару побудували невеличку капличку, яку освятили.

У селі Антонівці Шумського району відбулося обласне літературно-мистецьке свято "Луни повстанського краю". Розпочалося воно з Божественної літургії в капличці. Потім урочистою ходою учасники дійства вирушили до повстанського кладовища, де пам'ять воїнів УПА вшанували поминальною панахидою. Опісля на гостей чекало невеличке літературно-мистецьке дійство, яке відкрив вітальним словом голова Тернопільської обласної державної адміністрації Олег Сиротюк. Він привітав присутніх зі святом Покрови Пресвятої Богородиці, Днем українського козацтва та 72-ю річницею утворення УПА. Також виступили голова Кременецької адміністрації Василь Гавах та кандидат у народні депутати Василь Лабайчук та інші. Вшанувати воїнів УПА приїхав і гість з Рівненщини Олександр Павлюк.

Перед учасниками свята виступили самодіяльні колективи та виконавці, котрі виконували повстанські пісні, зачитували патріотичні поезії. Відбулося нагородження учнів 9 – 10 класів з Тернополя, Рівненщини, Одеси, Житомирщини, Харкова, які брали участь у турнірі юних правознавців.

Велика кількість людей приїхали віддати шану пам'яті воїнам Української Повстанської Армії. Приємно було бачити не лише старших людей, а й молодь. На сьогодні важливо пам'ятати і знати історію свого краю, адже той, хто не знає свого минулого, не вартий майбутнього.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2015-2016 навчальний рік

На основі повної загальної середньої освіти (11 кл) за спеціальностями:

Фізичне виховання
Сертифікати: українська мова та література, біологія, конкурс фізичних здібностей

Образотворче мистецтво
Сертифікати: українська мова та література, історія України, творчий конкурс

Музичне мистецтво
Сертифікати: українська мова та література, історія України, творчий конкурс

Технологічна освіта
Сертифікати: українська мова та література, математика, творчий конкурс

Дошкільна освіта
Сертифікати: українська мова та література, історія України, біологія

Соціальна педагогіка
Сертифікати: українська мова та література, історія України, біологія

Біологія
Сертифікати: українська мова та література, біологія, хімія

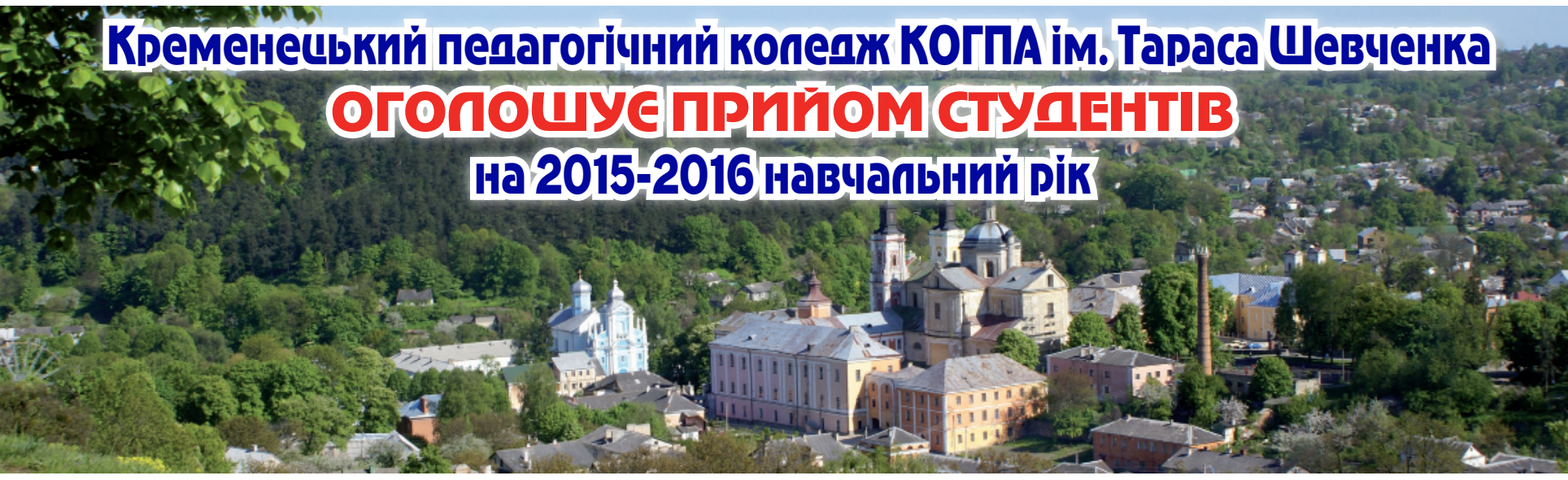
Філологія (англійська мова та література)
Сертифікати: українська мова та література, іноземна мова, історія України

Філологія (німецька мова та література)
Сертифікати: українська мова та література, іноземна мова, історія України

Філологія (українська мова та література)
Сертифікати: українська мова та література, іноземна мова, історія України.

Заяви приймаються *з 10 липня по 1 серпня.*
Оприлюднення рейтенгових списків вступників - *7 серпня.*
Зарахування в академію: *на місця держзамовлення не пізніше 8 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб не пізніше 14 серпня.*

Кременецький педагогічний коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка

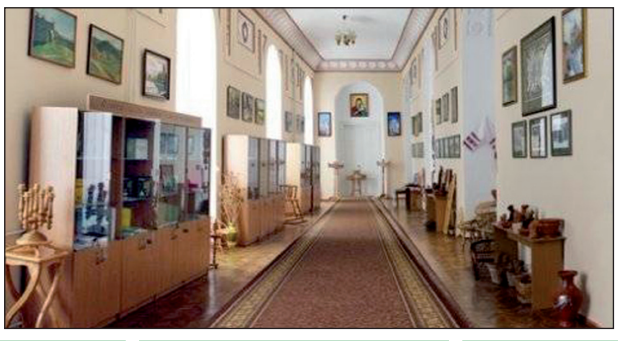
ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ на 2015-2016 навчальний рік

На основі базової загальної середньої освіти (9 кл) за спеціальностями:

Фізичне виховання
українська мова (диктант), конкурс фізичних здібностей

Образотворче мистецтво
українська мова (диктант), творчий конкурс

Музичне мистецтво
українська мова (диктант), творчий конкурс

Технологічна освіта
українська мова (диктант), математика (тести)

Дошкільна освіта
українська мова (диктант) , біологія (тести)

Заяви приймаються *з 10 липня по 24 липня.*
Зарахування в коледж: *на місця держзамовлення не пізніше 8 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб не пізніше 14 серпня.*

"Замок" - газета КОГПА ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво **ТР №422-22Р**, 05.12. 2006 р.
Індекс **96492**
Засновник і видавець: трудовий колектив КОГПА ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
35427008001808
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор, відповідальний секретар
Ніна БАГНЮК
Редактор-дизайнер
Сергій ЮРЧУК

Редактор відділу студентської молоді, оператор комп'ютерного набору і верстки
Валентина КАЩУК
Фотохудожник
Петро ДАНИЛЮК

Видрукувано у друкарні "Від і до" м.Чернівці, вул. Заводська, 37в

Наклад 1200 прим.

Наша адреса: 47003, вул. Ліцейна, 1, м.Кременець, Тернопільська обл.